

RAPPORT

Områderegulering Fjellhamar (Icopal) KU fagtema nær- og fjernvirkning

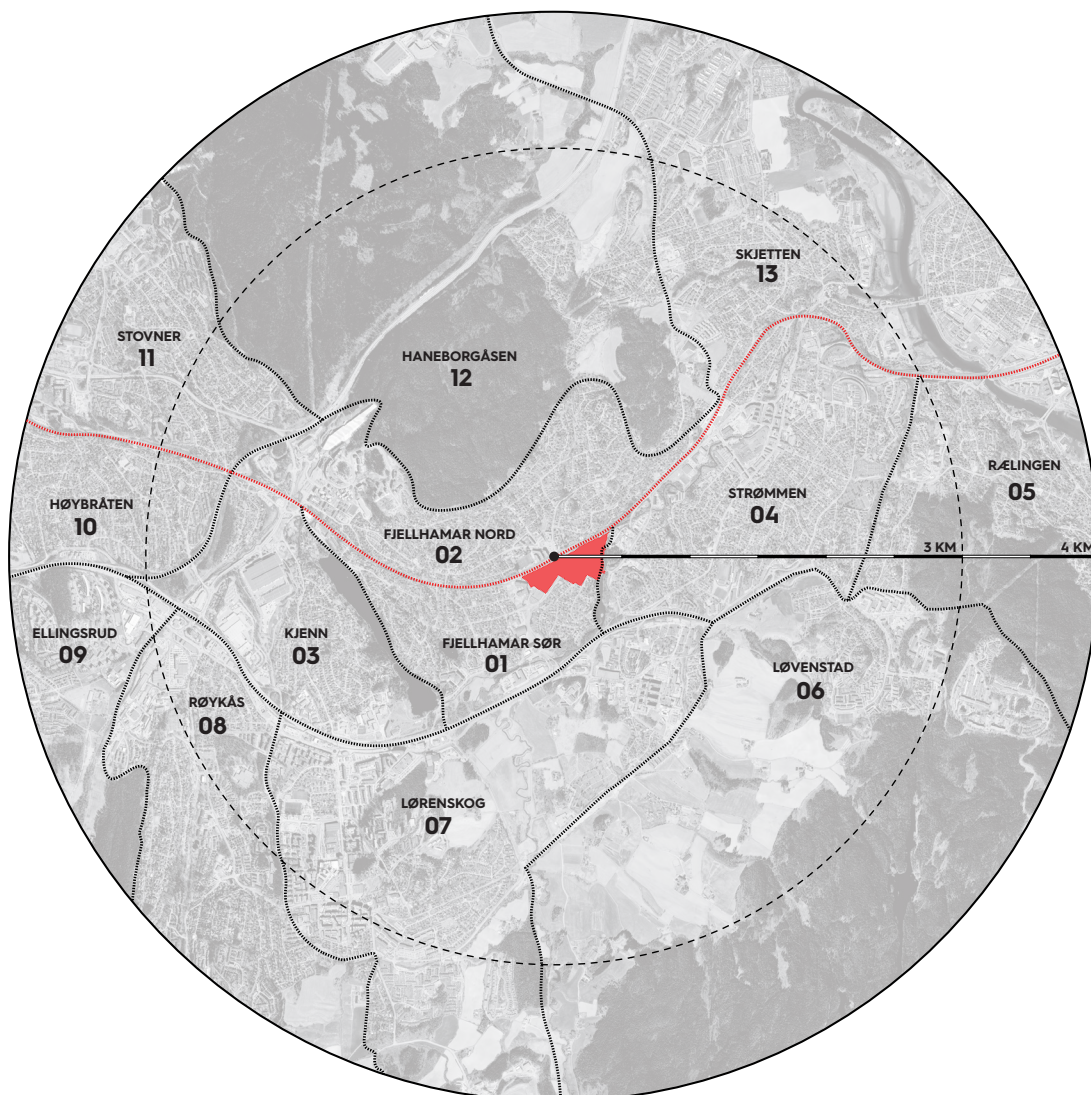
OPPDRAKSGIVER: Solon Eiendom AS

EMNE:

Konsekvensutredning fagtema nær-
og fjernvirkning

DATO INNSENDELSE: 03. november 2025

DOKUMENTKODE:

Innholdsfortegnelse

0 Sammendrag	s. 4-5
0.1 Utredningskrav	
0.01 Alternativer som skal utredes	
0.2 Metodikk	
0.2.1 Verdier	
0.2.2 Påvirkning og konsekvens	
1 Bakgrunn og utredningskrav	s.6-9
1.1 Bakgrunn for planarbeidet	
1.2 Tiltak og planområde	
1.3 Utredningskrav	
1.4 Definisjon og avgrensning av influensområde	
2 Metode og kunnskapsgrunnlag	s.10-15
2.1 Definisjon av fagtema	
2.2 Datagrunnlag og kvalitet	
2.3 Verdikriterier	
2.4 Kriterier for å kunne vurdere påvirkning	
2.5 Vurdering av konsekvenser	
3 Registreringer	
3.1 Generell områdebeskrivelse	s.16-19
3.2 Inndeling i delområder	
4 Verdi for delområder	
4.1 Verdivurdering og vurdering av påvirkning	s.20-49
4.1.1 NFV - 1 Fjellhamar Sør	s.23-24
4.1.2 NFV - 2 Fjellhamar Nord	s.25-26
4.1.3 NFV - 3 Kjenn	s.27-28
4.1.4 NFV - 4 Strømmen	s.29-30
4.1.5 NFV - 5 Rælingen	s.31-32
4.1.6 NFV - 6 Løvenstad	s.33-34
4.1.7 NFV - 7 Lørenskog	s.35-36
4.1.8 NFV - 8 Røykås	s.37-38
4.1.9 NFV - 9 Ellingsrud	s.39-40
4.1.10 NFV - 10 Høybråten	s.41-42
4.1.11 NFV - 11 Stovner	s.43-44
4.1.12 NFV - 12 Haneborgåsen	s.45-46
4.1.13 NFV - 13 Skjetten	s.47-48
5 Påvirkning og konsekvens	s. 50-67
5.1 Nullalternativet	s. 51
5.2 Tiltakets påvirkning og konsekvens	s. 51
5.3 Sammenstilling av konsekvens	s. 51
5.4 Påvirkning og konsekvens for hvert delområde NFV 1-13	s. 52-67
6 Skadereduserende tiltak	s. 68
8 Referanser	s. 68
9 Tilleggsdokumentasjon	s. 69-76

RAPPORT

Områderegulering Fjellhamar

KU fagtema nær- og fjernvirkning

Oppdragsgiver

Solon Eiendom AS

Emne

Konsekvensutredning, fagtema nær- og fjernvirkning

Dato: 03.11.2025

Forord

Kartleggingen og feltbefaringen er utført av Eva Katherine Kleveland Ardila som er utdannet arkitekt fra Arkitektur- og Designhøgskolen i Oslo, og Balén Yousef som er landskapsarkitekt utdannet ved NMBU på Ås. I henhold til KU-forskriften § 17 er nær- og fjernvirkninger for områderegulering på Fjellhamar utredet med utgangspunkt i metodikken for fagtema landskap i Miljødirektoratets veileder for konsekvensutredninger M-1941.

Etter at influensområdet var blitt inndelt i nær- og fjernvirkning delområder (NFV-områder) og standpunkter valgt innenfor hvert delområde ble en befaring gjennomført for å kvalitetssikre at metoden for å synliggjøre påvirkningen av tiltaket i nær- og fjernvirkningene med visualiseringer fra Google Earth var presis nok. Bakerst i dette dokumentet ligger et vedlegg som sammenligner et utvalg av bildene hentet fra Google Earth med bilder fra befaring som dokumentasjon på at det er tilfellet.

Tiltaket vil kun være synlig i nærvirkningene, altså de standpunktene som er valgt som ligger tettest på selve planområdet. Tiltaket vil ikke bli synlig fra standpunktene valgt i de øvrige delområdene på grunn av terrengforskjeller, eksisterende bebyggelse og vegetasjon.

Verdisetting av delområdene er gjort etter M-1941 sine 8 verdikriterier og standpunktene for nær- og fjernvirkninger valgt på bakgrunn av geografiske forhold, kulturminner i landskapet og steder av sosial betydning innenfor de ulike delområdene. Vurderingen av påvirkningen tiltaket vil få på et delområde er gjort etter de 5 kriteriene i påvirkningstabellen (M-1941), der det kriteriet som har blitt vektet tyngst er synlighet. Dersom tiltaket ikke er synlig fra standpunktene valgt innenfor et delområde er vurderingen at tiltaket ikke medfører en endring for det aktuelle delområdet og at konsekvensen dermed er ubetydelig.

Landskap er et sammensatt tema som krever oversikt over flere fagtema og kompetanseområder. I utarbeidningen av denne rapporten har det blitt avholdt et koordineringsmøte med LINK Arkitektur som parallelt har utviklet en konsekvensutredning for fagtema kulturminner, og vi har fått spesialrådgivning angående metodikk for fagtema nær- og fjernvirkning fra fagekspert på konsekvensutredninger hos Multiconsult ved Cornelis Horn Evensen.

0 SAMMENDRAG

0.1 Utredningskrav

I henhold til Forskriften om konsekvensutredninger, som har som formål å sikre at hensynet til miljø og samfunn blir tatt i betraktning under forberedelsen av planer og tiltak, skal ny bebyggelse i område-reguleringer utredes. Konsekvensutredningen for Fjellhamar skal belyse konsekvensene utbyggingen har for opplevelsen av området fra viktige standpunkt på nært hold og fra lenger avstand.

0.0.1 Alternativer som skal utredes

I denne rapporten utredes 0-Alternativet, dvs. eksisterende situasjon med gjeldende reguleringer, samt det høyeste av to alternativ for planområdet: Alternativ 1A - Bolig opptil 7. etasjer. Planforslaget tar utgangspunkt i en transformasjon av området fra industri til bolig og næring, i opptil syv etasjers bebyggelse, altså det maksimale planen vil tillate av høyder, volumer og tetthet mellom bygg. Det sendes også inn et komplett planforslag 2(A) med bolig opp til fem etasjer. Denne konsekvensutredningen tar utgangspunkt i det høyeste alternativet og der prosjektet er synlig, er utstrekningen av alternativ 2 markert inn på illustrasjonene.

Utklipp fra M-1941, kapittel 5.6 *"I en reguleringsplan skal illustrasjonene vise det som er det maksimale planen vil tillate av høyder, volumer, tetthet mellom bygg, osv. Det må altså være samsvar mellom det som illustreres og vurderes i utredningen og det som tillates gjennom vilkår/bestemmelser i konsesjon eller planvedtaket."*

02 Metodikk

Konsekvensutredningen for nær- og fjernvirkning av ny bebyggelse er dokumentert med utgangspunkt i metodikken for landskap Miljødirektoratets veileder M-1941.

0.2.1 Verdier – Defineres gjennom metodikken beskrevet over.

Av totalt 13 NFV-delområder er det 2 med middels verdi, 10 med noe verdi og 1 uten betydning.

De mest verdifulle delområdene omfatter Delområde 06 Løvenstad med sitt kulturminneverdige jordbrukslandskap, og Delområde 12 Haneborgåsen som er et større sammenhengende naturområde med historiske spor tilbake til jernalderen.

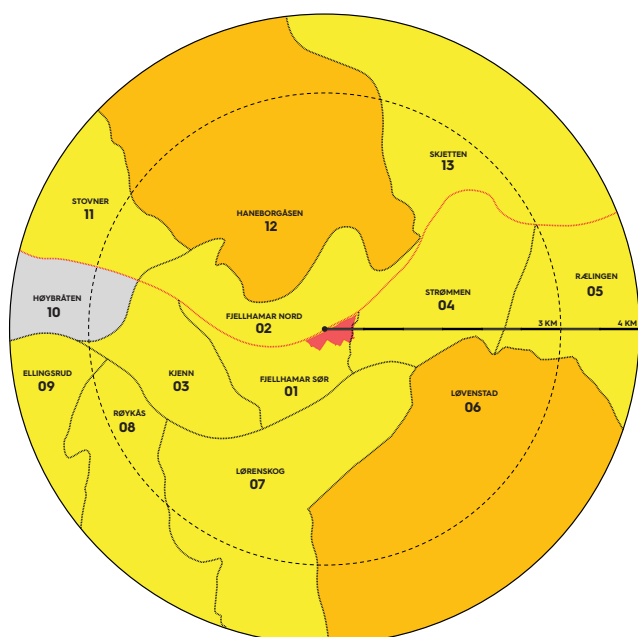
0.2.2 Påvirkning og konsekvens

Tabell 0-1 viser på neste side viser påvirkning og konsekvens for de ulike delområdene for tema nær- og fjernvirkning. Tabellen viser også samlet konsekvensvurdering for utbyggingsalternativene.

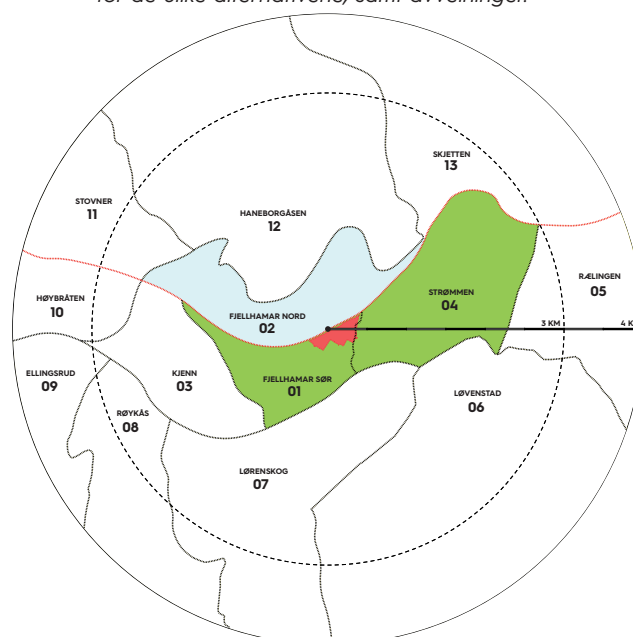
Oppsummering: Etter en vurdering av de 13 NFV-delområdene ser man at tiltaket ikke vil ha visuelle virkninger som i noen betydelig grad forringer opplevelsen av delområdene. Det er kun delområdene som ligger nært prosjektet som har en endring i påvirkning; Delområdene 01 og 04 er vurdert til noe *forbedret* på bakgrunn av transformasjonen, men trekkes også litt ned som følge av større bygningsvolum på planområdet. Delområde 02 vurderes som noe forringet da en siktlinje nedover Haneborg allé brytes, men en helhetsvurdering tilsier at samlet konsekvens for temaet nær- og fjernvirkning blir **Ubetydelig endring**.

NFV	Verdi	Påvirkning jamfør konsekvensviften, og resultat:	
		0-Alternativet	Alternativ 1A
01	Noe	Ubetydelig endring	Noe forbedret
02	Noe	Ubetydelig endring	Noe forringet
03	Noe	Ubetydelig endring	Ubetydelig endring
04	Noe	Ubetydelig endring	Noe forbedret
05	Noe	Ubetydelig endring	Ubetydelig endring
06	Middels	Ubetydelig endring	Ubetydelig endring
07	Noe	Ubetydelig endring	Ubetydelig endring
08	Noe	Ubetydelig endring	Ubetydelig endring
09	Noe	Ubetydelig endring	Ubetydelig endring
10	Uten betydning	Ubetydelig endring	Ubetydelig endring
11	Noe	Ubetydelig endring	Ubetydelig endring
12	Middels	Ubetydelig endring	Ubetydelig endring
13	Noe	Ubetydelig endring	Ubetydelig endring

Figur 0-1. Oppsummering av påvirkning og konsekvens for de ulike alternativene, samt avveininger.

Figur 0-2. Verdikart for de 13 NFV-områdene

Figur 0-3. Konsekvenskart for de 13 NFV-områdene

1. Bakgrunn og utredningskrav

1.1 Bakgrunn for planarbeidet

Innenfor byggesonen i arealstrategien til Lørenskog kommune er Fjellhamar utpekt som et av fem utviklingsområder rundt kollektivknutepunkt der fortetting i hovedsak skal skje. Av disse fem skal Fjellhamar utvikles som et lokalsenter i tilknytning til Fjellhamar stasjon, med boliger og et lokalt handels- og servicetilbud. Det skal tas hensyn til kulturhistoriske verdier og legges opp til gjenbruk av kulturminner i utviklingen.

Det pågår for tiden arbeid med en områderegulering på Fjellhamar som skal legge til rette for en helhetlig utvikling av Fjellhamar sør for jernbanen og gi forutsigbare rammer for detaljreguleringsplaner og byggesaker innenfor planområdet. «Det skal utredes hvorvidt Fjellhamar kan få et styrket kulturtilbud med utgangspunkt i den gamle industribebyggelsen på Fjellhamar bruk.» Bruket har allerede blitt et populært samlingssted og knutepunkt for kulturelle tilbud på Fjellhamar. De store sammenhengende grøntdragene langs elvene skal ivaretas og styrkes, og de skal fungere som grønne forbindelser mellom boligområdene og friluftsområder i Marka.

“Formålet med Alternativ 1A er å transformere og åpne opp industriområdene ved Fjellhamar jernbanestasjon. Det skal i hovedsak legges til rette for boliger og en videreutvikling av sentrumsfunksjonene på Fjellhamar. Alternativet skal ta hensyn til Fjellhamars status som lokalsenter og være forankret i overordnede føringer.”

1.2 Tiltak og planområde

Områdereguleringen skal sikre en helhetlig stedsutvikling av Fjellhamar. Planen legger til rette for en bymessig utvikling av området, en transformasjon fra industriyngdepunkt til lokalsenter. Områdeplanen strekker seg fra Fjellhamar skole i sydvest til Bruket i nordøst, med jernbanen som avgrensning mot vest. Videre strekker området seg på begge sider av Fjellhamarveien og inkluderer Flaggfjellparken og området omkring Fjellhamar gård, med Fjellhamarelva som østlig avgrensning. Deler av Marcus Thranes vei, samt Fjellhamarveien 56 og 58 er tatt ut av planområdet sin helhet. Planområdet er totalt 106 daa.

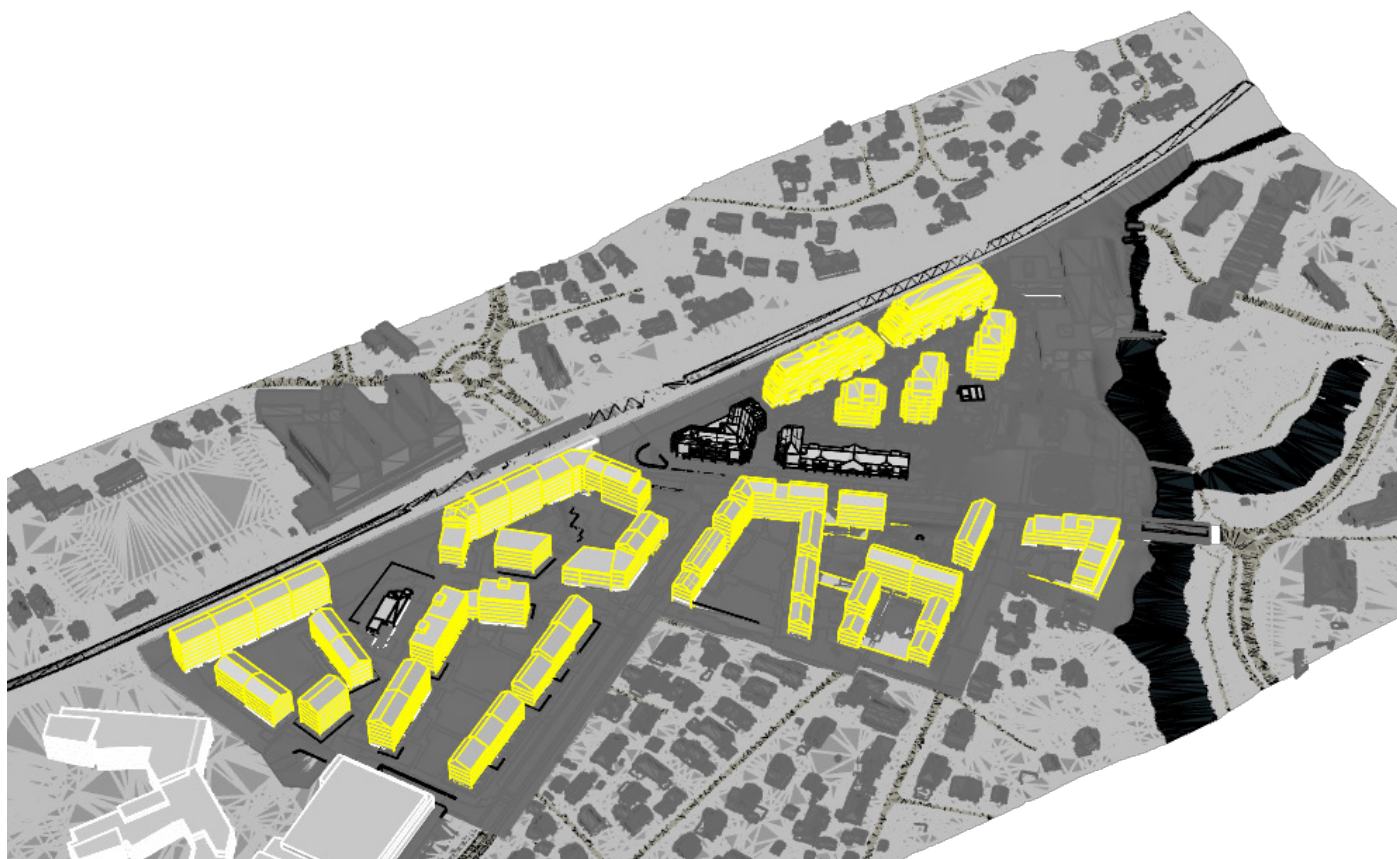
Figur 1-1. Ortofoto med planavgrensning. Planområdet er markert med rød farge.

1.3 Utredningskrav

Områdereguleringen utløser krav om en konsekvensutredningsrapport for nær- og fjernvirkninger, etter konsekvensutredningsforskriften. Rapporten, som er bestilt av Solon Eiendom AS skal belyse konsekvensene utbyggingen har for opplevelsen av området og landskapsrommet fra viktige standpunkt. Både på nært hold og fra lenger avstand. Rapporten leveres til reguleringsavdelingen i Lørenskog kommune for vurdering.

Utredning av nær- og fjernvirkning av ny bebyggelse har tatt utgangspunkt i en Rhino 3D-modell, datert 01.06.2025. Modellen viser eksisterende kontekst, og volumstudie av ny bebyggelse innenfor planområdets avgrensning. Volumstudiet som vises er det av to mulige alternativer med høyest utnyttelse, det er basert på maks etasjehøyde på opptil 7 etasjer, som er fastsatt i planprogrammet. Bilde av 3D-modellen er vist i Figur 1-2.

Bygningsvolumene er plassert inn i Google Earth og fjernvirkningene er hentet ut fra de valgte standpunktene for hvert delområde. Metoden er nøyaktig i den forstand at den viser riktig volum, høyder og plassering, men den har noen begrensninger: Google Earth tillater ikke at man "klipper ut" eksisterende landskap og erstatter det med et nytt, derfor har prosjektet "blitt lagt til" over eksisterende situasjon, vi vurderer underlaget som godt nok til å kunne vurdere påvirkningen tiltaket får på sine omgivelser når det gjelder bygningsvolum med tanke på høyder og skala.

Figur 1-2. Skjerm bilde av rhino-modell, datert 01.06.25 (Ny bebyggelse markert i gult, nytt landskap i mørk grå.).

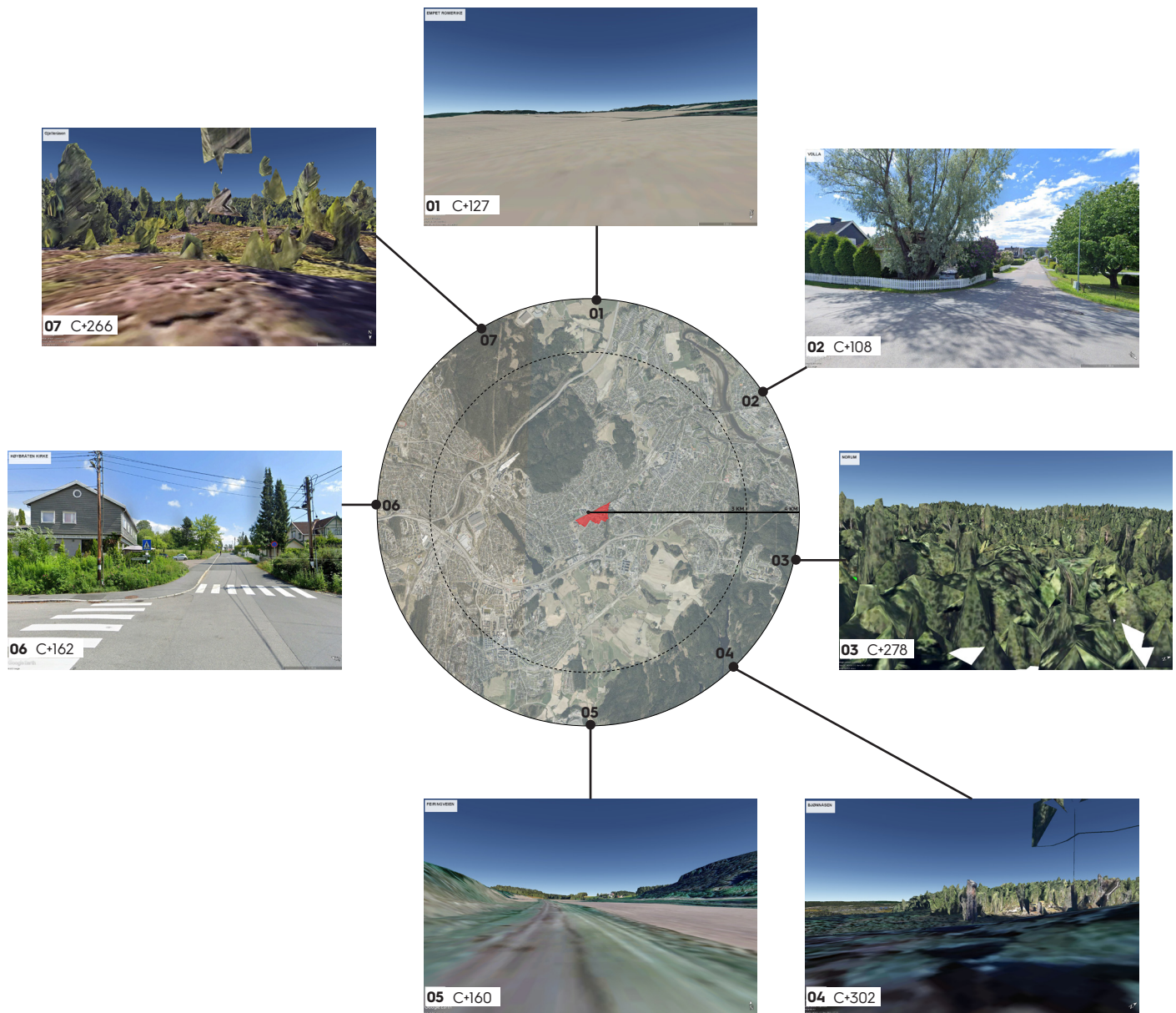

Figur 1-3. Influensområdet er markert med en grønn sirkel, og strekker seg 4 km ut fra tiltaket markert med rød linje.

1.4 Definisjon og avgrensning av influensområde

Utredningsområdet for tema nær- og fjernvirkning består av planområdet og influensområdet. Influensområdet for tema nær- og fjernvirkning omfatter tiltaksområdet og en sone rundt dette området hvor man kan forvente fysiske og visuelle effekter ved en eventuell utbygging. Det er i dette tilfellet lagt til grunn et influensområde på 4 km ut fra planområdet/tiltaket som vist på utsnittet fra Google Earth over. Dette har blitt delt inn i 13 nær- og fjernvirkningsområder som har blitt verdisatt i henhold til M-1941 8 verdikriterier. Det har også blitt valgt ut standpunkter for nær- og fjernvirkninger innenfor hvert delområde for å kunne vurdere påvirkningen tiltaket vil ha på sine omgivelser.

Ved å hente ut bilder fra høyder langs den ytre perimeteren ser vi imidlertid at fjernvirkningene av planområdet ikke blir synlig fra denne avstanden. Et influensområde med en radius på 3 km er mer hensiktsmessig for å se på fjernvirkningene av prosjektet. På befaring fikk vi bekreftet at fjernvirkningene av prosjektet er så godt som uten betydning da det på grunn av terrengforskjeller, vegetasjon og bebyggelse kun vil være nærvirkningene som vil være synlig. Rapporten er likevel utført i tråd med M-1941 metodikken og det er hentet ut før- og etter bilder fra alle de valgte standpunktene innenfor hvert delområde for å dokumentere at det nye tiltaket ikke blir synlig i de aller fleste tilfeller. På befaring ble det også tatt bilder mot planområdet fra de standpunktene vi anså som de med høyest verdi. Dette for å verifisere Google Earth metoden vi har anvendt. Disse bildene er satt opp på en egen side til sammenligning som tilleggsdokumentasjon til påvirkningen av konsekvens.

Figur 1-4. Bilder (fjernvirkninger) hentet fra høyder langs den ytre perimeteren på 4 km fra planområdet. Et influensområde med en radius på 3 km er mer hensiktsmessig for å vurdere påvirkningen av tiltaket på sine omgivelser her vist med stiple linje.

2 Metode og kunnskapsgrunnlag

Temaet nær- og fjernvirkning er utredet med utgangspunkt i metodikken for fagtema landskap i Miljødirektoratets veileder for konsekvensutredninger M-1941. Metodikken dekker nær- og fjernvirkninger av tiltaket.

2.1 Definisjon av fagtema

Ved utredning av nær- og fjernvirkning skal det vurderes hvordan ny bebyggelse forholder seg til eksisterende bebyggelse og de overordnede landskapstrekkene både på nært hold og på avstand. Ved en slik transformasjon som planen legger opp til vil det være viktig å belyse hvordan den nye utbyggingen virker visuelt i bybildet. Utredningen skal dermed se på hvordan tiltaket vil fremstå fra ulike standpunkt fra gitte delområdet når det realiseres, og vurdere hvilken påvirkning tiltaket vil ha på disse områdene.

Nærvirkning beskriver grad av synlighet et tiltak vil få i forhold til det nære landskapet/omgivelsene, mens fjernvirkning beskriver grad av synlighet på lengre avstand. For inndelingen av delområder i forbindelse med denne utredningen er det, basert på metodikken for landskap i Miljødirektoratets veileder M-1941, tatt utgangspunkt i helheter og sammenhenger i landskapet, samt overordnede landskapstrekk som tilhørighet til hovedtype landskap (NiN) og landskapsregion (NIBIO), i tillegg til landskapets topografi og grenser/barrierer i landskapet.

Grensesnittet mellom deler av utredningstema landskap og utredningstema kulturarv kan være noe uklart. I utredningstema landskapsbilde skal man vurdere landskapets visuelle, romlige og estetiske verdi, mens man i utredningstema kulturarv skal vurdere landskapets kulturhistoriske betydning. Det utvikles en rapport for fagtema kulturarv parallelt med fagutredningen for nær- og fjernvirkninger.

2.2 Datagrunnlag og kvalitet

Kunnskapsinnhenting er gjort gjennom innsamling av foreliggende registreringer og kartlegginger. I arbeidet med rapporten er følgende hovedkilder benyttet:

- NIBIO Nasjonale referansesystemer for landskap
- NiN Landskap. Artsbanken. Natur i Norge landskapstyper
- Riksantikvarens kulturminnesøk, Askeladden kulturminne kart
- Google maps/Google earth
- Miljødirektoratets Naturbase
- Lørenskog kommunes kommuneplan, (Arealdelen & samfunnsdelen)

2.3 Verdikriterier

I henhold til metodikken beskrevet i Miljødirektoratets veileder for konsekvensutredninger M-1941 skal influensområdet deles inn i delområder som verdisettes iht. gitte verdikriterier. Verditabellen har 8 verdikriterier og viser verdiene som finnes innenfor hvert delområde. De skal fange opp de helhetlige og visuelle aspektene ved både naturgeografiske og kulturelle verdier. I beskrivelse og verdisetting av delområdene er det gjort en vurdering av hvilke kategorier som er mest relevante for hvert enkelt delområde. I henhold til metodikken kan verdivurderingen gjøres på bakgrunn av en eller flere kategorier. Verdi blir satt på en fem-delt skala fra ubetydelig til svært stor verdi, se Figur 2-1. Svært stor verdi er i hovedsak knyttet til regionale og nasjonale verdier, mens noe verdi er områder med lokal betydning. Basert på verdikriteriene gjøres en vurdering av tiltakets påvirkning i hvert enkelt delområde.

I rapporten beskrives og verdisettes hvert delområde med utfyllende informasjon. Beskrivelsene er hentet fra tre hovedkilder: Utdrag fra Puschmann sin rapport (2005) om av de tre landskapsregionene som finnes innenfor influensområdet blir brukt som hovedkilde for landskapsbeskrivelsene av hvert delområde. Informasjon om landskapstypene er hentet fra Natur i Norge sin database, mens kulturhistorien i landskapet først og fremst er hentet fra Kulturminnesøk. Deretter vurderes hvert delområde i henhold til verdisettingstabell, og gir en verdi på en skala fra ubetydelig til svært stor verdi som vist under. Verditabell på M-1941 følger på neste side.

Figur 2-1. Skala for vurdering av verdi

Verdikriterier	Uten betydning	Noe verdi	Middels verdi	Stor verdi	Svært stor verdi
Inngrepsgrad	Områder uten innslag av natur.	Naturpreget, men med overvekt av menneskelig aktivitet, bebyggelse og infrastruktur.	Noe inngrep. Sammen-hengende naturområde i lokal skala. Naturpreget med spredt bebyggelse og infrastruktur.	Få inngrep. Stort sammen-hengende naturlandskap i regional skala. Naturlandskap hvor det f.eks er enkelte bygninger og kraftledninger.	Uten inngrep Stort sammenhengende naturlandskap i nasjonal skala. Landskap som ikke, eller i svært liten grad, er preget av menneskelig aktivitet, bebyggelse og infrastruktur.
Natur-variasjon	Naturlandskap uten variasjoner	Naturlandskap med lite variasjon.	Naturlandskap med noe naturvariasjon og flere landskapstyper.	Naturlandskap med stor naturvariasjon over korte avstander og med høyt antall landskapstyper.	Naturlandskap med svært stor naturvariasjon over korte avstander og med høyt antall landskapstyper.
Distinkte elementer	Landskap uten distinkte landskaps-elementer.	Landskapstype eller landskaps-element som er synlig, men uten spesiell betydning for landskapet.	Landskapstype eller landskaps-element som har stor betydning for landskaps-karakteren.	Karakteristisk landskapstype eller landskaps-element som setter tydelig preg på landskapet.	Karakterisk landskapstype eller landskaps-element som definerer landskapet.
Mangfold	Landskap uten variasjon av natur- og kulturverdier.	Landskap med variasjon med innhold av v en eller få elementer fra natur, friluftsliv, kultur og landbruk.	Landskap som er mangfoldig og har et tydelig preg av flere elementer fra natur, friluftsliv, kultur og landbruk.	Landskap som er svært mangfoldig med et markant preg av elementer fra både natur, friluftsliv, kultur og landbruk.	Landskap som er svært mangfoldig med et og unikt markant preg, av elementer fra både natur, friluftsliv, kultur og landbruk.
Særpreg	Vanlig forekommende landskap uten særpreg.	Vanlig forekommende landskap med noe særpreg.	Særpregede landskap med flere innslag av eksempelvis, inngrep, arealbruk bebyggelse og elementer som forstyrrer særpreg.	Særpregede landskap med få, ikke dominerende, negative brudd og/eller kontraster.	Unike og intakte, særpregede landskap.
Sammenhenger	Landskap uten kjente sammenhenger mellom elementer eller historiske spor.	Landskap med sammenhenger mellom elementer eller historiske spor som er viktige kun i lokal sammenheng.	Landskap med sammenhenger mellom elementer eller historiske spor som er viktige i regional sammenheng.	Landskap med sammenhenger mellom elementer eller historiske spor som er viktige i regional sammenheng	Landskap med tydelige sammenhenger mellom elementer eller historiske spor som er viktige i internasjonal eller nasjonal sammenheng.
Tilhørighet/ identitet	Områder som det ikke er knyttet spesiell tilhørighet til.	Områder med betydning for en bydel eller mindre gruppe, «hverdagslandskapet».	Områder med lokal betydning, «hverdagslandskapet».	Områder med regional betydning.	Områder med internasjonal/-nasjonal betydning.
Visuell karakter	Landskapet domineres av tilfeldighet, fragmentering, monotoni og/eller uoversiktighet.	Landskapet er ubalansert, til dels uoversiktlig, mindre strukturert, og har svake sammenhenger i utforming.	Landskapet fremstår balansert, lesbart, oversiktlig, og strukturert.	Landskapet preges av bevisst formgivning, farge- og materialbruk, lesbare sammenhenger og godt totalinntrykk.	Landskapet preges av bevisst og gjennomført formgivning, farge- og materialbruk, god lesbarhet, logiske sammenhenger, og har et unikt visuelt totalinntrykk.

Figur 2-2 Verditabell for landskap
Miljødirektoratet

Påvirknings- faktorer	Forbedret	Ubetydelig endring	Noe forringet	Forringet	Sterkt forringet
Synlighet	Tiltaket er istandsatt slik at det faller naturlig inn i landskapsbildet. Tiltaket fremhever landskapskvaliteter innen planområdet og/eller i omgivelsene. Tiltaket har blitt et positivt blikkfang Tiltaket medfører istandsetting av ødelagt/sterkt forringet landskap	Tiltaket har samme fremtoning i landskapsbildet som før inngrepet.	Tiltaket medfører noe økt synlighet i brudd med tiltakets nære omgivelser Tiltakets fjernvirkning er liten eller ikke påvirket	Tiltaket medfører vesentlig økt synlighet i landskapet i nære omgivelser Tiltakets fjernvirkning er negativ i noen grad i form av skjemmende inngrep og/eller bygde elementer	Både tiltakets nær- og fjernvirkning er vesentlig negativ, og skjømmer landskapet visuelt i stor grad i form av skjemmende inngrep og/eller bygde elementer
Fragmentering	Tiltaket skaper nye eller bygger opp ødelagte landskapssammenhenger, og/eller fremhever kvaliteter knyttet til helhet, struktur og lesbarhet	Tiltaket medfører ikke endringer i landskapssammenhenger eller kvaliteter knyttet til helhet, struktur eller lesbarhet	Tiltaket bryter delvis med landskapssammenhenger Tiltaket medfører noe forringelse av kvaliteter knyttet til helhet og struktur, og har dårlig lesbarhet	Tiltaket bryter landskapssammenhenger Tiltaket skaper et uryddig og uoversiktlig landskap i utredningsområdet	Tiltaket bryter viktige landskapssammenhenger innad og ut over utredningsområdet Tiltaket skaper et uryddig og uoversiktlig landskap uten struktur
Skala	Tiltaket har en god tilpasning til skalaen i landskapet, eller framhever denne	Tiltaket er tilpasset skalaen i landskapet, eller er underordnet denne	Tiltaket dominerer noe over landskapets skala, og/eller er ikke tilpasset landskapets skala	Tiltaket dominerer i stor grad, og/eller er i brudd, over landskapets skala	Tiltaket dominerer over landskapets skala, og/eller er i vesentlig brudd med landskapets skala.
Formgivning	Tiltaket tilfører verdi til et monotont eller forringet landskap. Tiltaket er forankret i landskapet ved hjelp av formgivning, farge- og materialbruk, og har et balansert uttrykk.	Tiltaket har samme formspråk som førsituasjonen.	Tiltaket gir et ubalansert inntrykk. Tiltaket har tilfeldig formgivning og materialbruk. Tiltaket bidrar til et monotont eller uryddig inntrykk.	Tiltaket mangler bevisst formgivning, farge og/eller materialbruk. Tiltaket bidrar til et monotont eller kaotisk inntrykk.	Tiltaket mangler forankring i landskapet, og formgivning, farge og/eller materialbruk er uheldig . Tiltaket gir et monotont eller kaotisk inntrykk.
Tilhørighet/ identitet	Tiltaket ivaretar og/eller forsterker tilhørighet/identitet i området. Tiltaket har gitt nytt og positivt innhold til et ubetydelig eller negativt ladet sted.	Tiltaket medfører ingen endring av tilhørighet, identitet eller brukeropplevelse, gjenskap eller kompensert.	Tiltaket fører til at tilhørighet, identitet eller brukeropplevelse er noe brutt eller forstyrret.	Tiltaket fører til at tilhørighet identitet eller brukeropplevelse er brutt eller forstyrret i en slik grad at dagens referanser ikke er gjenkjennbare. Tiltaket fremstår uten sammenheng med historisk og/eller følelsesmessig tilhørighet og identitet.	Tiltaket har ødelagt tilhørighet, identitet eller brukeropplevelse. Tiltaket oppleves som fremmed i landskapet.
Samlet påvirkning					

Figur 2-2 Verditabell for landskap
Miljødirektoratet

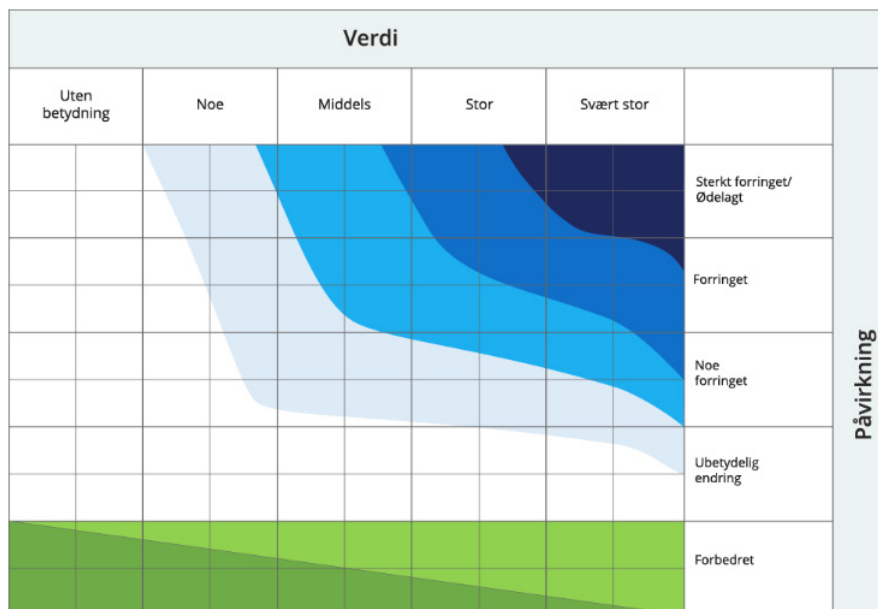
2.4 Kriterier for å kunne vurdere påvirkning

Kriteriene for å vurdere påvirkning tar utgangspunkt i grad av påvirkning for landskap i Miljødirektoratets veileder M-1941. Vurderingen av påvirkning blir utført for utbyggingsalternativet og sammenlignet med nullalternativet. Vurderingskriteriene for å vurdere påvirkning for tema landskap er gitt i tabellen under. Sentralt for påvirkningsvurderingene er at mindre endringer ikke skal gi store utslag. Det er viktig at de største utslagene forbeholdes de mest alvorlige tilfellene. Vurderinger i begge ender av skalaen skal forbeholdes tilfeller der enten verdien blir helt ødelagt, eller motsatt, at tiltaket vil redde en verdi som ellers ville gått tapt. Når det i denne utredningen er fokus på nær- og fjernvirkninger av ny bebyggelse vil punktet "visuell fjernvirkning" være av størst betydning.

Påvirknings-faktorer	Forbedret	Ubetydelig endring	Noe forringet	Forringet	Sterkt forringet
Synlighet	Tiltaket er istandsatt slik at det faller naturlig inn i landskapsbildet. Tiltaket fremhever landskapskvaliteter innen planområdet og/eller i omgivelsene. Tiltaket har blitt et positivt blikkfang Tiltaket medfører istandsetting av ødelagt/sterkt forringet landskap	Tiltaket har samme fremtoning i landskapsbildet som før inngrepet.	Tiltaket medfører noe økt synlighet i brudd med tiltakets nære omgivelser Tiltakets fjernvirkning er liten eller ikke påvirket	Tiltaket medfører vesentlig økt synlighet i landskapet i nære omgivelser Tiltakets fjernvirkning er negativ i noen grad i form av skjemmende inngrep og/eller bygde elementer	Både tiltakets nær- og fjernvirkning er vesentlig negativ, og skjømmer landskapet visuelt i stor grad i form av skjemmende inngrep og/eller bygde elementer
Fragmentering	Tiltaket skaper nye eller bygger opp ødelagte landskapssammenhenger, og/eller fremhever kvaliteter knyttet til helhet, struktur og lesbarhet	Tiltaket medfører ikke endringer i landskapssammenhenger eller kvaliteter knyttet til helhet, struktur eller lesbarhet	Tiltaket bryter delvis med landskapssammenhenger Tiltaket medfører noe forringelse av kvaliteter knyttet til helhet og struktur, og har dårlig lesbarhet	Tiltaket bryter landskapssammenhenger Tiltaket skaper et uryddig og uoversiktlig landskap i utredningsområdet	Tiltaket bryter viktige landskapssammenhenger innad og ut over utredningsområdet Tiltaket skaper et uryddig og uoversiktlig landskap uten struktur
Skala	Tiltaket har en god tilpasning til skalaen i landskapet, eller framhever denne	Tiltaket er tilpasset skalaen i landskapet, eller er underordnet denne	Tiltaket dominerer noe over landskapets skala, og/eller er ikke tilpasset landskapets skala	Tiltaket dominerer i stor grad, og/eller er i brudd, over landskapets skala	Tiltaket dominerer over landskapets skala, og/eller er i vesentlig brudd med landskapets skala.
Formgivning	Tiltaket tilfører verdi til et monotont eller forringet landskap. Tiltaket er forankret i landskapet ved hjelp av formgivning, farge- og materialbruk, og har et balansert uttrykk.	Tiltaket har samme formspråk som førsituasjonen.	Tiltaket gir et ubalansert inntrykk. Tiltaket har tilfeldig formgivning og materialbruk. Tiltaket bidrar til et monotont eller uryddig inntrykk.	Tiltaket mangler bevisst formgivning, farge og/eller materialbruk. Tiltaket bidrar til et monotont eller kaotisk inntrykk.	Tiltaket mangler forankring i landskapet, og formgivning, farge og/eller materialbruk er uheldig . Tiltaket gir et monotont eller kaotisk inntrykk.
Tilhørighet/identitet	Tiltaket ivaretar og/eller forsterker tilhørighet/identitet i området. Tiltaket har gitt nytt og positivt innhold til et ubetydelig eller negativt ladet sted.	Tiltaket medfører ingen endring av tilhørighet, identitet eller brukeropplevelse, gjenskap eller kompensert.	Tiltaket fører til at tilhørighet, identitet eller brukeropplevelse er noe brutt eller forstyrret.	Tiltaket fører til at tilhørighet identitet eller brukeropplevelse er brutt eller forstyrret i en slik grad at dagens referanser ikke er gjenkjennbare. Tiltaket fremstår uten sammenheng med historisk og/eller følelsesmessig tilhørighet	Tiltaket har ødelagt tilhørighet, identitet eller brukeropplevelse. Tiltaket oppleves som fremmed i landskapet.

2.5 Vurdering av konsekvenser

Skalaen for verdi og påvirkning av delområdene utgjør vurderingen av konsekvensen tiltaket vil ha. Konsekvensgrad blir gitt på en fem-delt skala fra *sterkt forringet/ødelagt* til *forbedret*. Se "konsekvensvifta" Figur 2-3. Veileder for konsekvensvurdering av delområder er gitt i Tabell 2-4.

Figur 2-3 "Konsekvensvifta"

Skalaene for verdi og påvirkning utgjør hhv. X-akse og Y-akse i figuren. Hentet fra Miljødirektoratets veileder M- 1941.

Konsekvensgrad for delområder	Forklaring
Svært stor negativ konsekvens (4-)	Den mest alvorlige konsekvensgraden som kan oppnås for delområdet. Brukes kun for delområder med stor eller svært stor verdi.
Stor negativ konsekvens (3-)	Stor konsekvens for delområdet ihht. konsekvensviften.
Middels negativ konsekvens (2-)	Middels negativ konsekvens for delområdet ihht. konsekvensviften.
Noe negativ konsekvens (1-)	Noe negativ konsekvens for delområdet ihht. konsekvensviften.
Ubetydelig konsekvens (0)	Ingen eller ubetydelig konsekvens for delområdet ihht. konsekvensviften.
Noe/middels positiv konsekvens (1/2+)	Noe/middels positiv konsekvensgrad for delområdet ihht. konsekvensviften.
Stor/svært stor positiv konsekvens (3/4+)	Stor/Svært stor positiv konsekvens for delområdet ihht. konsekvensviften. Brukes i hovedsak der områder med ubetydelig eller noe verdi får en svært stor verdøkning som følge av tiltaket.

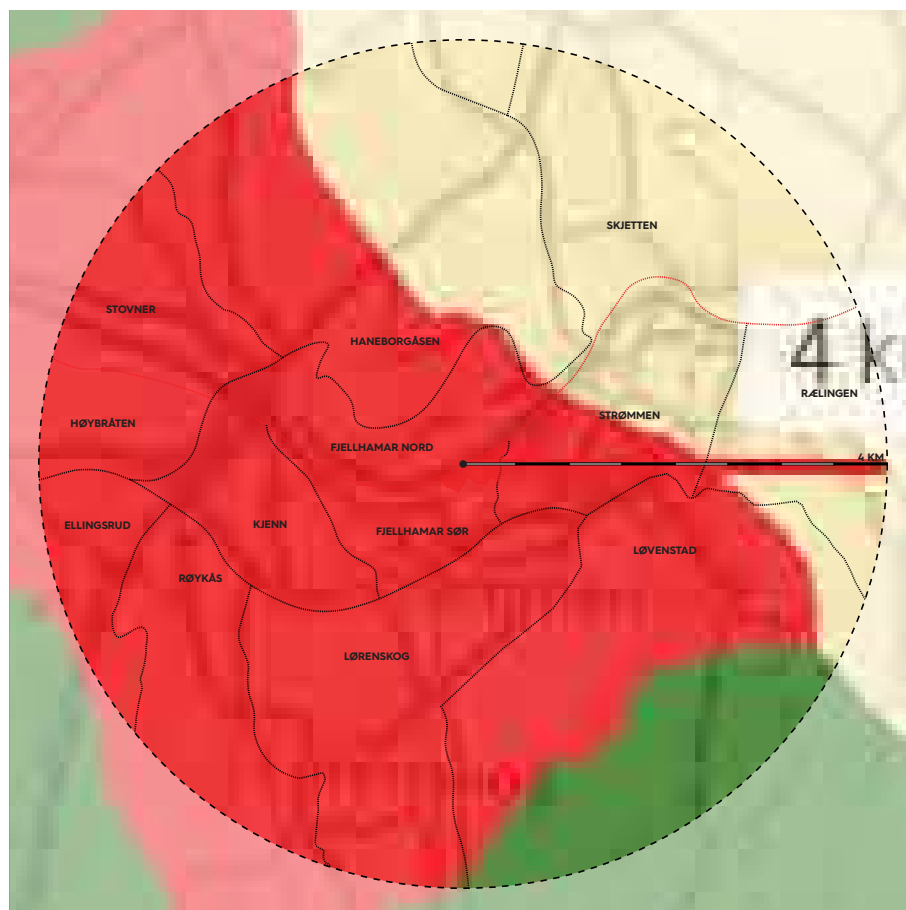
Tabell 2-4 Konsekvensgrad for delområder
Hentet fra Miljødirektoratets veileder M-1941.

3. Registreringer

3.1 Generell områdebeskrivelse

I det nasjonale referansesystemet for landskap er Norge delt inn i 45 landskapsregioner. Formålet er å synliggjøre forskjellige hovedtyper av landskap slik at deres særegne kvaliteter kommer klarere fram. Landskapsregionene beskrives gjennom en skildring av landskapets seks hovedkomponenter som i sum danner en landskapsregions samlede landskapskarakter. (Landskapets hovedform, landskapets småformer, vann og vassdrag, vegetasjon, jordbruksmark, bebyggelse og tekniske anlegg.)

Figur 3-1 viser kart over Nasjonalt referansesystem for landskap. Mesteparten av landskapet som strekker seg 4 km rundt tiltaket ligger innenfor landskapsregion 2 - Oslofjorden. En del av området mot nord-øst ligger innenfor landskapsregion 3 - Leirfjordsbygdene på Østlandet, mens en liten del av området lengst mot sør ligger innenfor landskapsregion 7 - Skogtraktene på Østlandet. Planområdet ligger i sin helhet innenfor landskapsregion 2 (NIBIO, u.d.). Oslofjorden er inndelt i tre underkategorier, og tiltaksområdet ligger i 02.3 *Indre Oslofjord*. Innenfor denne landskapsregionen er det varierte landformer, fra lavt kystland til bølgende åslandskap med bratte fjordsider. Regionen er den mest bebygde og urbane av landets 45 landskapsregioner, med mange drabantbyer og forsteder, små og store tettsteder, kjøpe- og servicesentre, jernbane og veier. Det urbane preget er dominerende. Likevel klarer omkringliggende åser og grønnstrukturer i boligområdene mange steder å dempe bebyggelsens fjernvirkning betydelig. (Puschmann, 2005.)

Figur 3-1. Kart over nasjonalt referansesystem for landskap som viser landskapskategoriene i og rundt influensområdet. Grunnlag hentet fra karløsningen Kilden - NIBIO.

- Influensområdet: En maksradius på 4 km. Deles inn i delområder.
- Landskapsregion 2 - Oslofjorden
- Landskapsregion 3 - Leirfjordsbygdene på Østlandet
- Landskapsregion 7- Skogtraktene på Østlandet

Landskapsregion 2 – Oslofjorden, (Indre Oslofjord)

Innenfor influensområdet; Delområder; Fjellhamar Sør, Fjellhamar Nord, Kjenn, Vestre del av Strømmen, Nordre del av Løvenstad, Lørenskog, Røykås, Ellingsrud, Høybråten, Stovner og vestre del av Haneborgåsen.

Planområdet ligger i sin helhet innenfor landskapsregion 2 (NIBIO, u.d.). Oslofjorden er inndelt i tre underkategorier, og tiltaksområdet ligger i 02.3 Indre Oslofjord. Innenfor denne landskapsregionen er det varierte landformer, fra lavt kystland til bølgende åslandskap med bratte fjordsider. Regionen er den mest bebygde og urbane av landets 45 landskapsregioner, med mange drabantbyer og forsteder, små og store tettsteder, kjøpe- og servicesentre, jernbane og veier. Det urbane preget er dominerende. Likevel klarer omkringliggende åser og grønnstrukturer i boligområdene mange steder å dempe bebyggelsens fjernvirkning betydelig. (Puschmann, 2005.)

Landskapsregion 3 – Leirfjordsbygdene på Østlandet, (Romerike)

Innenfor influensområde; Den østre delen av Haneborgåsen, Skjetten, Strømmen, Rælingen og en mindre del av Løvenstad.

Preges av mektige leirdekker, sletteland og lave mellomliggende åser. Leirfjordsbygdene på Østlandet er den mest oppdyrka regionen, og bygdene her har alltid hørt til landets beste. Nær sagt all dyrka mark ligger på leiravsetninger. I landsmålestokk har gårdene gjennomgående mye innmark, og korndyrking er dominerende arealbruk.

Området Skjetten, definert som et eget delområde mot nord-øst innenfor influensområdet, hører til Romerike som en underregion innenfor landskapsregion 3. «Regionen har flere byer, bygdebyer, mindre tettsteder og spredtliggende boligområder. Her fins flere større urbane kjerneområder, og i deler av regionen holder flere byer/tettsteder på å vokse sammen. Presset på omkringliggende jordbruksareal i regionens mest urbane/sentrale strøk er stort. Årlig forsvinner mye av landets beste jordbruksmark pga. nedbygging. I dag skjer dette særlig i tilknytning til utbyggingen rundt hovedflyplassen på Øvre Romerike. Framtidens "storby" rundt Gardermoen/Jessheim og omkringliggende bygdebyer vil trolig sluke enda mer.» (Puschmann, 2005.)

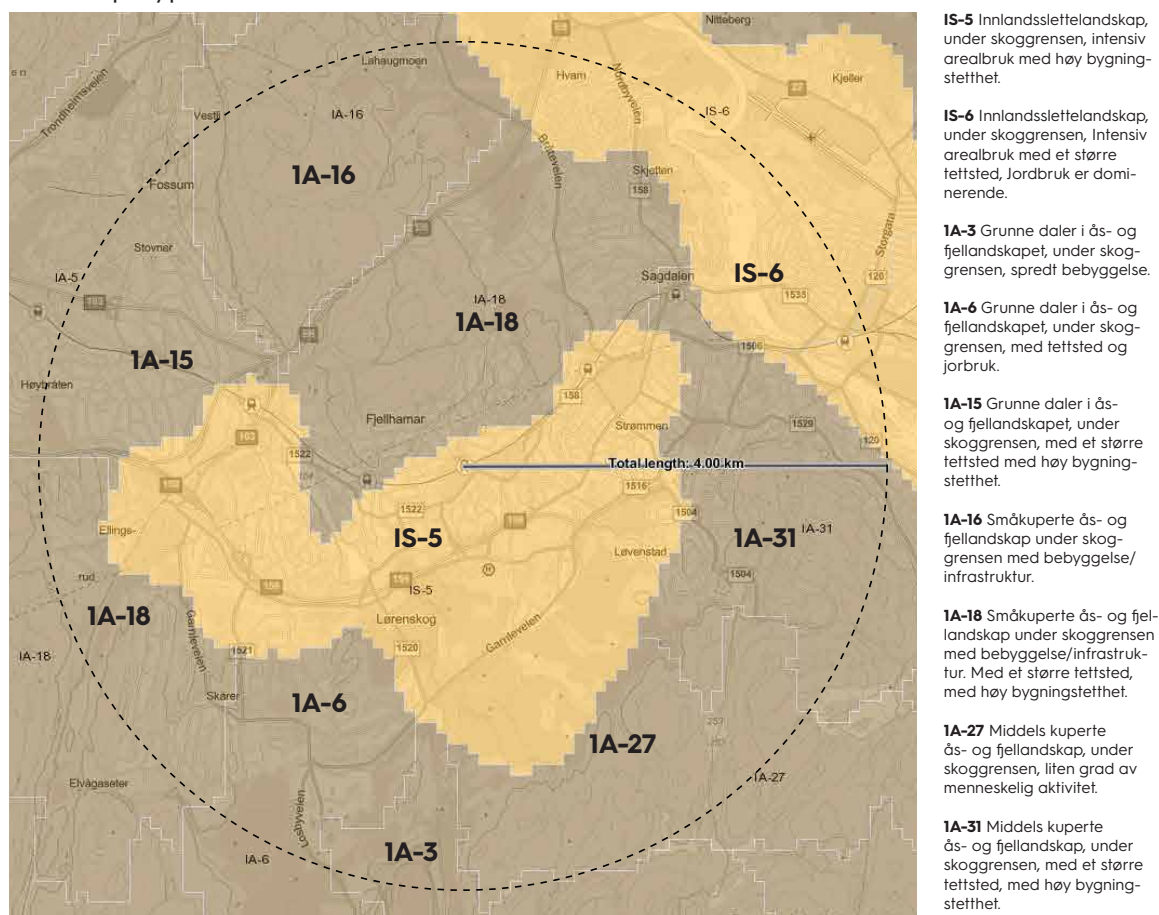
Landskapsregion 7- Skogtraktene på Østlandet, Østmarka (nasjonalpark)

Innenfor influensområde; Søndre del av Løvenstad

Regionen omfatter store sammenhengende skogsområder fra Finnskogene/Trysil i øst til Telemark i vest. Regionen er sterkt oppdelt av ulike dal- og lavlandsregioner. Åspreget er typisk, men ulike bergartstyper gir hovedformene til dels stor variasjon. Sørøstre regiondeler består av lave, avrunda åser med gradvis tiltakende høyde mot både vest og nord, hvor terrenget stedvis kan være sterkt kupert. De fleste u.regioner framstår som klart definerte landskapstrinn mellom ulike hoveddalfører (reg. 9, 10 & 11) og har helst tydelig konveks åsform. Små og store skogsdaler kiler seg ofte inn i åsmassivene, og skaper derved både variert topografi og landskapsmessige kontraster. Flere u. regioner omkranser lavereliggende slettebygder (reg. 3 & 8), men også de har tydelig åsform som virker som fjerne vegger i slettbygdenes vide og ofte åpne landskapsrom. I høytliggende strøk danner enkelte u.regioner slake overganger mot fjellskogregion 14.

3.2 Inndeling i delområder

Artsdatabankens registrering av Natur i Norge landskapstyper (NiN) landskap er også lagt til grunn for registreringsarbeidet. Slik Figur 3-2 viser, er det flere landskapstyper som inngår i influensområdet. Landskapstypene er listet opp i tegnforklaringen. Selve planområdet ligger innenfor landskapstype: IS-5 Områdene hører til hovedtypen innlands- slettelandskap der høydeforskjellene i landskapet i hovedsak er mindre enn 50 meter innenfor avstander på 1 km. Områder av typen er innlandssletter/vidder med avstand til kysten som er større enn 6 km. Områdene ligger under skoggrensen, og de delene av landskapet som ikke er dominert av vann, vassdrag og våtmarker og evt. jordbruk og bebygde områder, er normalt dekket med skog. Landskapet er tydelig preget av intensiv arealbruk med et større tettsted, småby eller fritidsbebyggelse med høy bygningstetthet. Kilde: Artsdatabanken, Naturbase – NiN Landskapstyper

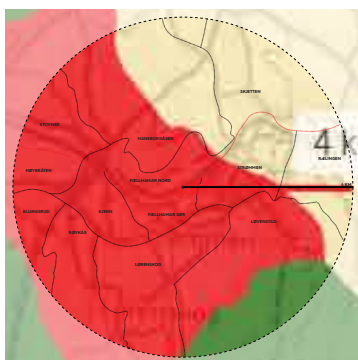
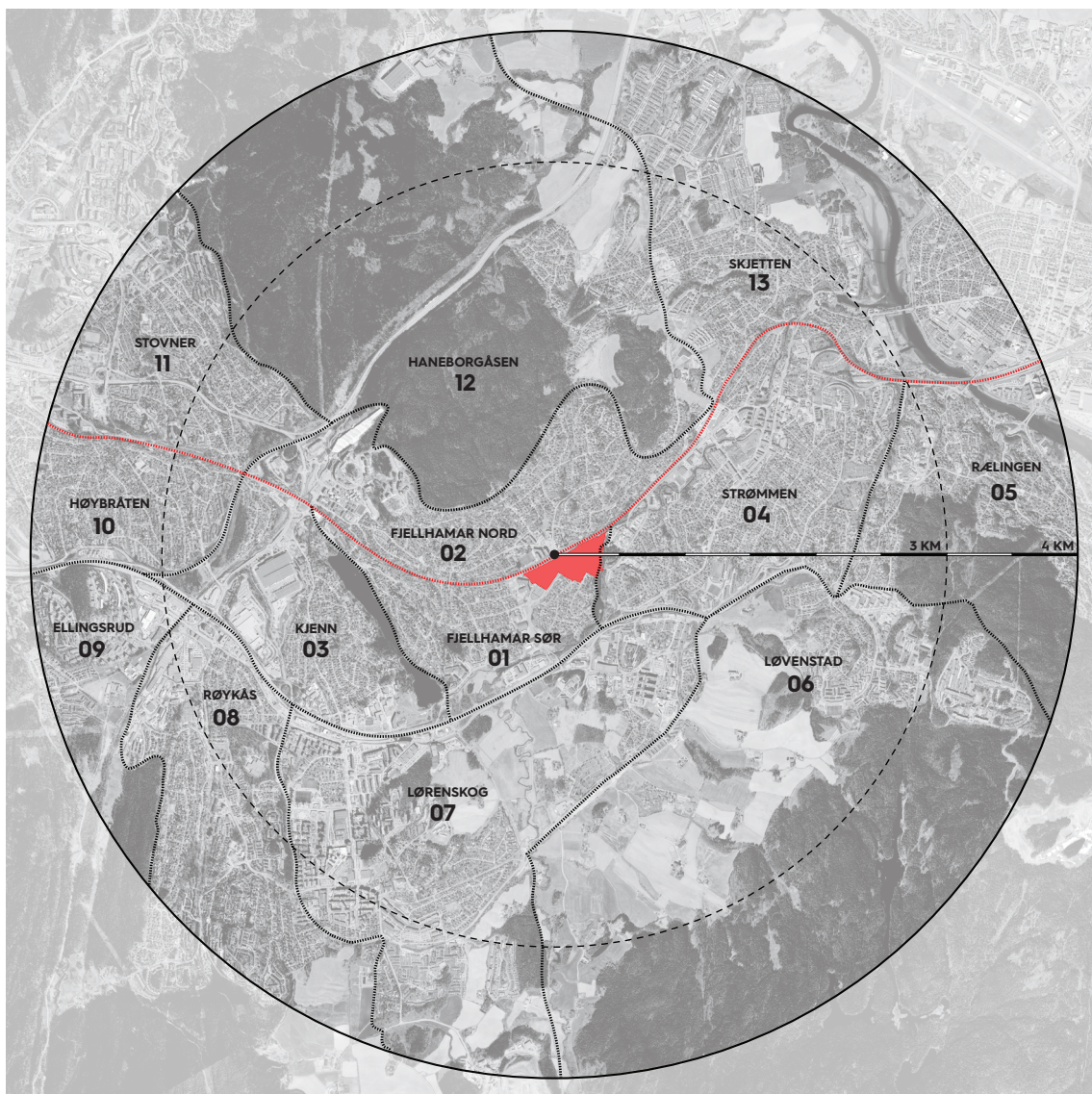
Figur 3-2. Landskapstyper fra NiN landskap i og rundt influensområdet. Grunnlag hentet fra Naturbase – NiN Landskapstyper.

Influensområdet: En radius på 4 km. Deles inn i 10 delområder.

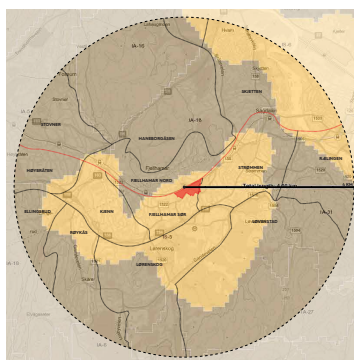
- 8/10 er kategorisert som landskapstype: Innlands ås- og fjellandskap
- 2/10 er kategorisert som landskapstype: Innenlands slettelandskap

Inndelingen av delområder for nær- og fjernvirkning (NFV-delområder) er gjort så detaljert det er funnet praktisk for denne utredningen. Det er tatt utgangspunkt i landskapsregionene fra Nasjonalt referansesystem for landskap og NiN landskap, i tillegg til helhet og sammenhenger. Topografi, infrastruktur, og navngitte steder med tydelig avgrensning. Selv om det er lagt til grunn et influensområde på 4 km ut fra planområdet, er det på grunn av større terrengforskjeller, bebyggelse og avstand flere områder hvor det nye tiltaket innenfor planområdet med sikkerhet ikke vil være visuelt synlig. I realiteten er en radius på 3 km mer hensiktsmessig for planområdet, men i denne rapporten er områdene allikevel medtatt i delområder mot utkanten av 4 km-radiusen, for å beskrive landskapsrommet i sin helhet. Dette fremkommer bedre av kartet over inndelingen av NFV-delområder på neste side.

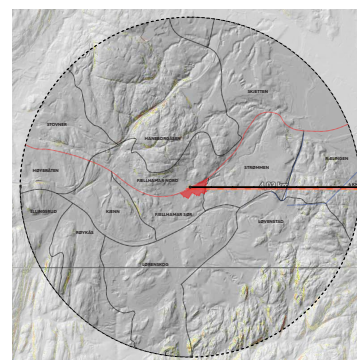
Delområdene er forenklet noe langs den ytre perimeteren, dvs. flere mindre delområder har blitt innlemmet i større delområder innenfor 3 km radiusen av praktiske hensyn. Dette gjelder f.eks delområdet Nr. 06 Løvenstad, som på grunn av høydeforskjeller (se topografisk kart) kunne vært inndelt i to delområder, men her har området langs den ytre perimeteren blitt innlemmet som en del av Løvenstad da det uansett ikke ville vært aktuelt å gi en verdi til dette området isolert sett. Det samme gjelder delområdet nr. 12 Haneborgåsen. På grunn av E6 som skjærer seg gjennom en naturlig senkning i landskapet (Djupdalen) kunne dette delområdet ha vært inndelt i to mindre områder, men kun den nærmeste åsen er aktuell for konsekvensutredningen for nær- og fjernvirkninger, da tiltaket ikke vil være synlig fra åsen i bakkant. For delområdet Skjetten beskrives ikke den delen som tilhører Lillestrøm på andre siden av Nitelva.

Landskapsregioner - NIBIO

Landskapstyper - NiN

Topografisk kart - Multizero

4 Verdi for delområder:

Fjellhamar ligger innenfor landets mest bebygde region. Ifølge rapporten om landskapsregioner er Oslofjord-regionen den mest bebygde og urbane av landets 45 landskapsregioner, med mange drabantbyer og forsteder, små og store tettsteder, kjøpe- og servicesentre, jernbane og veier. Det urbane preget er dominerende. Det er ingen av delområdene som består av uberørt natur, det dreier seg om et bylandskap og verdisettes som sådan. "I et bylandskap er det bebyggelse, gårdsrom, plasser, blågrønne strukturer, parker, veier og gater som danner landskapet, i form av et urbant kulturlandskap. Her er det summen av de ulike elementer, varisjon i størrelse, innhold, plassering og utforming av disse, som avgjør om bylandskapet er ensartet eller mangfoldig. Graden av mangfoldet setter preg på landskapet, og gir det et mer eller mindre helhetlig preg. For at et mangfoldig landskap skal få høy verdi er det derfor viktig at de ulike elementene har en naturlig/bevisst sammenheng."

For å vurdere delområdenes verdi er det i hovedsak lagt vekt på kriteriene: *Inngrepsgrad, distinkthet, tilhørighet/identitet og visuell karakter*. De 13 delområdene er beskrevet og verdisatt i kapittel 4.1, og verdikart er vist i Figur 4-1.

Det bebygde landskapet i sin helhet innenfor influensområdet fremstår nokså monotont med generelt høy arealintensitet i form av boligbebyggelse, hovedsakelig villastrøk med også mer varierte boligtypologier, fra rekkehus til drabantbybebyggelse. De delområdene med høyere grad av næring offentlig/privat tjenesteyting fremstår ofte mer fragmentert der bebyggelsen ligger spredt uten større helhetlige sammenhenger. Ofte preges områdene av en anti-urban form, men noen steder er det en større grad av bymessighet med planlagte hovedgater, parker og plasser.

En kort oppsummering om verdisetting av delområdene etter Miljødirektoratets verdikriterer følger under:

+ Inngrepsgrad: De fleste delområdene har urban karakter og derfor en høy grad av inngrep, noe som gjør at de får en lav verdivurdering på landskap. Selv Haneborgåsen som fremstår uten vesentlige terrenginngrep får middels verdi på grunn av sin bynære plassering.

+ Naturvariasjon: Det er ikke stor variasjon i landskapet over korte avstander innenfor noen av delområdene i influensområdet. Naturkategoriene varierer fra innlandsslettelandskap til småkupert ås- og fjellandskap med mindre høydeforskjeller og får derfor en lav verdi på naturvariasjon.

+ Distinkthet: Det finnes flere bygde landemerker som er med på å definere landskapet og sette tydelig preg på landskapskarakteren. Det varierer fra etterkrigsbebyggelse til utkikkstårn, drabantbybebyggelse til industrihistorie langs elveløp, kirker og kjøpesentre. De viktigste elementene som er med på å definere det bebygde landskapet er beskrevet innenfor hvert delområde.

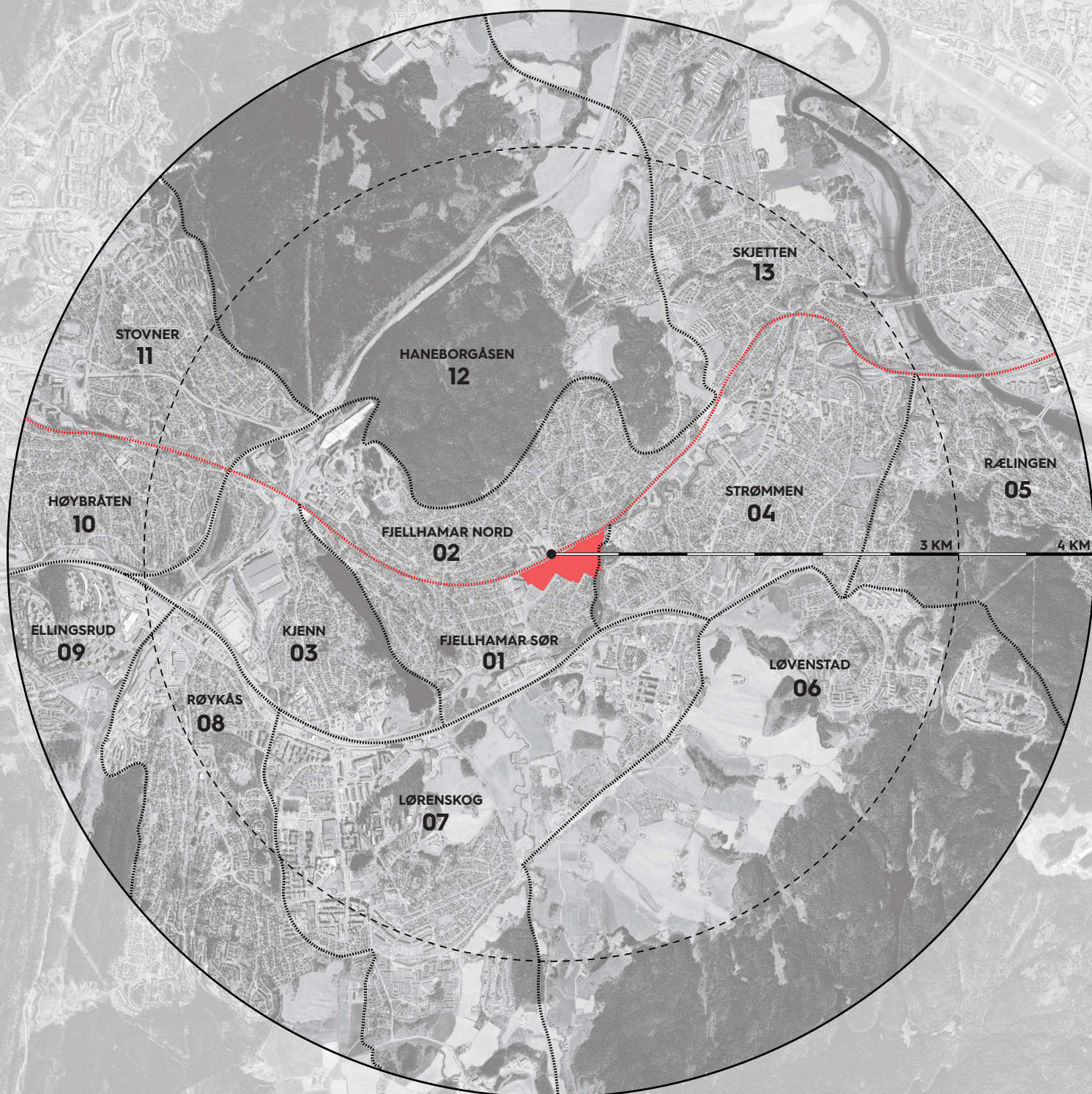
+ Mangfold: I utredningen av landskap er det mangfoldet og det samlede uttrykket av ulike elementer som gis verdi. Samtlige delområder har spredte bygninger fra ulike tidsperioder, noe næring, noen asfalterte flater, preg av ulik infrastruktur og noe vegetasjon som betyr at de ikke får høy verdi som et mangfoldig landskap i denne sammenhengen, selv om de består av mange ulike elementer. "Spredtbygde og/eller tilfeldige landskap vil fremstå som relativt monotone og uryddige, med lite varisjon fra ett sted til et annet." - M-1941

+ Særpreg: Ingen av delområdene har et landskap med et tydelig særpreg, dvs. et landskap som skiller seg fra de fleste andre landskap i et nasjonalt perspektiv, men hvis vi sammenligner delområdene innenfor influensområdet med hverandre, skiller Haneborgåsens grøntdrag i nord seg ut fra delområdene med intensiv arealbruk og høy bygningstetthet som ligger som et bredt bånd langs jernbanelinjene, og delområdet Løvenborg i sør skiller seg ut med et klart jordbrukspreg som det også er knyttet historie og tradisjoner til. "Særpreg kan også knyttes til bebyggelse eller kulturelle eller historiske hendelser, og det er da viktig å behandle de visuelle aspektene dette gir landskapet og ikke verdsette området som et kulturmiljø." - M-1941

+ Sammenhenger: Et landskap består av mange nivåer og elementer. Sammenhengene mellom disse nivåene og elementene er viktig for å forstå landskapet. Influensområdet sett i et helhetlig landskaps-perspektiv består hovedsakelig av et sammenhengende bebygd landskap som ligger i en skålform mellom grønne åser og jordbruksareal. Det er høyest bygningstetthet i de flateste områdene som også ligger tetttest på hovedferdselsårene. Det finnes visuelle sammenhenger i landskapet, men de fleste delområdene oppleves som definerte områder avskåret av ulike barrierer i landskapet som elvdrag og infrastruktur.

+ Tilhørighet/identitet: Tilhørighet og identitet kan være mer eller mindre sterkt basert på stedet/områdets utforming, kulturelle eller populære møtesteder, kunst, næringsvirksomhet eller ulike bebygde elementer. Landskapskonvensjonen omtaler verdsetting av "hverdagslandskapet". Hverdagslandskapet gjør seg gjeldende opp til middels verdi på verdiskalaen, da befolkningsomfanget er utslagsgivende for å oppnå stor eller svært stor verdi. Tilhørighet eller identitet er et immaterielt aspekt ved landskapet som kan være kjent lokalt, regionalt eller nasjonalt eller knyttet til en etnisk gruppe." "Jo sterkere tilhørighet og opplevelse av identitet området eller stedet har, desto større verdi har det."

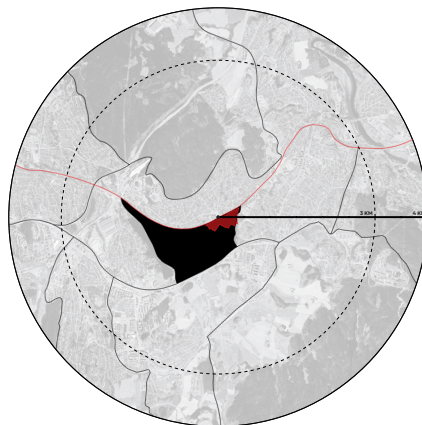
+ Visuell karakter: Visuell karakter vurderes ut fra stedets/tiltakets helhetlige visuelle fremtoning. Dette omhandler bevisst eller tilfeldig formgivning, material- og fargebruk, grad av monotoni, om området fremstår fragmentert, samt grad av lesbarhet, struktur og oversikt. I bebygde områder skal det vurderes elementenes dimensjoner, komposisjon, rytme og evt. silhuettlinjer.

Figur 3-1 Influensområdet inndelt i 13 nær- og fjernvirkningsområder

4.1.1 NFV-1 Fjellhamar Sør

Innenfor delområdet Fjellhamar Sør er landskapet tydelig preget av intensiv arealbruk i form av tettsted kategorisert som småby med høy bygningstetthet. Området ligger under skoggrensen og defineres som innlands-slettelandskap med minimale høydeforskjellene, dvs. mindre enn 50 meter høydeforskjell innenfor avstander på 1 km.

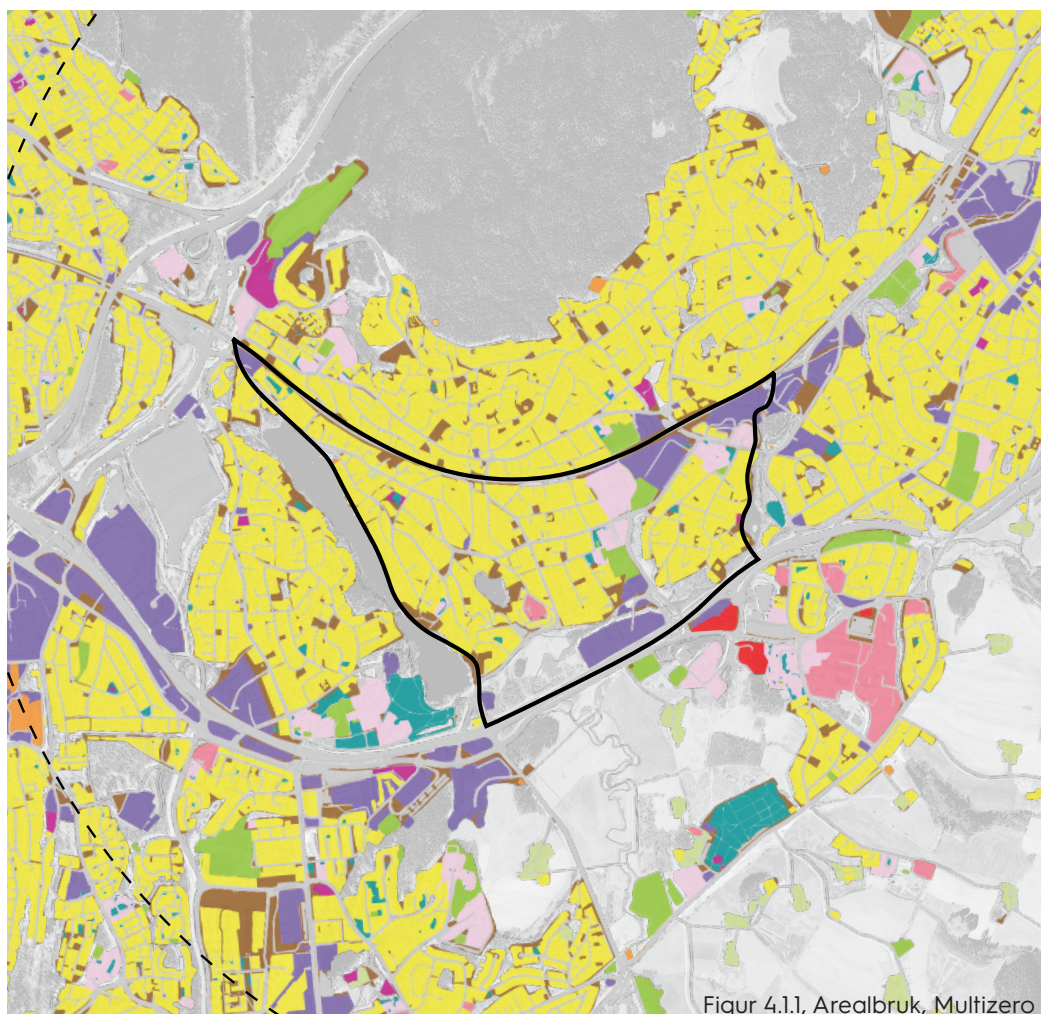

Bebyggelsen i området kan sies å preges av en anti-urban form med et finmasket nett av smågater og til dels lukkede/avgrensede områder der boliglandskapet er preget av villabebyggelse. Etterkrigsbebyggelsen rundt Blåkollen skiller seg ut som et område med kulturhistoriske interesse. For arkitektur er opplevelseskvaliteten høy i Fjellhamar sør, med gårdsanlegg av storgård med husmannsplass ved Fjellhamar gård og den moderne tids industri som ble bygget opp rundt hovedgården og oppover langs elva ved Fjellhamar bruk. (Sagbruk, mølle og høvleri.) Bruksverdien er stor for bygningene, de huser i dag nye kulturfunksjoner og har blitt et populært samlingssted i nærområdet. Elvedraget med park og kulturhistoriske bygg fremheves som romlige og visuelle kvaliteter av verdi.

Delområde

Arealbruk

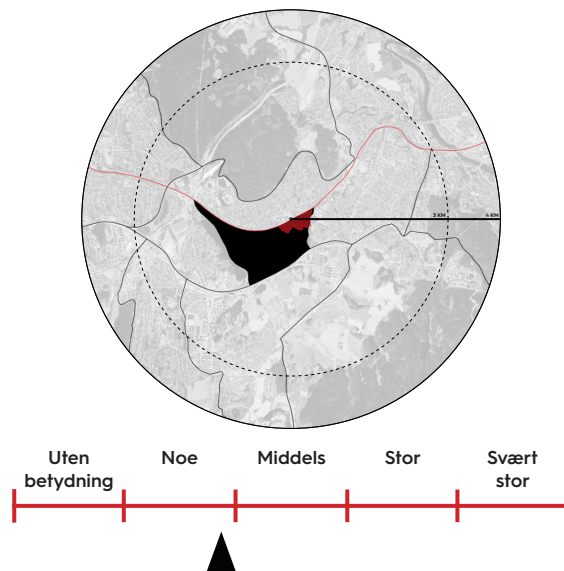
- Boligbebyggelse
- Fritidsbebyggelse
- Bebygd område for landbruk
- Næring, offentlig/privat tjeneste
- Undervisning og barnehage
- Helse- og sosialinstitusjoner
- Kultur og religiøse aktiviteter
- Transport og telekommunikasjon
- Teknisk infrastruktur
- Beredskapstjenester
- Grønne områder
- Idretts- og sportsområder
- Uklassifisert bebyggelse og anlegg

Figur 4.1.1, Arealbruk, Multizero

4.1.1 NFV-1 Fjellhamar Sør

Planområdet ligger i sin helhet innenfor NFV-1 Fjellhamar Sør. Delområdet er verdisatt etter Miljødirektoratet sine 8 verdikriterier. Det får Noe verdi som samlet verdi, der Fjellhamar elva som et distinkt landskapselement og Fjellhamar gård som har kulturhistorisk verdi er med på å trekke opp. Kartutsnittet under viser standpunktene valgt for nærvirkninger innenfor delområdet basert på analysen der særlig kategoriene; distinkte elementer og tilhørighet/Identitet peker seg ut som viktig for dette delområdet.

VERDIVURDERING:

1. Inngrepsgrad: Noe verdi

Naturpreget, men med overvekt av menneskelig aktivitet, bebyggelse og infrastruktur.

2. Natur-variasjon: Noe verdi

Naturlandskap med noe naturvariasjon og flere landskapstyper. To typer: IS-5 og IA-18

3. Distinkte elementer: Middels verdi

Landskapstype eller landskaps-element som har stor betydning for landskapskarakteren. (Fjellhamar elva, Fjellhamar gård.)

4. Mangfold: Middels verdi

Landskap som er mangfoldig og har et tydelig preg av flere elementer fra natur, friluftsliv, kultur og landbruk.

5. Særpreg: Noe verdi

Vanlig forekommende landskap med noe særpreg. (Innlandsslette landskap med elv.)

6. Sammenhenger: Noe verdi

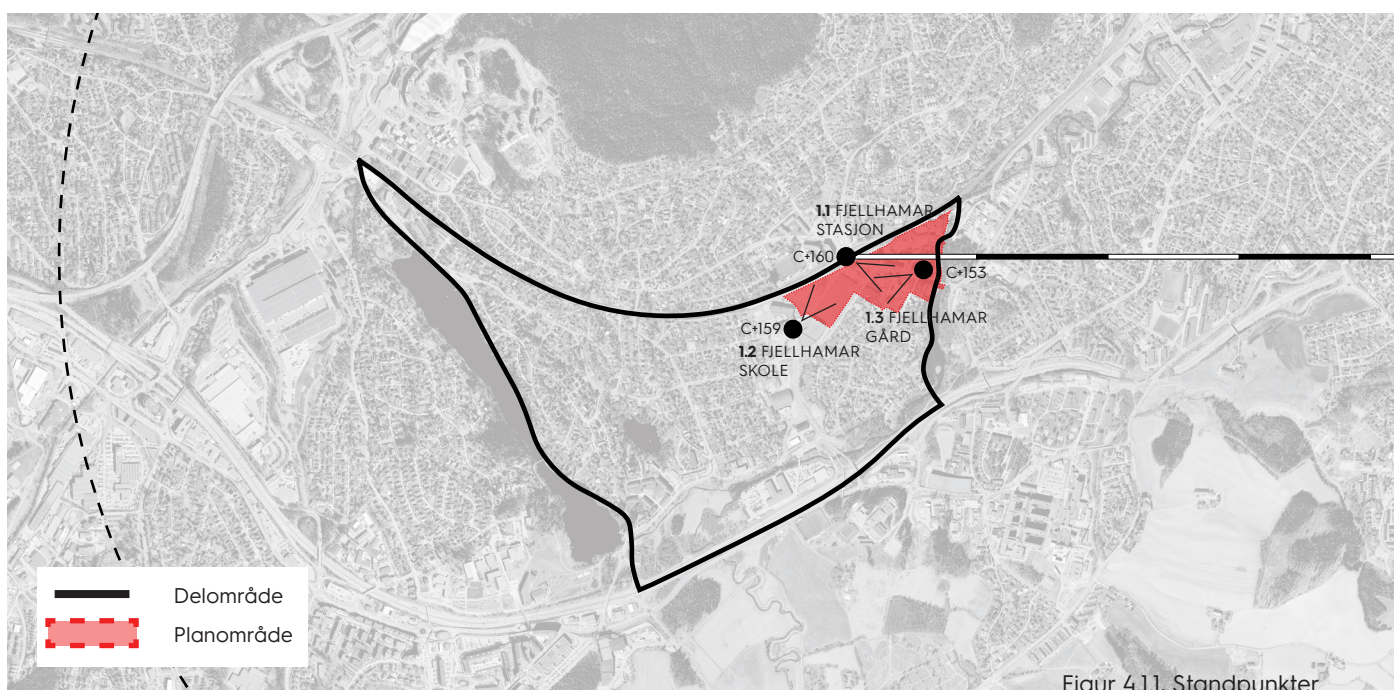
Landskap med sammenhenger mellom elementer eller historiske spor som er viktige kun i lokal sammenheng.

7. Tilhørighet/Identitet: Middels verdi

Områder med lokal betydning "hverdagslandskapet."

8. Visuell karakter: Middels verdi

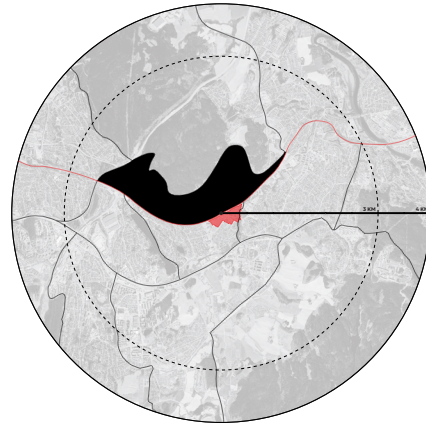
Landskapet fremstår balansert, lesbart, oversiktlig og strukturert.

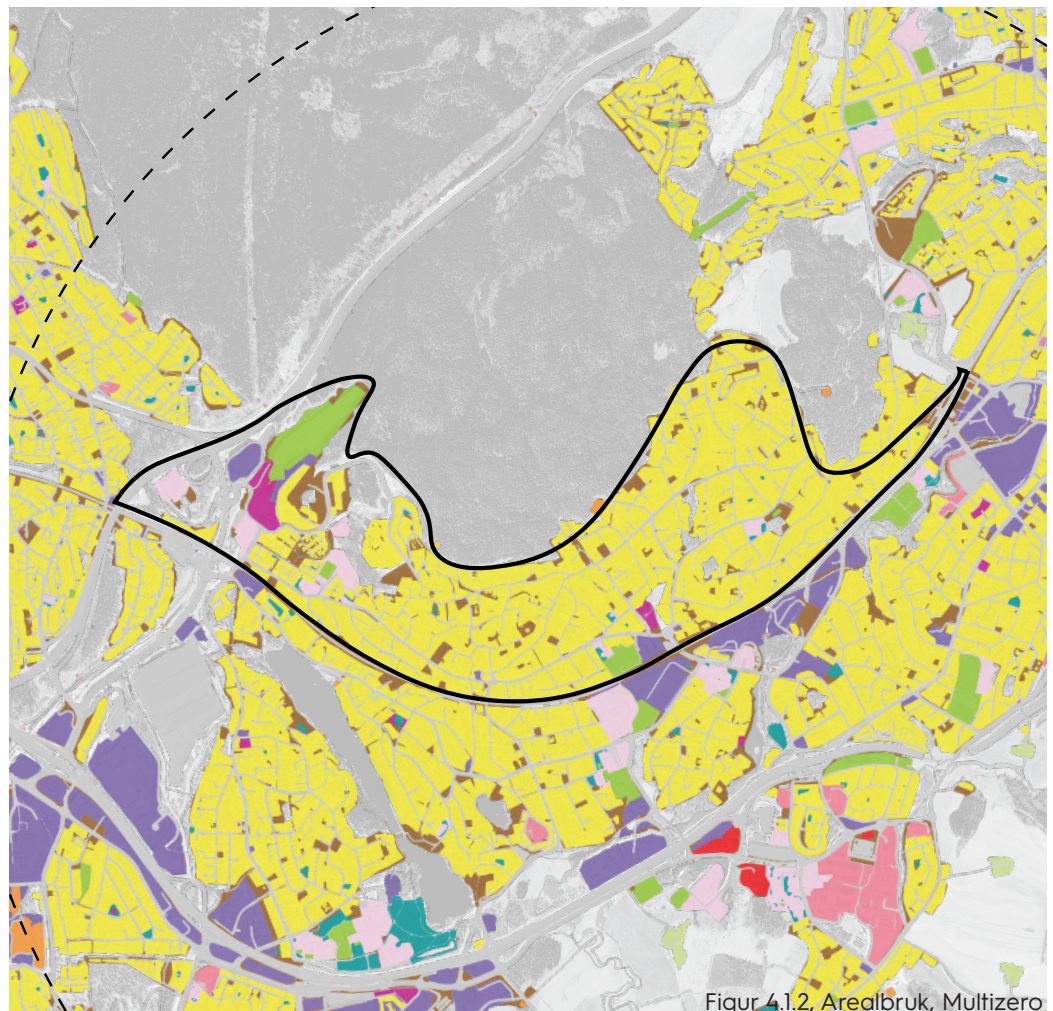
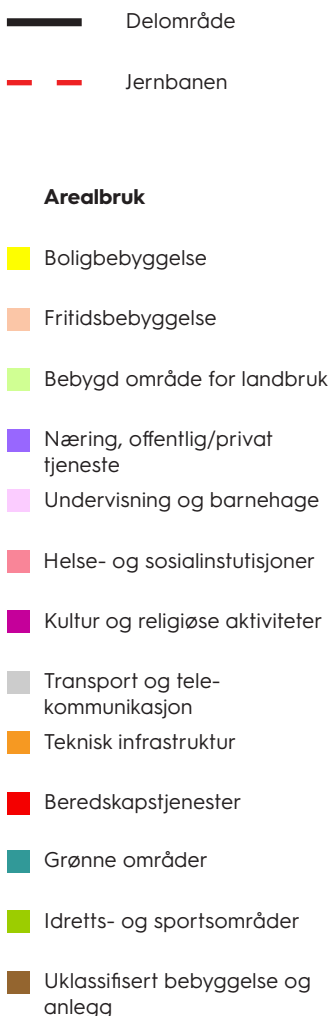
Figur 4.1.1, Standpunkter

4.1.2 NFV-2 Fjellhamar Nord

Delområdet Fjellhamar Nord er avgrenset av jernbanelinjen mot sør og Haneborgåsen som reiser seg mot nord. Landskapet tilhører kategorien innlands ås- og fjellandskap, og er preget av intensiv arealbruk i form av villabebyggelse som ligger tett i tett i det slakt skrånende terrenget som strekker seg fra Fjellhamar sentrum opp mot åsen i bakkant.

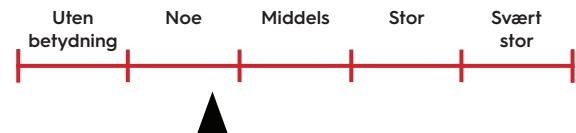
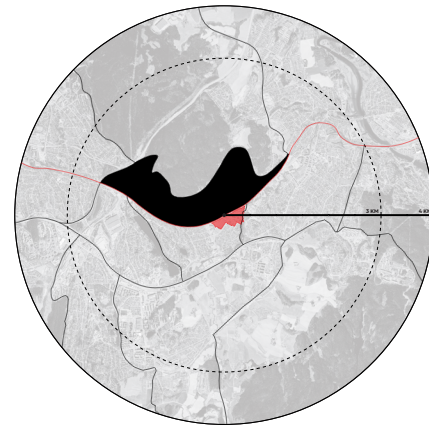
Bebyggelsen består hovedsakelig av eneboliger, men i nærheten av Fjellhamar stasjon, finner vi de første blokkene i Lørenskog, bygget av Lørenskog Boligbyggelag på 1950-tallet. Blokkene ligger langs nordsiden av Haneborgveien og ble bygget som en forlengelse av det sentrum som allerede eksisterte rundt Fjellhamar gård på sørsiden av jernbanelinja. Øst for Haneborg allé står hovedbygningen som hørte til Haneborg gård igjen. Bygningen oppleves ikke som element i et funksjonelt sammenhengende miljø, men står som selvstendig villa i området. Mot vest har det i senere tid blitt bygget med høyere tetthet rundt den populære innendørs skibakken Snø. Dette har vært definert som et av fem vekstområder i kommuneplanen til Lørenskog, og her har det de seneste årene blitt bygget mer bymessige struktur med høyere tetthet i tilknytning til Lørenskog stasjon. Området er variert og består av to store kvartaler, lameller langs hovedferdselsårer og flere punkthus organisert i oppløste kvartaler.

Figur 4.1.2, Arealbruk, Multizero

4.1.2 NFV-2 Fjellhamar Nord

Fjellhamar nord for jernbanelinjene fremstår som et monotont enebolig-område som ligger i et slakt skrånende terreng nedenfor Haneborgåsen. Området lengst mot nord-vest er definert som et utviklingsområde og preges av mer bymessig og strukturert bebyggelse, men leses foreløpig som noe fragmentert. Av distinkte elementer utpeker Snø seg som et landemerke i Lørenskog som er med på å gi identitet til delområdet. Det finnes noe variasjon av kulturelementer i form av Haneborg gård og tidlig (Obos) blokkbebyggelse.

VERDIVURDERING:

1. Inngrepsgrad: Noe verdi

Naturpreget, men med overvekt av menneskelig aktivitet, bebyggelse og infrastruktur.

2. Natur-variasjon: Noe verdi

Naturlandskap med noe naturvariasjon og flere landskapstyper. To typer: IA-18 og IS-5

3. Distinkte elementer: Middels verdi

Landskapstype eller landskaps-element som har stor betydning for landskapskarakteren. (Snø, kan defineres som et landemerke i Lørenskog.)

4. Mangfold: Noe verdi

Landskap med variasjon med innhold av en eller få elementer fra natur, friluftsliv, kultur og landbruk.

5. Særpreg: Uten betydning

Vanlig forekommende landskap uten særpreg.

6. Sammenhenger: Noe verdi

Landskap med sammenhenger mellom elementer eller historiske spor som er viktige kun i lokal sammenheng. Bebyggelse langs jernbanelinjene og knutepunktsutvikling. Strategisk sammenheng.

7. Tilhørighet/Identitet: Middels verdi

Områder med lokal betydning "hverdagslandskapet." (Snø er en attraksjon av regional betydning, men området som helhet får fortsatt kun middels verdi.)

8. Visuell karakter: Middels verdi

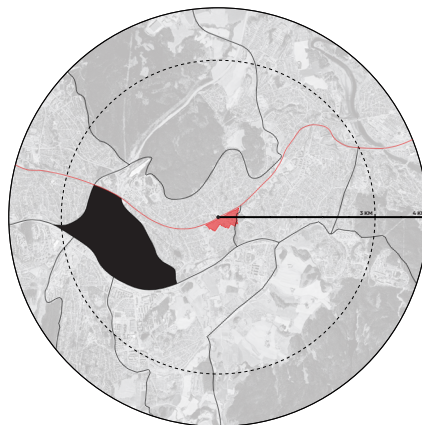
Landskapet fremstår balansert, lesbart, oversiktlig og strukturert. (Om enn fragmentert.)

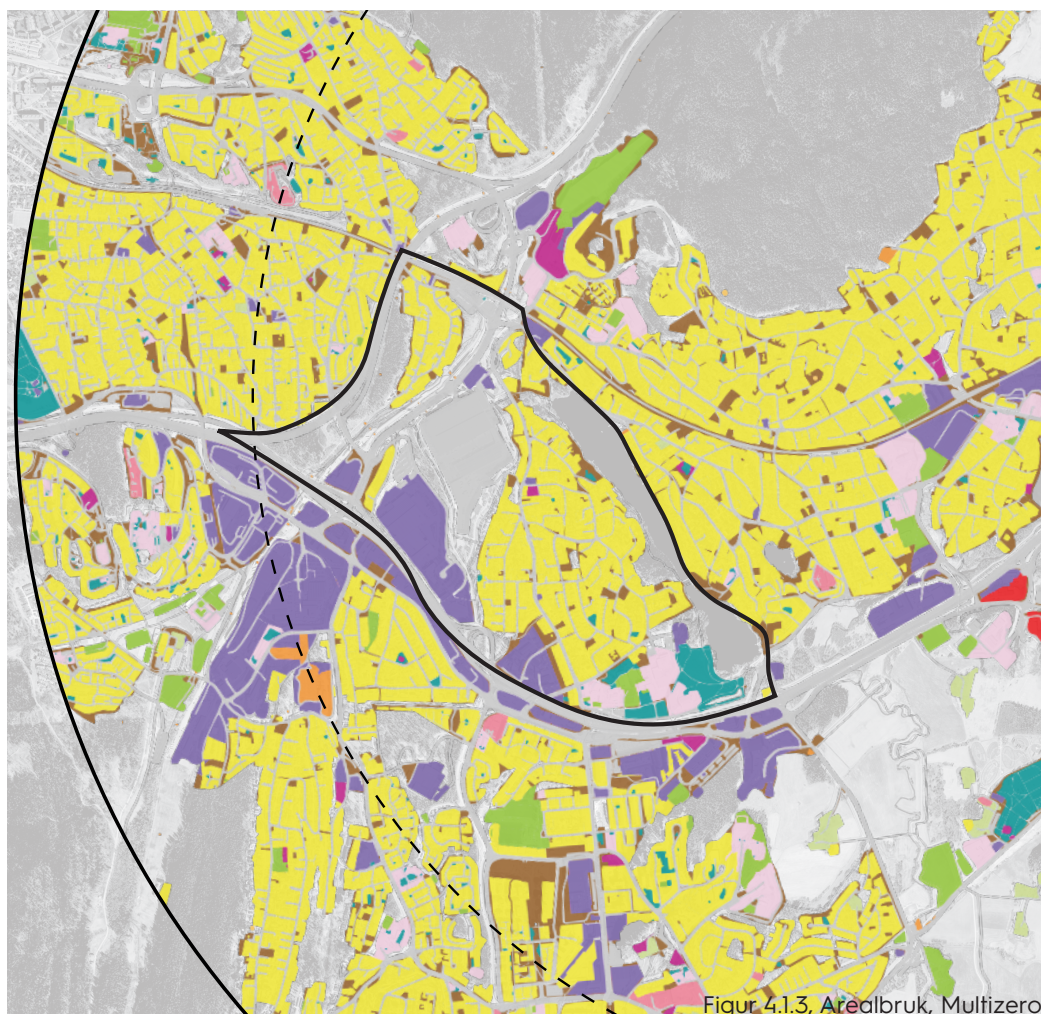
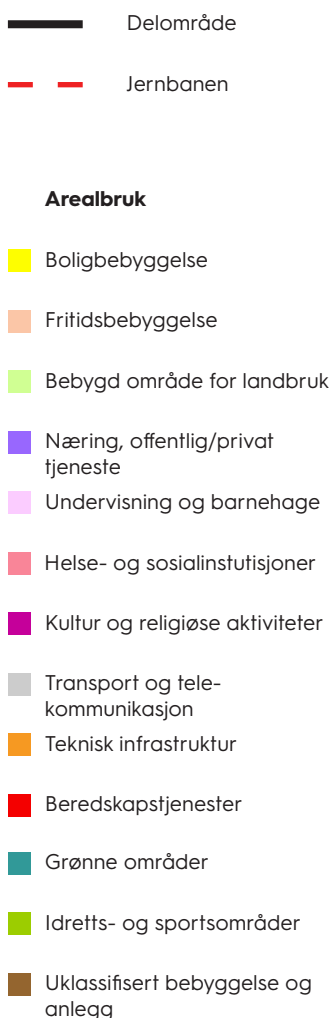
Figur 4.1.2, Standpunkter

4.1.3 NFV-3 Kjenn

Delområdet Kjenn tilhører landskapstypen Innlandsslettelandskap, det befinner seg under skoggrensen, og er preget av intensiv arealbruk med høy bygningstetthet.

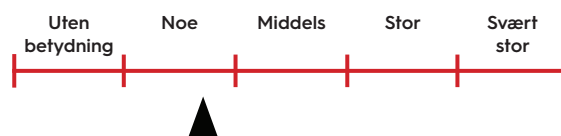
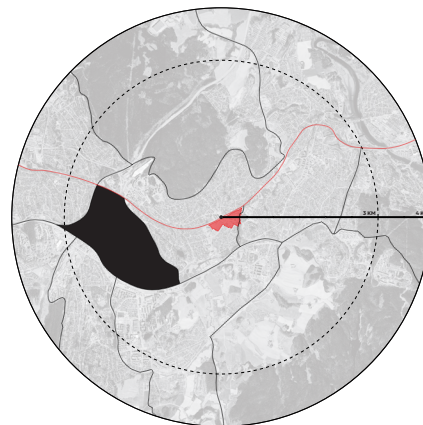
Området er avgrenset av jernbanelinjen mot nord, langvannet mot øst, Lørenskogveien mot vest, og av Strømsveien mot sør. Langs begge veier ligger en del næring og industribygg (transport-relatert), mens vi finner flere undervisningsbygg med tilhørende funksjoner nærmere Lørenskog sentrum. Her er også Lørenskog Rådhus (1972) plassert med tilhørende grøntareal; Rådhusparken som strekker seg et stykke oppover langs vannet. Arkitektonisk er rådhuset et representativt og vellykket uttrykk for den tidens rådende senmodernisme. (Bygningen har en sluttet form og er oppført i seks etasjer over et rektangulært grunnplan med tilliggende toetasjes sidefløy, og karakteriseres av horisontale bånd som fremhever etasjeskillene.) Øvrig bebyggelse midt i delområdet består hovedsakelig av eneboliger, men det har i nyere tid blitt bygget et leilighetskompleks mot nord. Langvannet skiller seg ut som et naturområde med høy verdi for de som bor her med sine badeplasser og åpne landskapsrom.

Figur 4.1.3, Arealbruk, Multizero

4.1.3 NFV-3 Kjenn

Delområdet har overvekt av menneskelig aktivitet, bebyggelse og infrastruktur, men også naturskjønne områder langs vannet. Det er to landskapstyper innenfor delområdet og noe variasjon med innhold av natur- og kultur-elementer, med Langvannet og Rådhuset. Det er et hverdagslandskap med viktige funksjoner for lokalsamfunnet som er med på å gi området sin identitet.

VERDIVURDERING:

1. Inngrepsgrad: Noe verdi

Naturpreget, men med overvekt av menneskelig aktivitet, bebyggelse og infrastruktur.

2. Natur-variasjon: Noe verdi

Naturlandskap med noe naturvariasjon og flere landskapstyper. To typer: IS-5 og IA-18

3. Distinkte elementer: Middels verdi

Landskapstype eller landskaps-element som har stor betydning for landskapskarakteren. Langvannet er med på å gi dette området karakter.

4. Mangfold: Noe verdi

Landskap med variasjon med innhold av en eller få elementer fra natur, friluftsliv, kultur og landbruk. (Langvannet og rådhuset.)

5. Særpreg: Uten betydning

Vanlig forekommende landskap uten særpreg.

6. Sammenhenger: Noe verdi

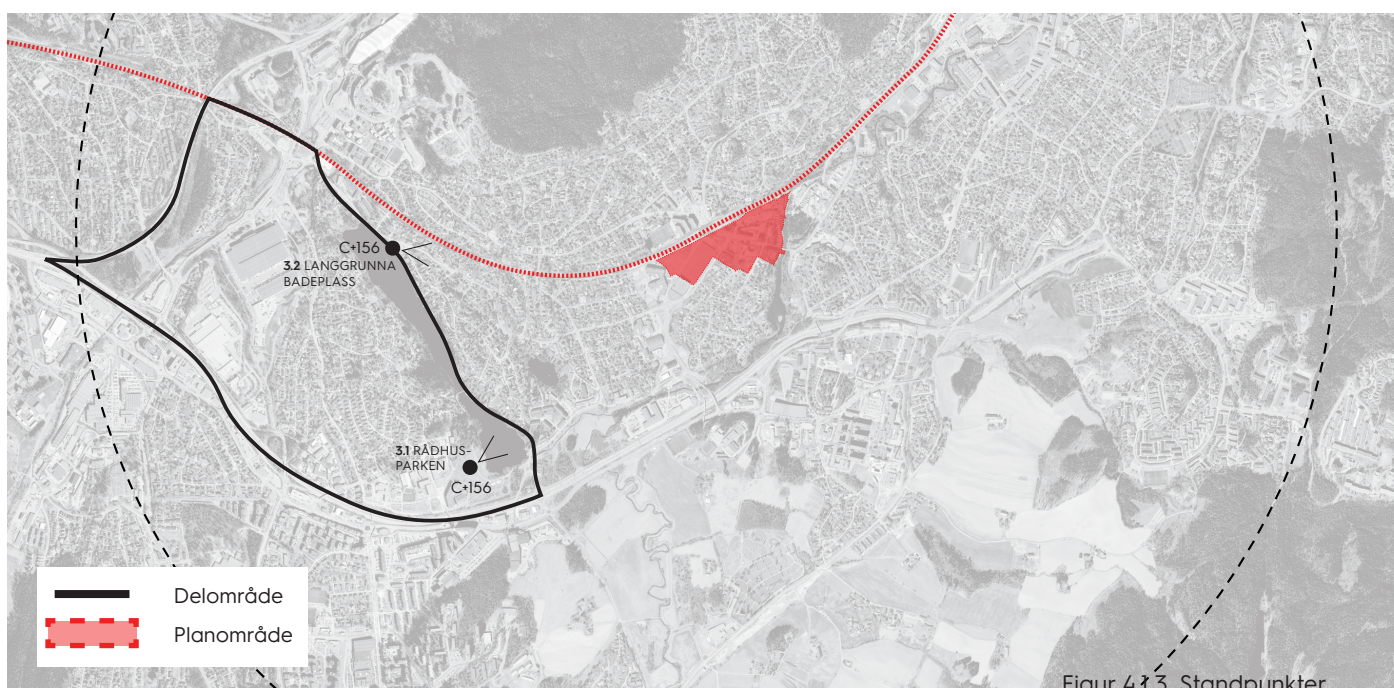
Landskap med sammenhenger mellom elementer eller historiske spor som er viktige kun i lokal sammenheng. Næringsbebyggelse langs hovedveiene. Plassering av rådhus og skole ved vannet.

7. Tilhørighet/Identitet: Middels verdi

Områder med lokal betydning "hverdagslandskapet." Viktige funksjoner for lokalsamfunnet er med på å gi området identitet.

8. Visuell karakter: Middels verdi

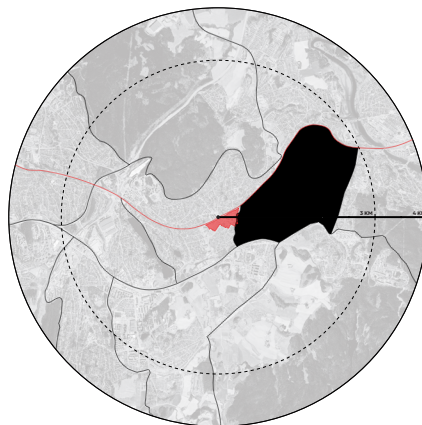
Landskapet fremstår balansert, lesbart, oversiktlig og strukturert. (Om enn fragmentert.)

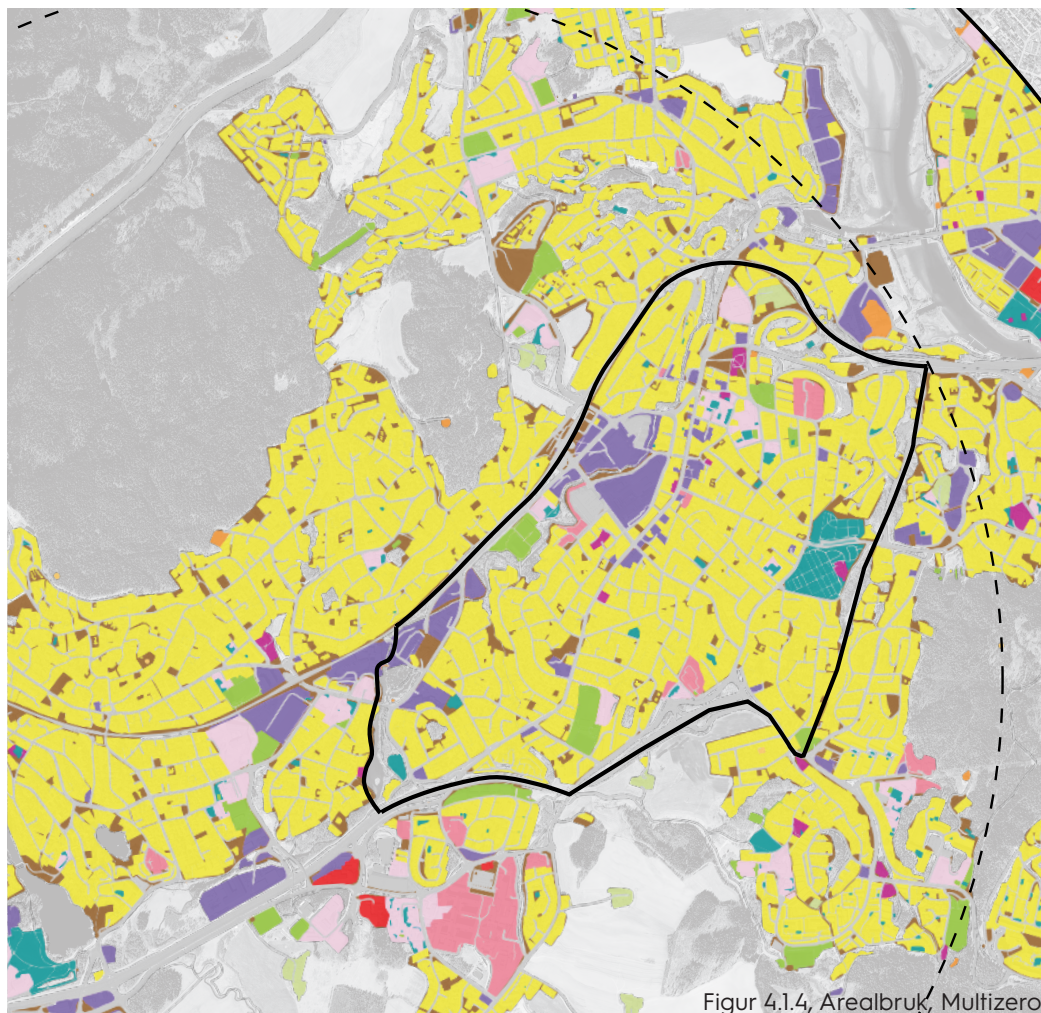
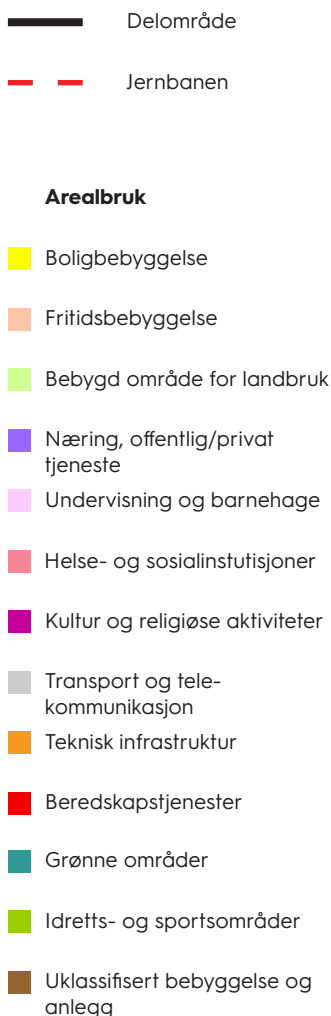
Figur 4.1.3, Standpunkter

4.1.4 NFV-4 Strømmen

Strømmen er et tettsted definert av jernbanelinjen mot nord som følger Fjellhamar/Sagelvas forgreining av den større Nitelva mot øst. Mot øst går det et skille mot Rælingen og større veier avskjærer området fra Løvenskog og Nyhagen nærmere Lørenskog. Det ligger i et nokså flatt landskap og betegnes som innlandssteltelandskap, under skoggrensen, med intensiv arealbruk og høy bygningstetthet.

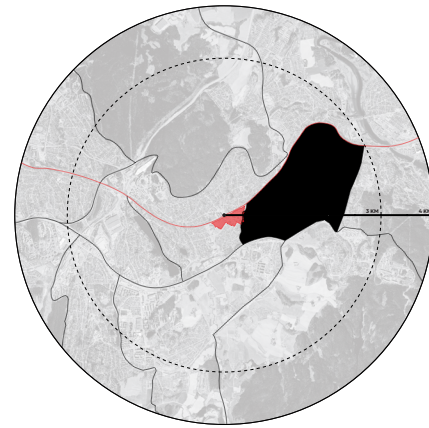
Tettstedet vokste opp fra tømmerfløting og sagbruk som foregikk langs Sagelva som løper gjennom tettbebyggelsen og munner i Nitelva. Denne hadde flere sager og Strømmen var før ca. 1860 et sentrum for sagbrukindustrien. (Strømmensaga museum åpnet i 2009.) Det vokste frem allsidig industri som tidligere ble dominert av transportmiddelindustri og jern- og metallindustri. I dag er området kanskje bedre kjent for å være et betydelig handelssenter med blant annet Strømmen storsenter, men det finnes fortsatt en stor andel av næring og industribygg langs Strømsveien. Det finnes også skoler, bibliotek og museum her. Museene i Akerhus. Strømmen kirke fra andre halvdel av 1900-tallet er kommunalt listeført, ellers er det få kulturminner i delområdet.

Figur 4.1.4, Arealbruk, Multizero

4.1.4 NFV-4 Strømmen

Delområdet har høy inngrepsgrad, det preges av tett bebyggelse, men inneholder to ulike landskapstyper og får derfor noe verdi på naturvariasjon. Sagelva er et landskapselement som gir området karakter og noe verdi knyttet både til kategoriene mangfold og sammenhenger. Industrihistorien knyttet til elva er dessuten en viktig del av Strømmen sin identitet. I dag forbinder nok de fleste området mer med Strømmen storsenter enn elva, men plassering av både næringsbebyggelse og infrastruktur springer ut av sagdriften langs elva.

VERDIVURDERING:

1. Inngrepsgrad: Noe verdi

Naturpreget, men med overvekt av menneskelig aktivitet, bebyggelse og infrastruktur.

2. Natur-variasjon: Middels verdi

Naturlandskap med noe naturvariasjon og flere landskapstyper. Tre typer: IS-5, IA-18 og IA31

3. Distinkte elementer: Middels verdi

Landskapstype eller landskaps-element som har stor betydning for landskapskarakteren. Sagelva gir karakter til området.

4. Mangfold: Noe verdi

Landskap med variasjon med innhold av en eller få elementer fra natur, friluftsliv, kultur og landbruk.

5. Særpreg: Uten betydning

Vanlig forekommende landskap uten særpreg.

6. Sammenhenger: Noe verdi

Landskap med sammenhenger mellom elementer eller historiske spor som er viktige kun i lokal sammenheng. Industrihistorie langs elva.

7. Tilhørighet/Identitet: Middels verdi

Områder med lokal betydning "hverdagslandskapet." Viktige funksjoner for lokalsamfunnet er med på å gi området identitet. Strømmen storsenter er et viktig samlingspunkt for mange.

8. Visuell karakter: Middels verdi

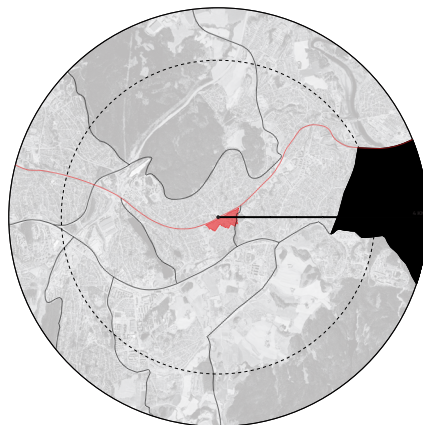
Landskapet fremstår balansert, lesbart, oversiktlig og strukturert. På tross av at stor senteret oppleves som overdimensjonert.

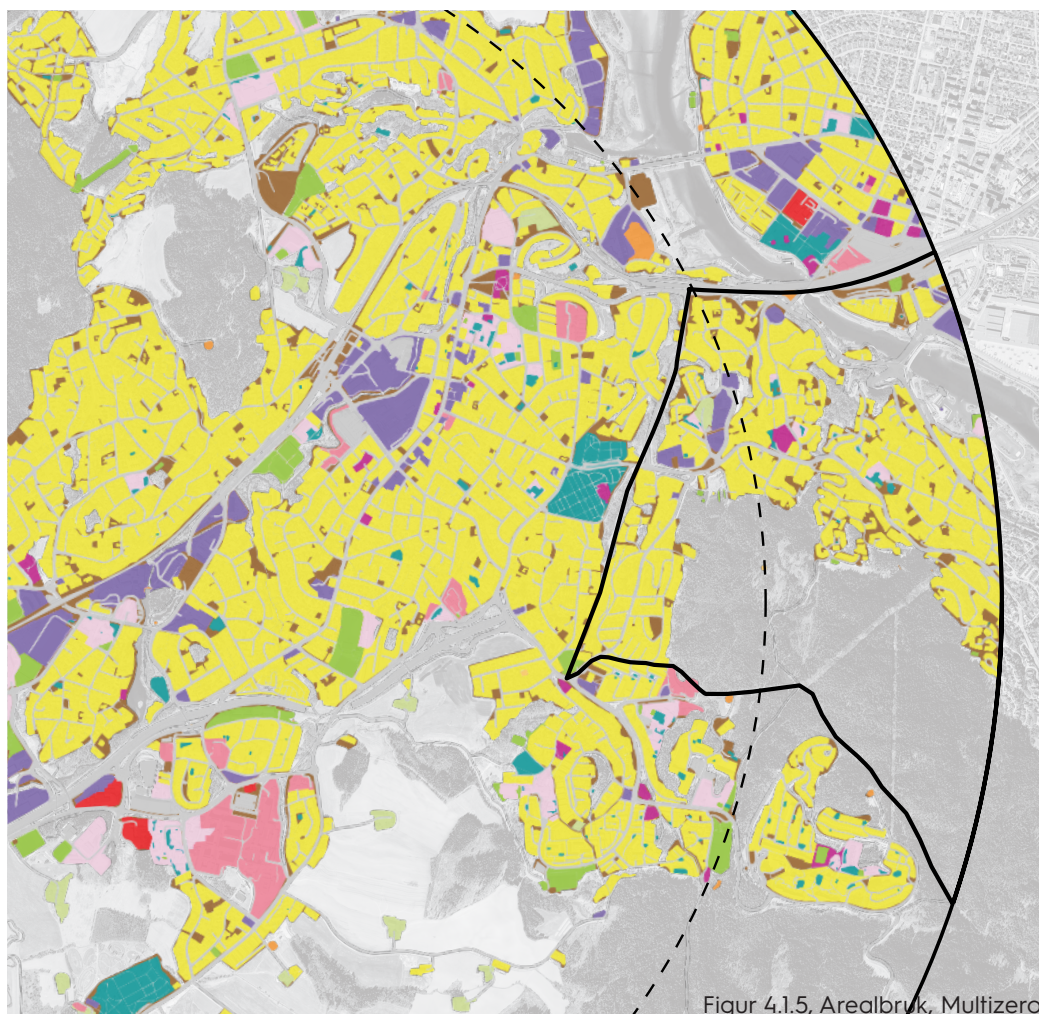
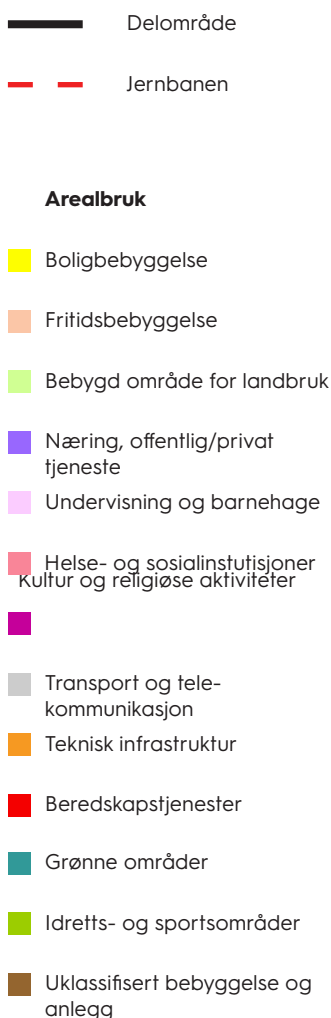
Figur 4.1.4, Standpunkter

4.1.5 NFV-5 Rælingen

Mesteparten av delområdet tilhører landskapstypen 1A-31 som omfatter middels kuperte ås- og fjellandskap med høydeforskjeller mellom 100 og 250 meter innenfor avtsander på 1 km. Områdene ligger under skoggrensen, og landskapet er tydelig preget av intensiv arealbruk med tettsted med høy bygningstetthet.

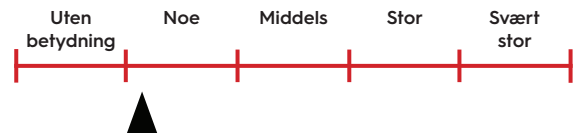
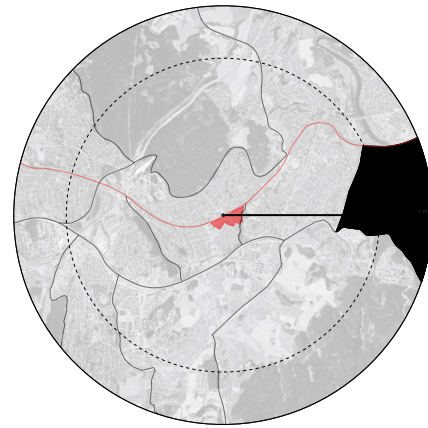
Det bebygde landskapet som defineres som Rælingen er hovedsakelig et boligfelt bestående av villabebyggelse og noen få blokker, som ligger i slakt skrånende terreng mellom Rælingåsen og Nitelva. Øvre Rælingen kirke, en kvadratisk kirke utført i betong med et frittstående kampaile fra 1973 og Rud skole skiller seg ut som bygg av offentlig karakter i boligområdet. Naturområdet Rælingsåsen har turstier og noen populære samlingssteder som Skoledammen og bursdagsplassen.

Figur 4.1.5, Arealbruk, Multizero

4.1.5 NFV-5 Rælingen

Rælingåsen gir delområdet et naturpreg selv om store deler av området er tett bebygget. Delområdet har to ulike landskapstyper og både åsen og elva er distinkte elementer i landskapet. Selv om området inneholder både turstier og kirke er det samlede uttrykket av de ulike elementene uten betydning for kriteriet mangfold. Det samme gjelder særpreg og sammenhenger, men området har lokal betydning for de som bor her som et "hverdagslandskap." Det bebygde landskapet fremstår som monotont.

VERDIVURDERING:

1. Inngrepsgrad: Noe verdi

Naturpreget, men med overvekt av menneskelig aktivitet, bebyggelse og infrastruktur.

2. Natur-variasjon: Noe verdi

Naturlandskap med noe naturvariasjon og flere landskapstyper. To typer: IA31 og IS-6.

3. Distinkte elementer: Middels verdi

Landskapstype eller landskaps-element som har stor betydning for landskapskarakteren. Delområdet defineres av Nitelva i nord og Rælingsåsen i sør.

4. Mangfold: Uten betydning

Landskap uten variasjon av natur- og kulturverdier. Selv om området inneholder både turstier og kirke er det samlede uttrykket av de ulike elementene uten betydning.

5. Særpreg: Uten betydning

Vanlig forekommende landskap uten særpreg.

6. Sammenhenger: Uten verdi

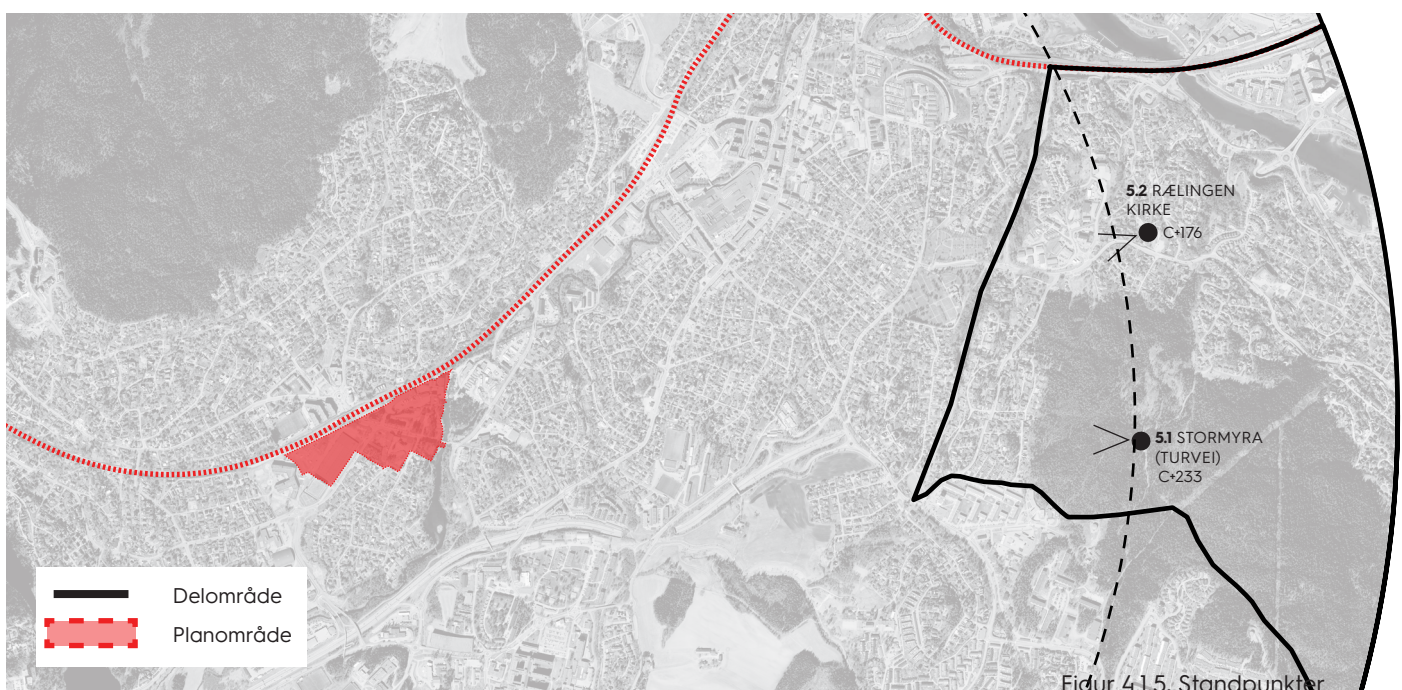
Landskap uten kjente sammenhenger mellom elementer eller historiske spor.

7. Tilhørighet/Identitet: Noe verdi

Områder med betydning for en bydel eller mindre gruppe, "hverdagslandskapet."

8. Visuell karakter: Uten verdi

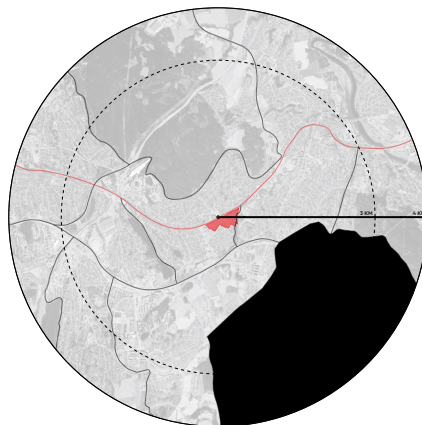
Landskapet domineres av tilfeldighet, fragmentering, monotoni og/eller uoversiktighet. Det bebygde landskapet fremstår som et monotont boligområde.

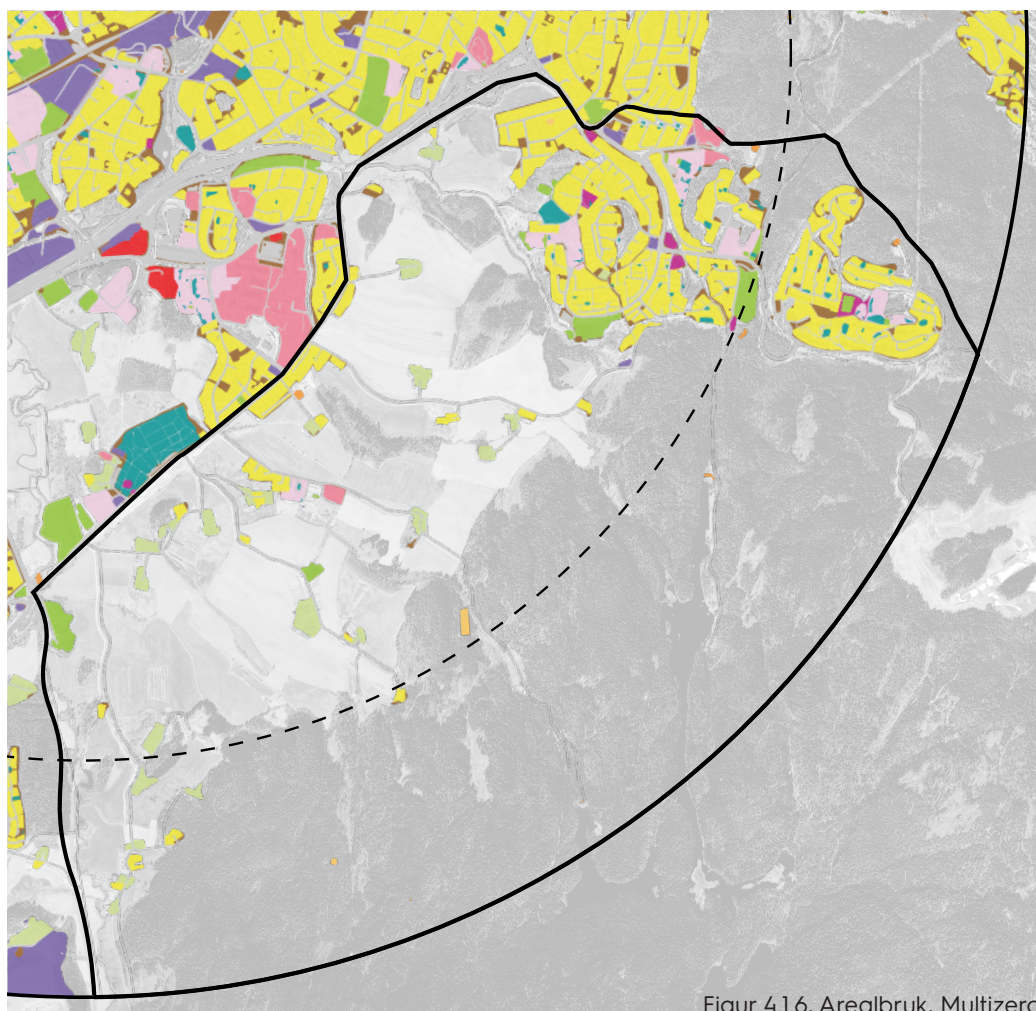
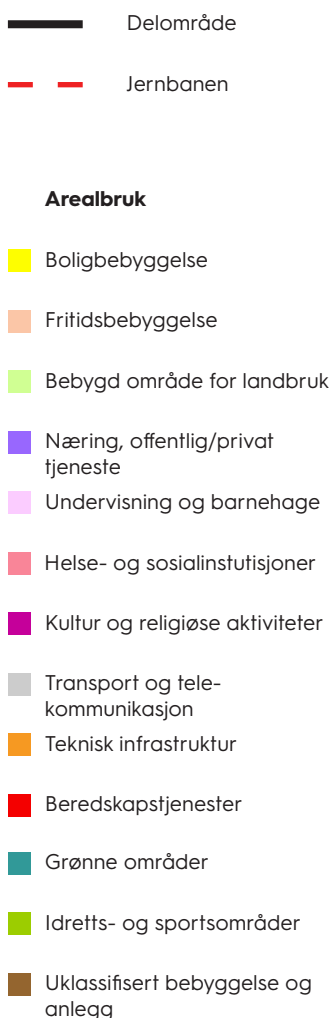
Figur 4.1.5, Standpunkter

4.1.6 NFV-6 Løvenstad

Den delen av delområdet Løvenstad som ligger innenfor 3 km radiusen fra planområdet hører til hovedtypen innlandsslettlandskap med mindre høydeforskjeller, under skoggrensen med områder preget av intensiv arealbruk/jordbruk. Området mot den ytre perimeteren hører derimot til en landskaps-type som omfatter middels kuperte ås- og fjellandskap med høydeforskjeller mellom 100 og 250 m innenfor avstander på 1 km.

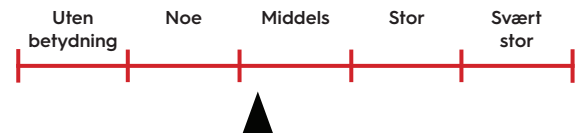
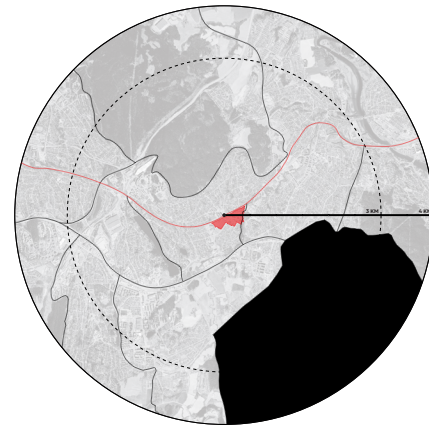
Delområdet innenfor 3 km radiusen defineres av spredt gårdsbebyggelse i jordbrukslandskap. Flere av gårdene har tun eller enkeltstående gårdsbygninger som er kommunalt listeført, da de er med på å synliggjøre at området har røtter tilbake i tid. Blant disse kan tre av gårdene trekkes frem: Bårli gård ligger på en forhøyning i landskapet og har dermed en plassering som karakteriseres som tradisjonell for regionen. Bygningene på Bårli er fra tidligst siste halvdel av 1800-tallet. Nordre Hovelsrud Hovelsrud har et tun med form av et åpent firkanttun og gården ligger langs den gruslagte Hovelsrudveien som fører inn mot den gamle kongeveien. Gården har både verdi som tun og som del av et helhetlig kulturlandskap. Tidligere Nedre Østby våningshus, Gårdstun. Bygningene har gjennomgått ombygging/tilbygging flere ganger, men hovedbygningen fra 1865 er restaurert tilbake til sin opprinnelige form.

Figur 4.1.6, Arealbruk, Multizero

4.1.6 NFV-6 Løvenstad

Delområdet er naturpreget, men med høy grad av menneskelig aktivitet i form av jordbruk. Det inneholder både slette- og ås landskapstyper. Delområdet får middels verdi på mangfold ettersom landskapet inneholder variasjon av natur- og kulturverdier, med gårdene som ligger spredt som distinkte elementer i landskapet, med historiske spor som strekker seg tilbake helt til middelalderen. Plasseringen av disse fremstår strukturert og oversiktlig, med visuelle kvaliteter.

VERDIVURDERING:

1. Inngrepsgrad: Noe verdi

Naturpreget, men med overvekt av menneskelig aktivitet, bebyggelse og infrastruktur. Jordbruksområder.

2. Natur-variasjon: Noe verdi

Naturlandskap med noe naturvariasjon og flere landskapstyper. To typer: IA31 og IS-6.

3. Distinkte elementer: Middels verdi

Landskapstype eller landskaps-element som har stor betydning for landskapskarakteren. Gårdene som ligger spredt i landskapet.

4. Mangfold: Middels verdi

Landskap som er mangfoldig og har et tydelig preg av flere elementer fra natur, friluftsliv, kultur og landbruk.

5. Særpreg: Noe verdi

Vanlig forekommende landskap med noe særpreg.

6. Sammenhenger: Noe verdi

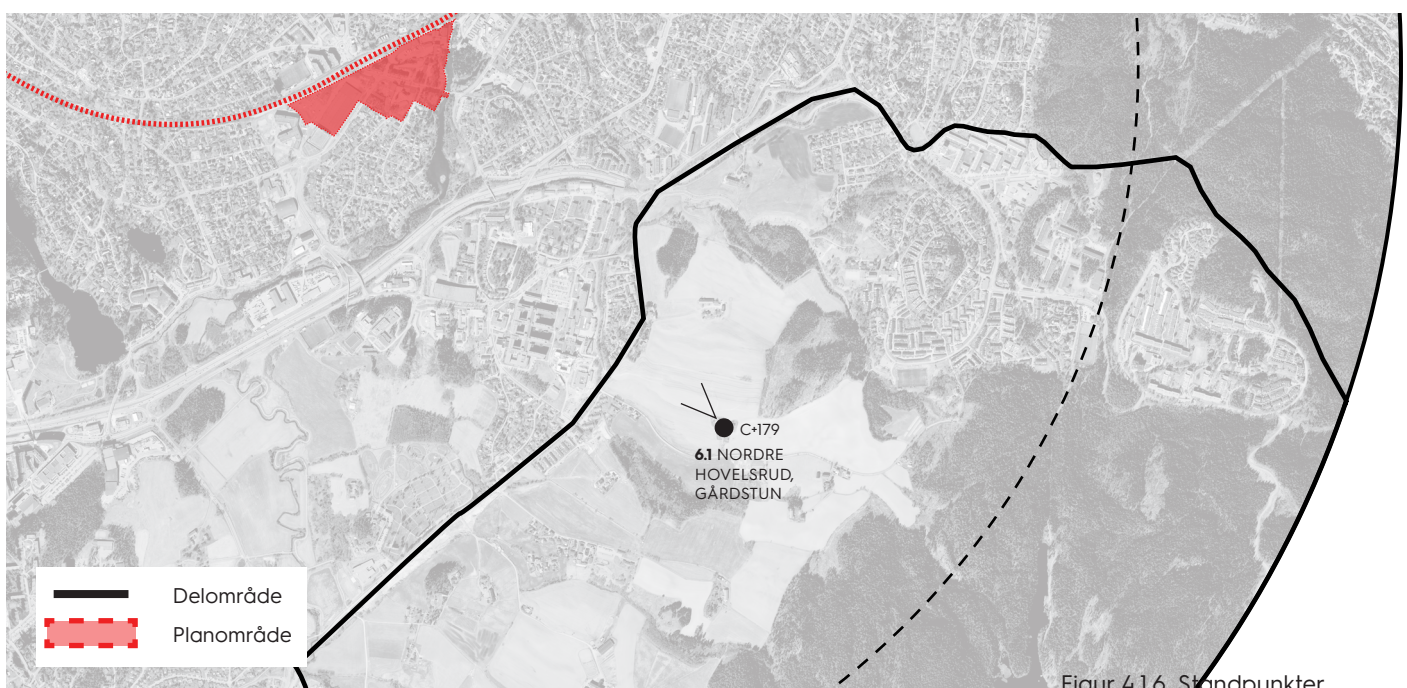
Landskap med sammenhenger mellom elementer eller historiske spor som er viktige kun i lokal sammenheng.

7. Tilhørighet/Identitet: Middels verdi

Områder med lokal betydning. "Hverdagslandskapet." Lang jordbrukstradisjon i dette området. Jordene ble ryddet allerede i middelalderen.

8. Visuell karakter: Middels verdi

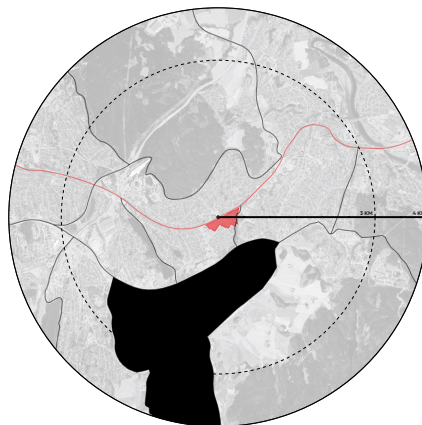
Landskapet fremstår balansert, lesbart, oversiktlig, og strukturert. Gårdenes plassering i landskapet fremstår strukturert og oversiktlig.

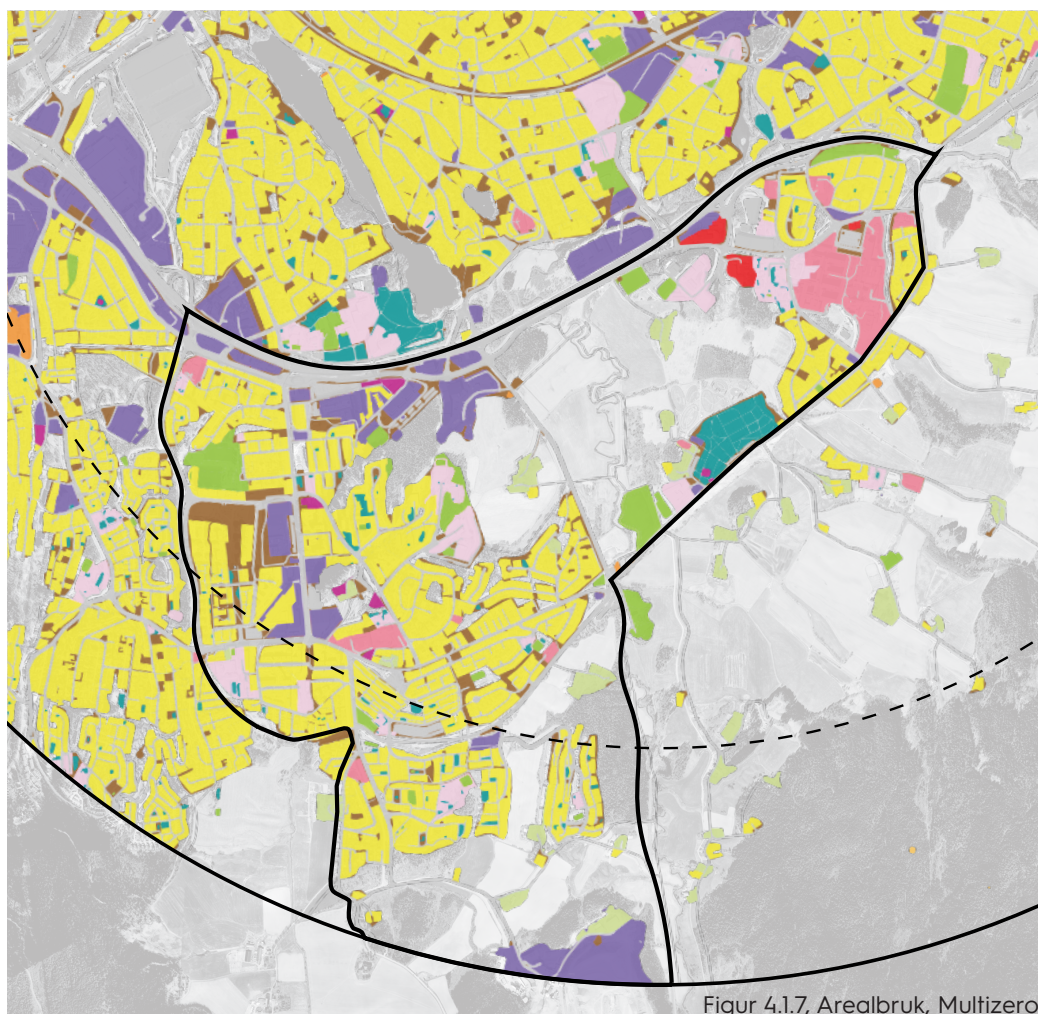
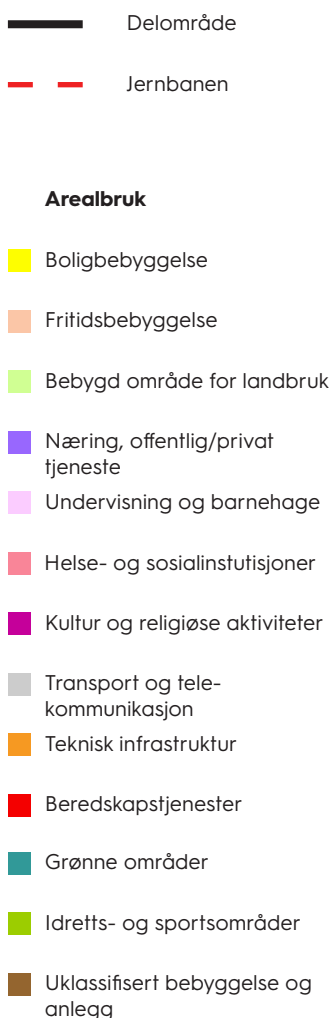
Figur 4.1.6, Standpunkter

4.1.7 NFV-7 Lørenskog

Delområdet er todelt mellom innenlands-slettelandskap med intensiv arealbruk (småby/tettsted) og slettelandskap der jorbruket er dominerende. Det bebygde landskapet er svært variert. Lørenskog sentrum er definert som kommunens sentrum i arealstrategien. Det innebærer at vi skal prioritere offentlig og privat tjenesteyting, handel, kultur og boligutvikling i dette området.

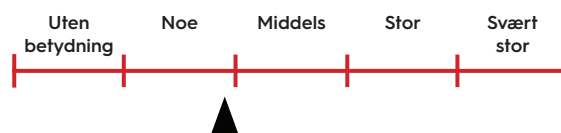
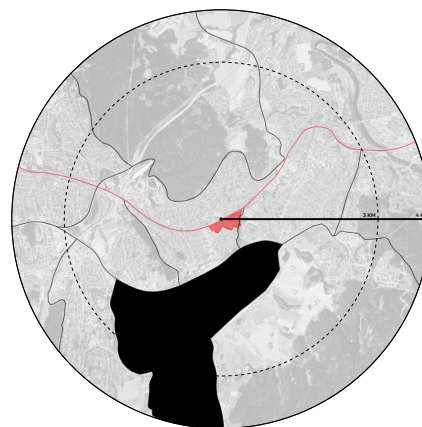
Området har en stor utstrekning fra Solheim i nord til Skårer i sør. Solheim strekker seg fra Rådhuset og ned til midten av Skårersletta ved Garchinggata, mens Skårer er den øvrige sørlige delen av utviklingsområdet. Solheim skal være kommunesenteret i Lørenskog. Det er de siste årene bygget mange boliger innenfor utviklingsområdet. Det pågår fortsatt utbygging og planlegging av nye boligprosjekter. Det er også flere pågående kommunale prosjekter, for eksempel utbyggingen av Skårersletta og Skårerparken. Det gjenstår fortsatt store områder i sentrum som kan fortettes og utvikles med urbane kvaliteter, men der planer for dette ikke er igangsatt. I likhet med Løvenstad har Lørenskog flere gårdstun og gårdsbygg som er kommunalt listeført som kulturminner. Lørenskog bygdemuseum ligger på en liten kolle i en grønn park og skiller seg ut som et sted med spesiell interesse i form av sin historiske forankring, kulturhistorie i landskapet.

Figur 4.1.7, Arealbruk, Multizero

4.1.7 NFV-7 Lørenskog

Delområdet har tett bebyggelse og er definert som kommunens sentrum i arealstrategien. Det har tre landskapstyper og flere distinkte elementer. Lørenskog bygdemuseum ligger på en liten kolle i en grønn park og skiller seg ut som et sted med spesiell interesse i form av sin historiske forankring, som er med på å gi middels verdi på mangfold, og tilhørighet/Identitet.

VERDIVURDERING:

1. Inngrepsgrad: Noe verdi

Naturpreget, men med overvekt av menneskelig aktivitet, bebyggelse og infrastruktur. Jorbruksområder.

2. Natur-variasjon: Middels verdi

Naturlandskap med noe naturvariasjon og flere landskapstyper. Tre typer: IS-5, IA-3, og IA-6,

3. Distinkte elementer: Middels verdi

Landskapstype eller landskaps-element som har stor betydning for landskapskarakteren. Gårder med kulturminne-verdi.

4. Mangfold: Middels verdi

Landskap som er mangfoldig og har et tydelig preg av flere elementer fra natur, friluftsliv, kultur og landbruk. Lørenskog bygdemuseum.

5. Særpreg: Uten betydning

Vanlig forekommende landskap uten særpreg.

6. Sammenhenger: Noe verdi

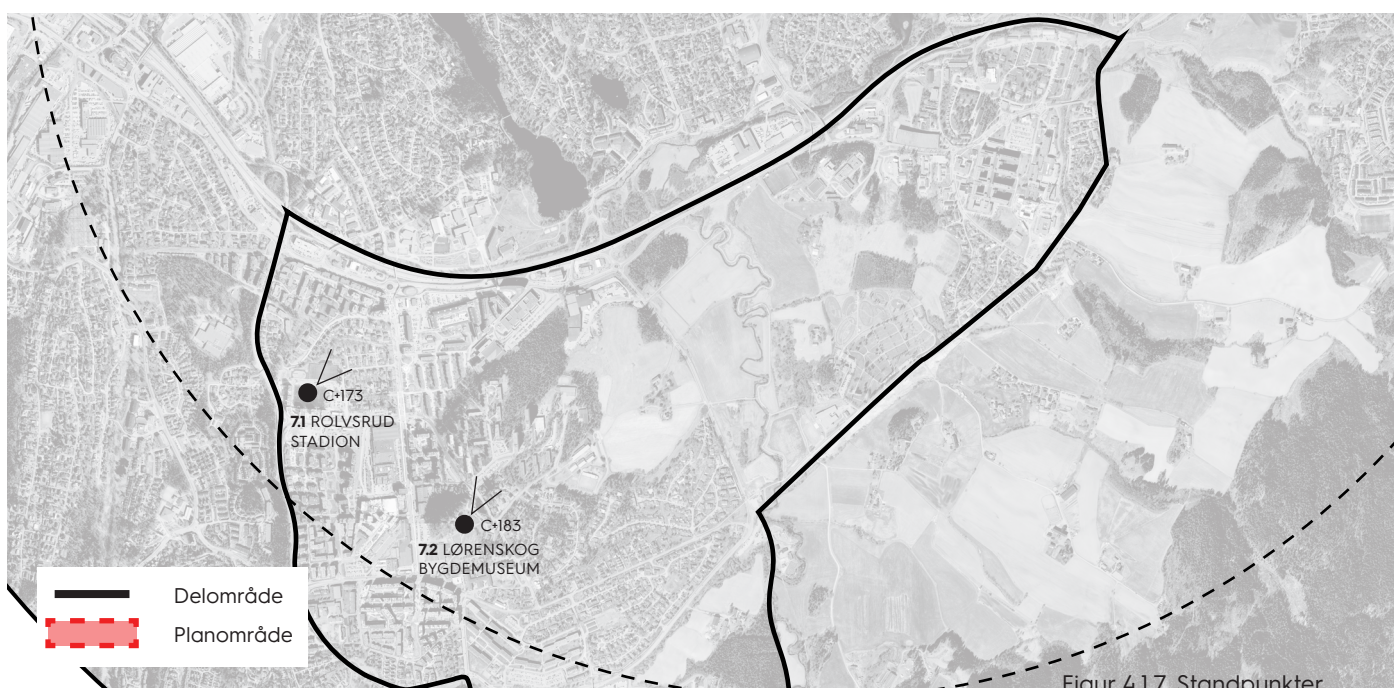
Landskap med sammenhenger mellom elementer eller historiske spor som er viktige kun i lokal sammenheng.

7. Tilhørighet/Identitet: Middels verdi. Områder

med lokal betydning. "Hverdagslandskapet." Lørenskog sentrum har stor betydning for kommunen og de som bor i området.

8. Visuell karakter: Noe verdi. Landskapet

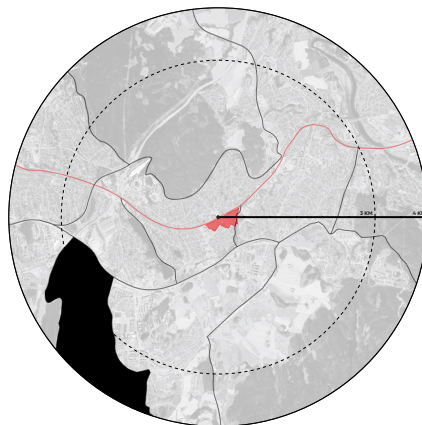
er ubalansert, til dels uoversiktlig, mindre strukturert og har svake sammenhenger i utforming. Bebyggelsesstrukturen bærer preg av at den har blitt bygget ut feltvis over tid uten en overordnet strategi for arkitektur/typologi.

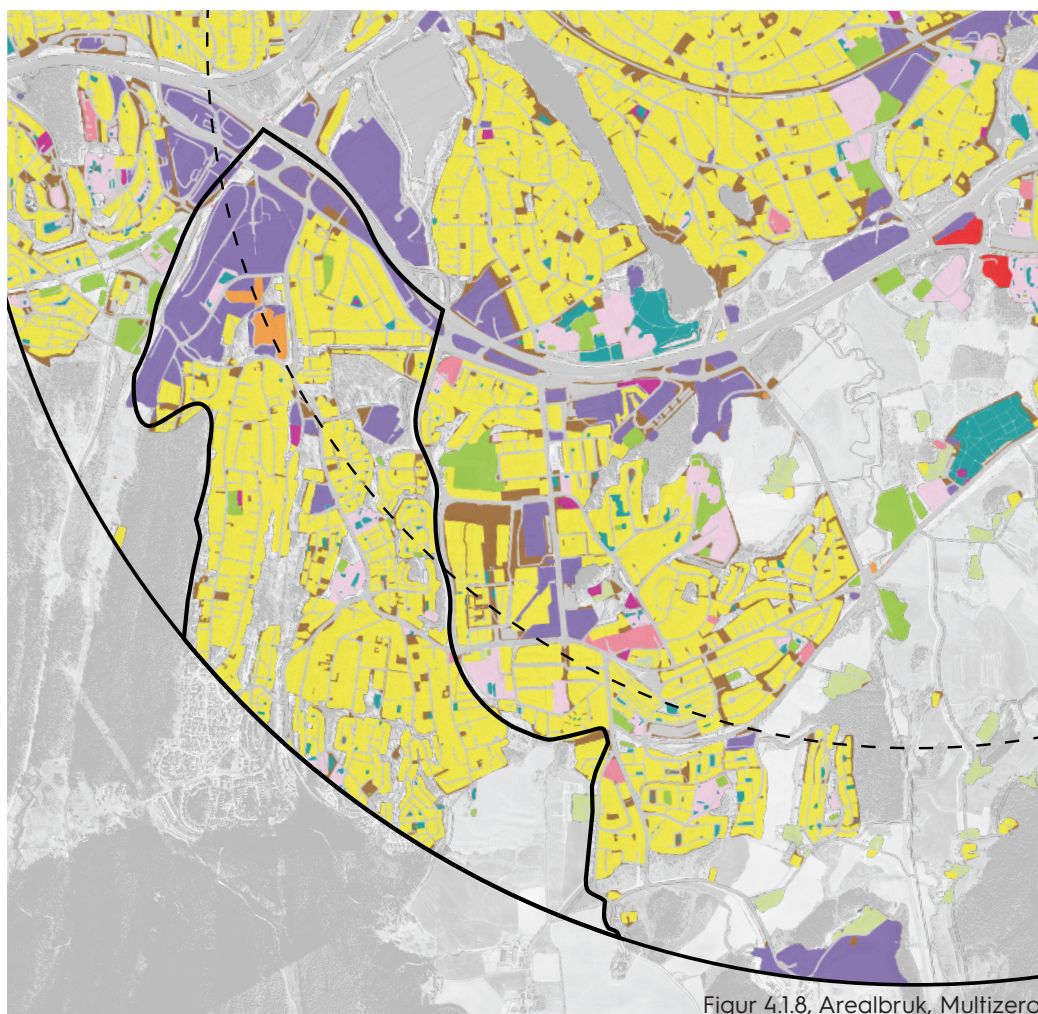
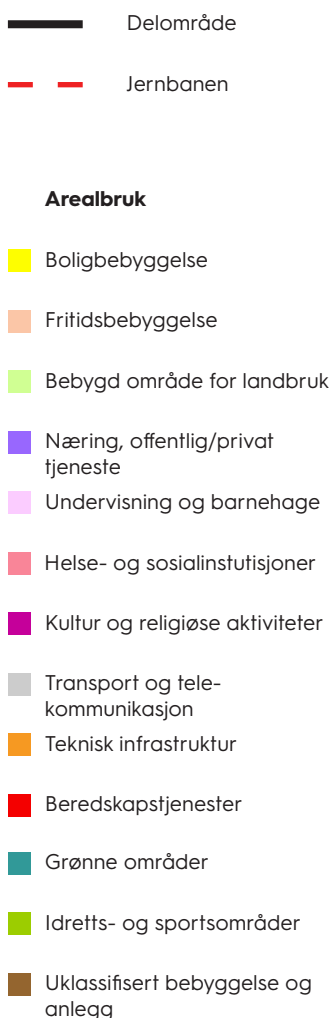
Figur 4.1.7, Standpunkter

4.1.8 NFV-8 Røykås

Området som ligger innenfor 3 km radius til planområdet hører til; Grunne daler i ås- og fjellandskap, under skoggrensen, med tettsted og jordbruk, mens området i den ytre perimeteren tilhører småkuperte ås- og fjellandskap under skoggrensen med bebyggelse/infrastruktur og tettsted.

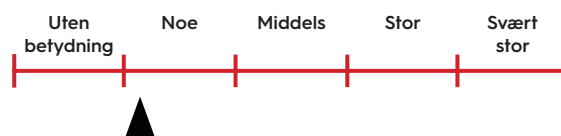
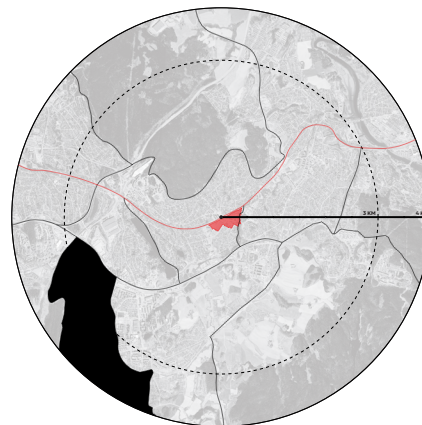
Delområdet her definert som Røykås består i realiteten av tre mindre områder. Visperud mot nord, Rasta mot øst og Røykås som ligger oppe på en slak åsrygg i landskapet mot vest. Til sammen utgjør disse tre et stort boligområde som primært består av tett villabebyggelse. Mot nord, i et smalt bånd langs Strømsveien (riksvei) er det også en del næring, offentlig/privat tjenestebebyggelse. Av kulturhistoriske minner i landskapet finner vi Rasta gård. Gården ble kjøpt som bosted i 1892, og våningshuset er trolig fra denne tiden, men har ikke spesielt stor kulturhistorisk verdi i et landskapsperspektiv da det ligger på flatmark.

Figur 4.1.8, Arealbruk, Multizero

4.1.8 NFV-8 Røykås

Størsteparten av delområdet fremstår som et monotont boligområde preget av villabebyggelse, mot nord er det næringsbebyggelse som dominerer. Delområdet har tre ulike landskapstyper innenfor avgrensningen, men ingen distinkte elementer som gir mangfold eller særpreg. Dette er et typisk hverdagslandskap med betydning for de som bor her. 5 av 8 kategorier får verdien "Uten betydning" men naturvariasjon, altså at det er flere landskapstyper her, trekker opp og gir "Noe" som samlet verdi.

VERDIVURDERING:

1. Inngrepsgrad: Noe verdi

Naturpreget, men med overvekt av menneskelig aktivitet, bebyggelse og infrastruktur.

2. Natur-variasjon: Middels verdi

Naturlandskap med noe naturvariasjon og flere landskapstyper. Tre typer: IS-5, IA-6 og IA 18

3. Distinkte elementer: Uten betydning

Landskap uten distinkte landskaps-elementer

4. Mangfold: Uten betydning

Landskap uten variasjon av natur- og kulturverdier.

5. Særpreg: Uten betydning

Vanlig forekommende landskap uten særpreg.

6. Sammenhenger: Uten betydning

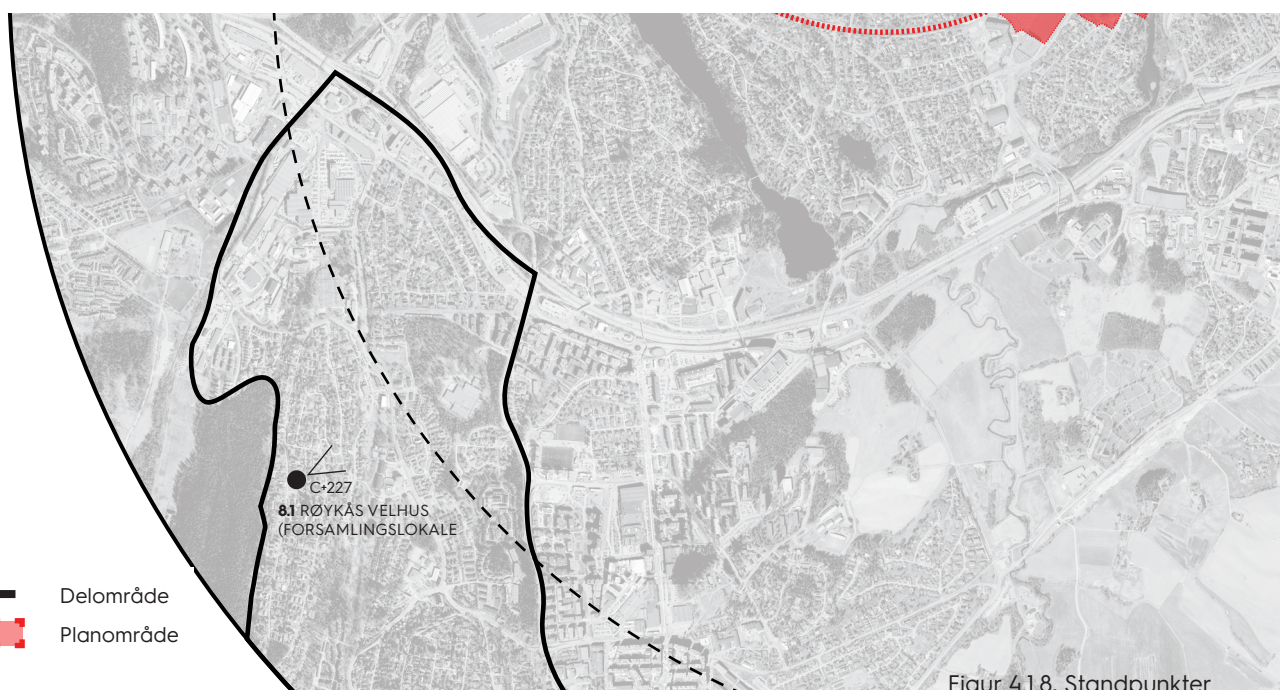
Landskap uten kjente sammenhenger mellom elementer eller historiske spor.

7. Tilhørighet/Identitet: Noe verdi

Områder med betydning for en bydel eller mindre gruppe, "hverdagslandskapet."

8. Visuell karakter: Uten betydning

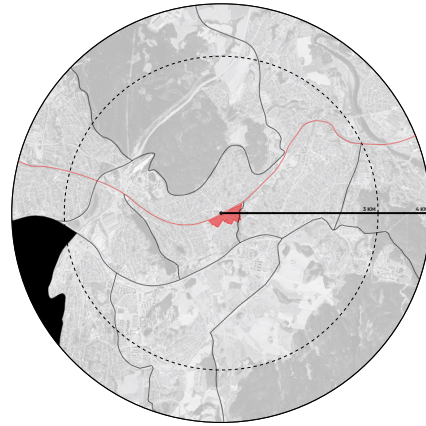
Landskapet domineres av tilfeldighet, fragmentering, monotoni, og/eller uoversiktighet.

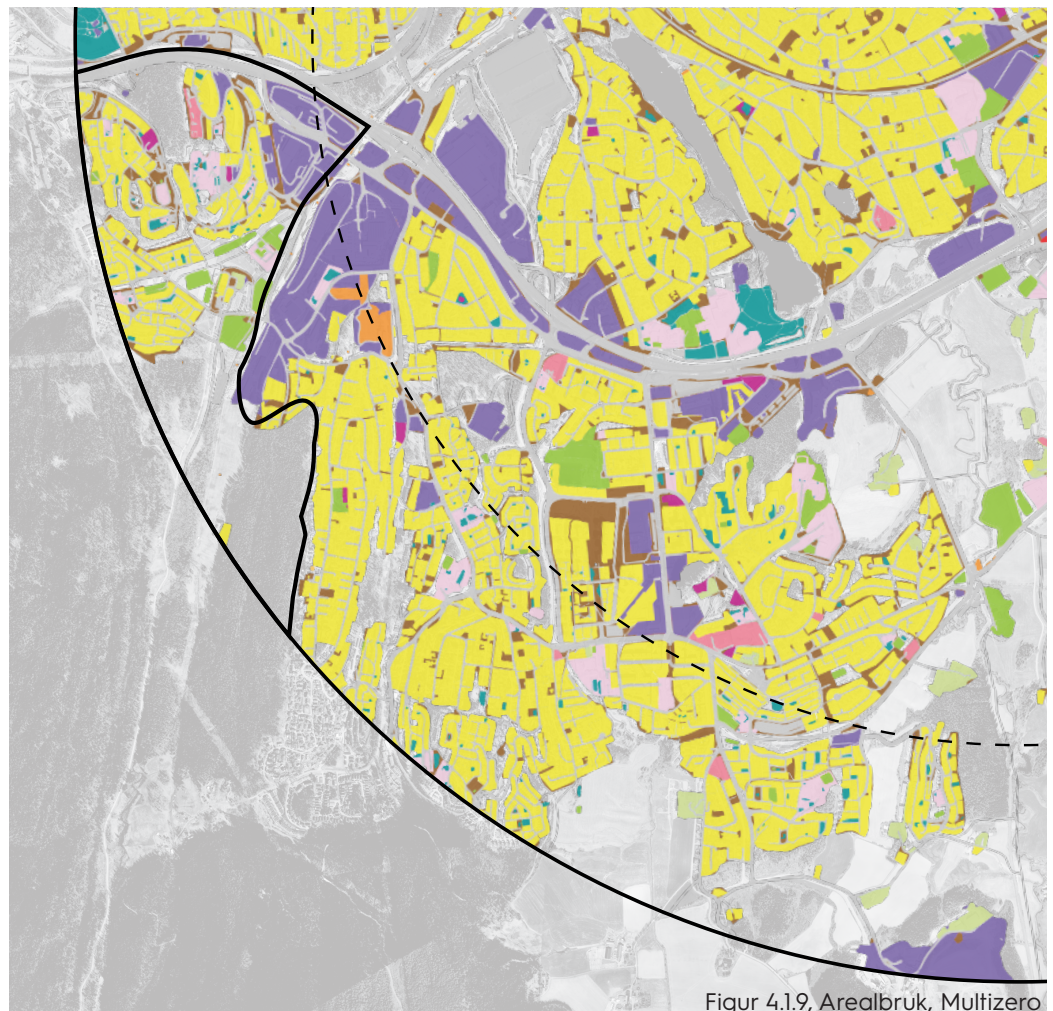
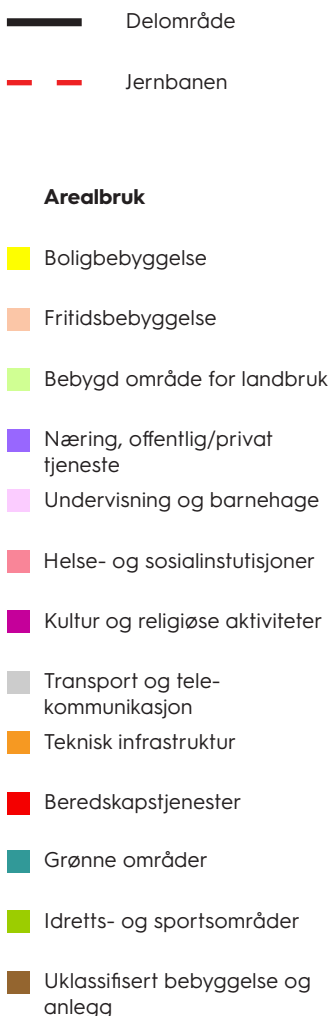
Figur 4.1.8, Standpunkter

4.1.9 NFV-9 Ellingsrud

Hoveddelen av delområdet Ellingsrud ligger innenfor landskapstypen småkupert ås- og fjellandskap under skoggrensen med bebyggelse/ infrastruktur, mens en mindre del hører til innlands slettelandskap preget av intensiv arealbruk med høy bygningstetthet.

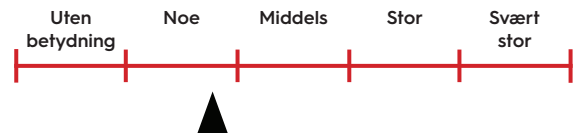
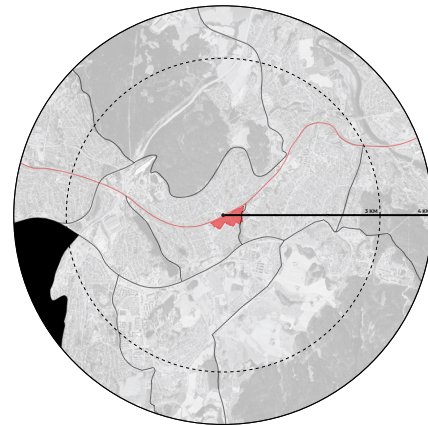
Området grenser til Lørenskog kommune og Østmarka, og er først og fremst et boligområde, som hører til bydel Alna i Oslo og omfatter; Bakås, Ellingsrudåsen, Fjeldstad, Karihaugen og Munkebekken. Bebyggelsen består av blokker, rekkehus og med noen eneboliger. Utbyggingen av området startet på Karihaugen cirka 1970. Ved endestasjonen på T-banestasjonen ligger Ellingsrud kirke, og Ellingsrudåsen butikkssenter, samt Ellingsrud ungdomsskole og barneskolene Ellingsrudåsen og Bakås. Tett på T-banestasjonen finner vi også Baksås skansen, kalt Dragen, et kulturminne fra et befestningsanlegg som ble bygget rundt 1700-tallet. Stedet ligger på Ellingsrudåsen med god utsikt over landskapet og er i dag del av en populær tursti. Et annet viktig kulturminne i området er Ellingsrud gård, som er kjent fra middelalderen og lå under Hovedøya kloster. En rekke husmannsplasser lå under gården. Gårdsanlegget er kommunalt listeført og prioritert av byantikvaren i verneplan for Akergårdene.

Figur 4.1.9, Arealbruk, Multizero

4.1.9 NFV-9 Ellingsrud

Naturpreget, men med overvekt av menneskelig aktivitet, mot sør i delområdet er en del av åsen bevart uberørt med tett skog, det finnes fortsatt noe landbruk rundt Ellingsrud gård, men resten av delområdet består hovedsakelig av variert boligbebyggelse; punkthus, lameller og rekkehus og eneboliger. Ellingsrud gård og Skansen (Dragen) skiller seg ut og gir verdi innenfor kategoriene distinkte elementer, mangfold og tilhørighet/karakter og sammenhenger. Det er fremdeles mulig å forstå sammenhengen mellom de ulike delene som utgjør befestningslinjen ved Bakå selv om det har blitt bygget blokker imellom.

VERDIVURDERING:

1. Inngrepsgrad: Noe verdi

Naturpreget, men med overvekt av menneskelig aktivitet, bebyggelse og infrastruktur.

2. Natur-variasjon: Noe verdi

Naturlandskap med noe naturvariasjon og flere landskapstyper. To typer: IS5 og IA18

3. Distinkte elementer: Noe verdi

Landskapstype eller landskaps-element som er synlig, men uten spesiell betydning for landskapet.

4. Mangfold: Middels verdi

Landskap som er mangfoldig og har et tydelig preg av flere elementer fra natur, friluftsliv, kultur og landbruk. Ellingsrud gård og Dragen.

5. Særpreg: Uten betydning

Vanlig forekommende landskap uten særpreg.

6. Sammenhenger: Middels verdi

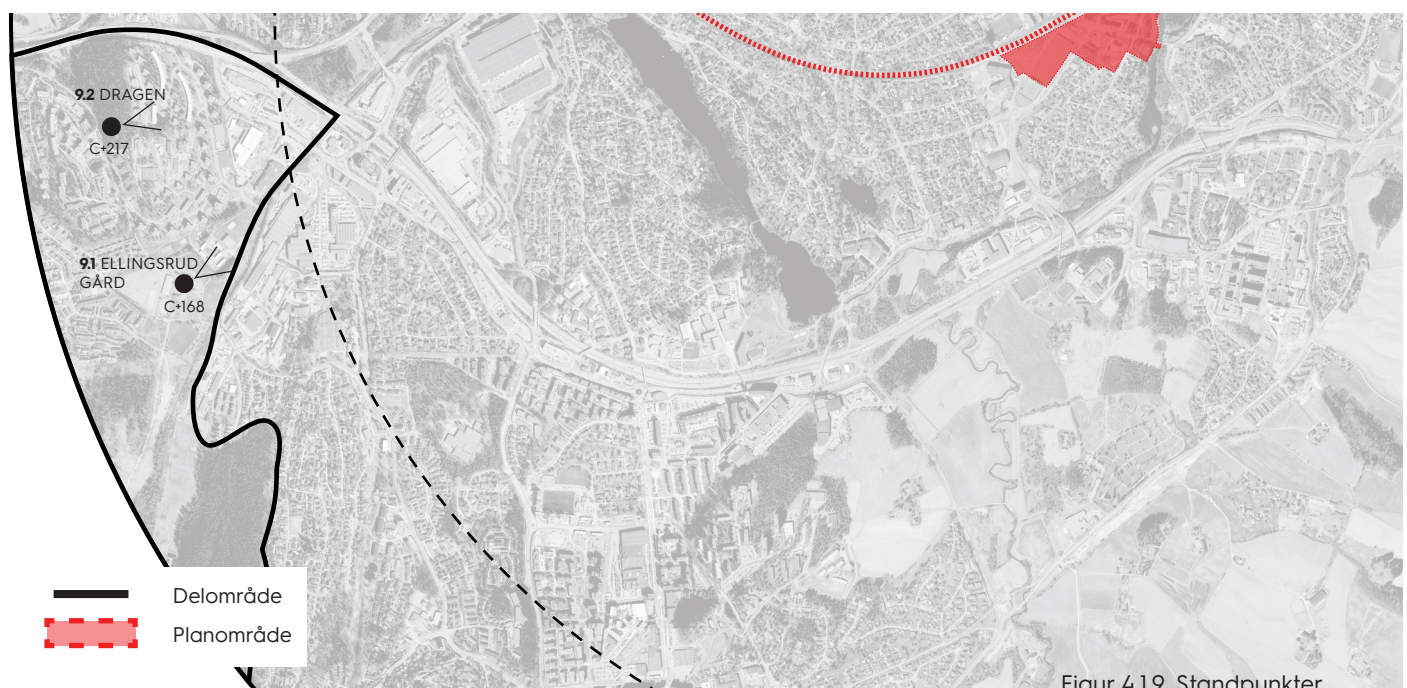
Landskap med sammenhenger mellom elementer eller historiske spor som er viktige i regional sammenheng. (Fire skanser på Bakås. Forsvarsanlegg.

7. Tilhørighet/Identitet: Middels verdi

Områder med lokal betydning, "hverdags landskapet."

8. Visuell karakter: Noe verdi

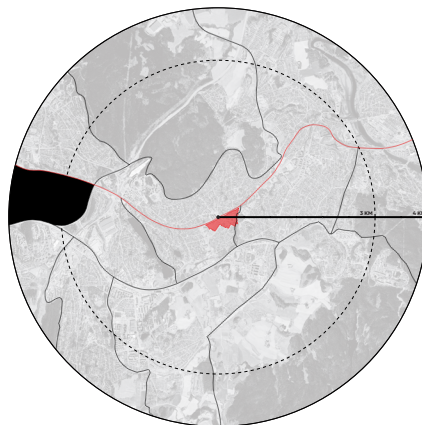
Landskapet er ubalansert, til dels uoversiktlig, mindre strukturert og har svake sammenhenger i utforming. Bebyggelsesstrukturen bærer preg av at den har blitt bygget ut feltvis, over tid uten en overordnet strategi for arkitektur/typologi.

Figur 4.1.9, Standpunkter

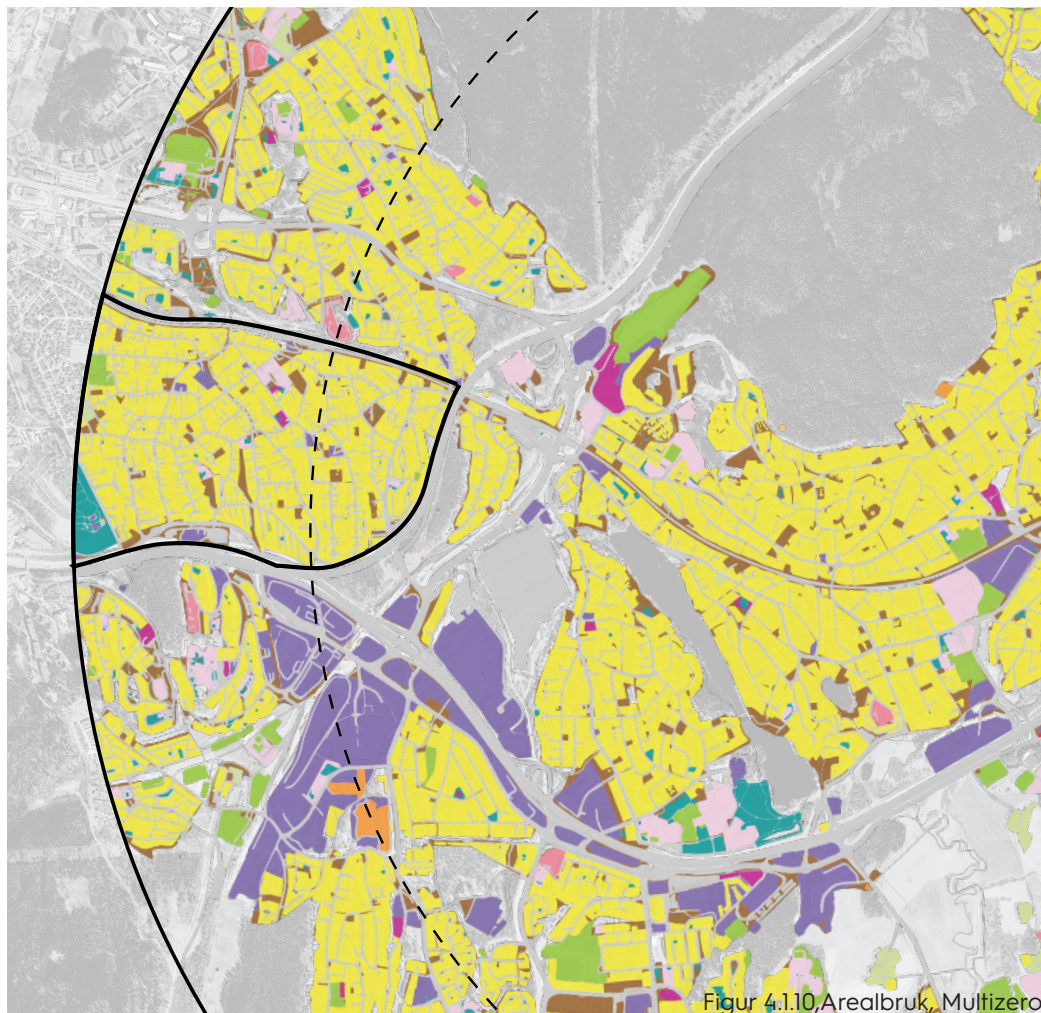
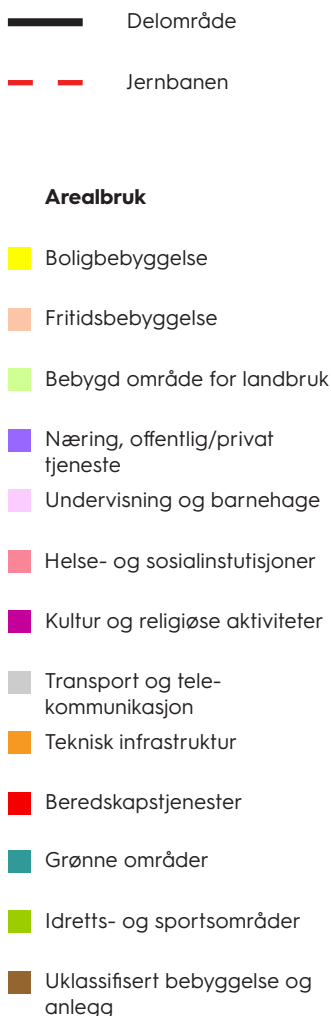
4.1.10 NFV-10 Høybråten

Brorparten av Høybråten tilhører landskaps-
typen: Grunne daler i ås- og fjellandskapet,
under skoggrensen, med et større tettsted
med høy bygningstetthet. Høybråten er et
boligstrøk i Groruddalen i Oslo som ligger i bydel
Stovner. Høybråten jernbanestasjon ligger på
lokalstrekningen Lillestrøm–Asker.

Gården Høybråten, antakelig ryddet i tidlig middelalder, ble lagt øde av svartedauden. Det ble gårdsdrift igjen i nyere tid, utparselleringer til småhusbebyggelse fra begynnelsen av 1900-tallet, og en del blokkleiligheter fra 1940-årene og senere. Høybråten kirke ble innviet i 1932.

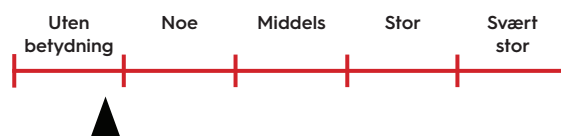
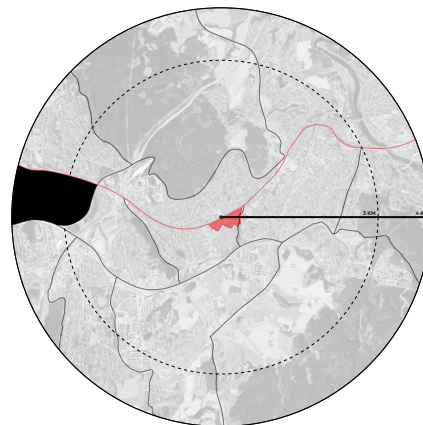
Høybråten skole er kommunalt listteført, den stod ferdig i 1922, tegnet av arkitekt Harald Bødtker og er karakteristisk for skoleanlegg planlagt på 1920-tallet. Bygningen er i nybarokk stil. Den rommet kombinert skole- og folkebad. I mellomkrigstiden sto tanken om helse og hygiene sterkt. Skoleanlegget har blitt modernisert gjennom de siste årene, og flere bygninger er oppført og er i dag et viktig samlingssted på Høybråten med musikkorps, sangkor og strykeorkester.

Figur 4.1.10, Arealbruk, Multizero

4.1.10 NFV-10 Høybråten

Høybråten fremstår visuelt som et svært monotont boligområde uten distinkte elementer, mangfold, eller særpreg. Det er ingen kjente sammenhenger mellom elementer eller historiske spor, men dette er en bydel med betydning for de som bor der, et typisk "hverdagslandskap".

VERDIVURDERING:

1. Inngrepsgrad: Uten betydning
Områder uten innslag av natur.

2. Natur-variasjon: Noe verdi
Naturlandskap med noe naturvariasjon og flere landskapstyper. To typer: IS5 og IA18

3. Distinkte elementer: Uten betydning
Landskap uten distinkte landskaps-elementer.

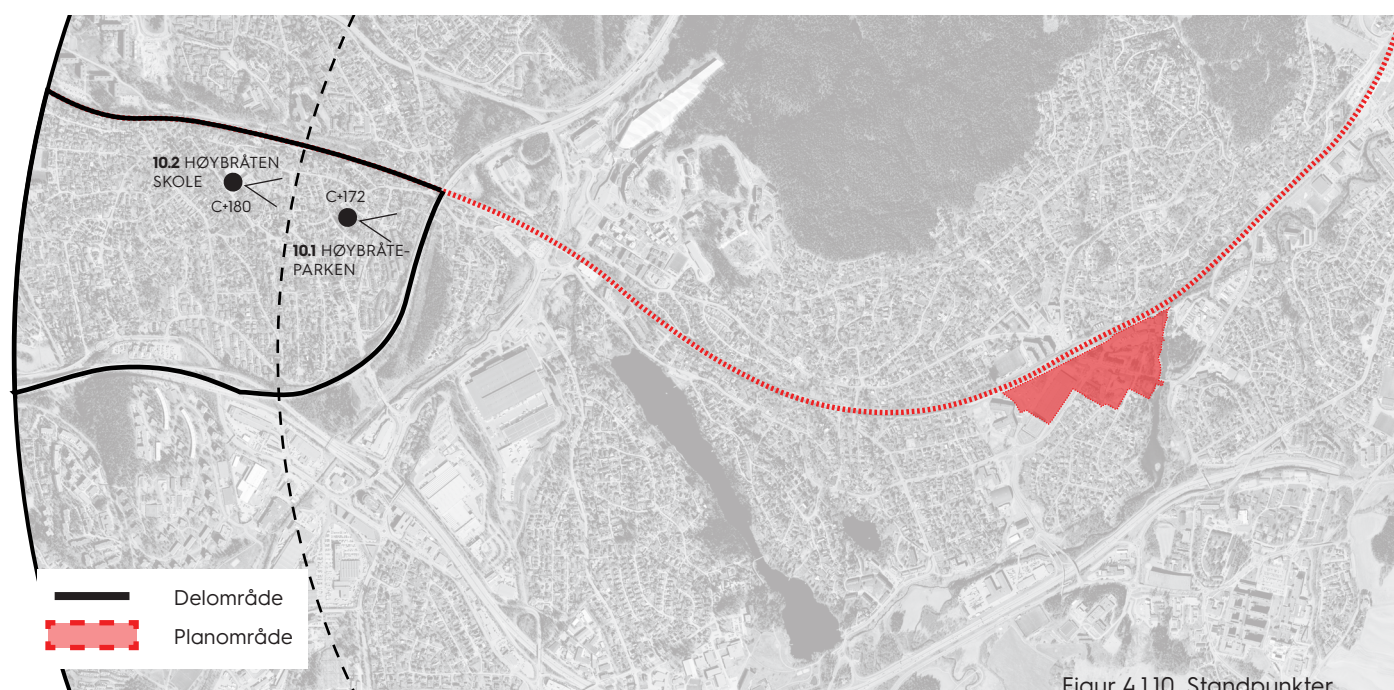
4. Mangfold: Uten betydning
Landskap uten variasjon av natur- og kultur-verdier.

5. Særpreg: Uten betydning
Vanlig forekommende landskap uten særpreg

6. Sammenhenger: Uten betydning
Landskap uten kjente sammenhenger mellom elementer eller historiske spor.

7. Tilhørighet/Identitet: Noe verdi
Områder med betydning for en bydel eller mindre gruppe, "hverdagslandskapet."

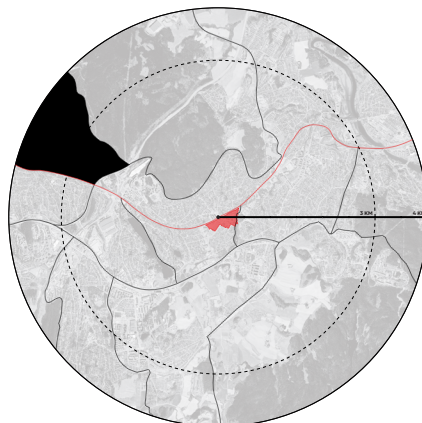
8. Visuell karakter: Uten betydning
Landskapet domineres av tilfeldighet, fragmentering, monotoni og/eller uoversiktlig.

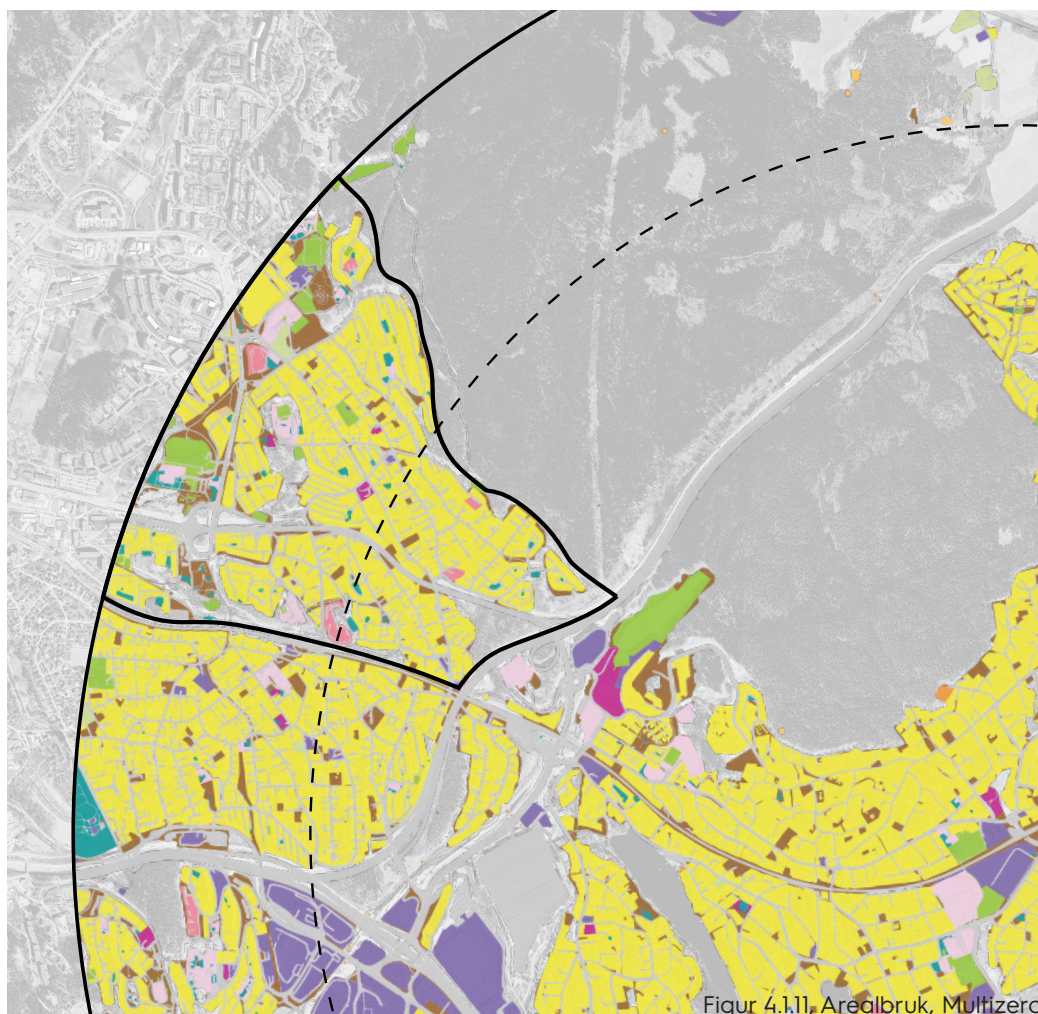
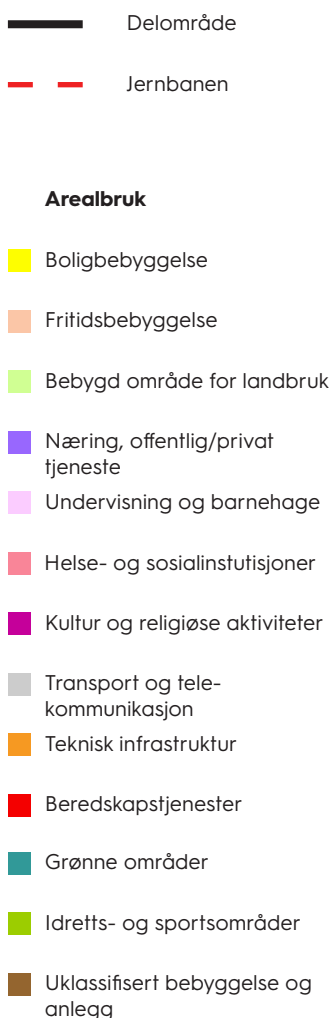
Figur 4.1.10, Standpunkter

4.1.11 NFV-11 Stovner

Delområdet Stovner har grunne daler i ås- og fjellandskapet, under skoggrensen, med et større tettsted preget av intensiv arealbruk med høy bygningstetthet.

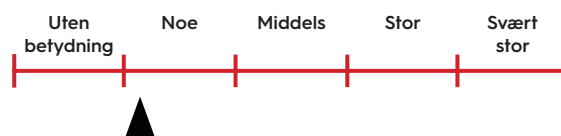
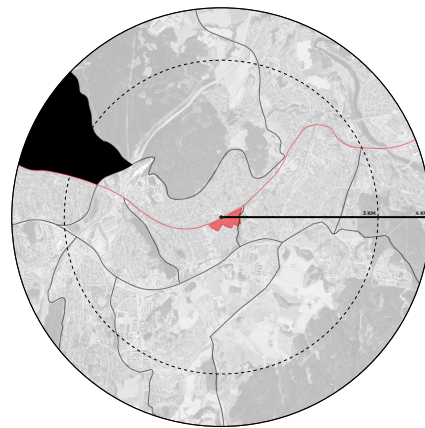
Det bebygde landskapet er svært variert med stort spenn i boligtypologier. Her finnes eneboliger, rekkehus, blokker, drabantbybebyggelse. Haugenstua drabantby var den største i Tokerudplanene med sine ti sjuetasjers skiveblokker plassert i to repriser omkring et stort grøntområde ble oppført og i alt 882 leiligheter. OBOS påbegynte byggingen i 1967 og området er i dag kommunalt listeført for bevaring med formål er å ivareta et meget karakteristisk og godt bevart 1960-talls miljø, både med tanke på arkitektur, struktur og grøntområder. Anlegget inngår i Byantikvarens fredningsstrategi. Øvre Fossum gård har høy kulturminneverdi, og er et viktig historiebærende og identitetsskapende element i området. Gårdsanlegget er i kommunalt eie, og drives som lokalt kulturhus, med ridesenter, husflidlag og kontorer for bydelens kulturavdeling. Oldtidsveien, som også er offisiell pilegrimsled, går forbi gården og videre inn i skogen opp til toppen av Gjelleråsen. De ubebygde arealene nordøst for gårdsbygningene har kulturhistorisk verdi som siste rest av kulturlandskapet rundt gårdsanlegget. Av nyere dato peker Stovnertårnet seg ut som et landemerke som har blitt et populært utkikkspunkt.

Figur 4.1.11, Arealbruk, Multizero

4.1.11 NFV-11 Stovner

Den delen av Stovner som er innenfor influens-området har mye tilfelles med Høybråten. Det oppleves som et nokså monotont og uoversiktlig boligområde preget av villabebyggelse. Området har imidlertid noen distinkte elementer som skaper tilhørighet som Øvre Fossum gård og Stovner-tårnet. Haugenstua drabantby er en del av et større drabantbyområde kjent som Tokerudplanen, et område som preges av bevisst formgivning og sammenhenger, men det ligger utenfor influensområdet.

VERDIVURDERING:

1. Inngrepsgrad: Uten betydning
Områder uten innslag av natur.

2. Natur-variasjon: Uten betydning
Naturlandskap uten variasjoner: 1A-5

3. Distinkte elementer: Noe verdi
Landskapstype eller landskaps-element som er synlig, men uten spesiell betydning for landskapet. (Øvre Fossum gård, Stovnerårnet, og drabantbybebyggelse.)

4. Mangfold: Noe verdi
Landskap med variasjon med innhold av en eller få elementer fra natur, friluftsliv, kultur og landbruk. (Øvre Fossum gård og drabantbybebyggelse.)

5. Særpreg: Uten betydning
Vanlig forekommende landskap uten særpreg.

6. Sammenhenger: Uten betydning
Landskap uten kjente sammenhenger mellom elementer eller historiske spor.

7. Tilhørighet/Identitet: Middels verdi
Områder med lokal betydning. "Hverdagslandskapet." (Haugenstua drabantby og Stovner tårnet.)

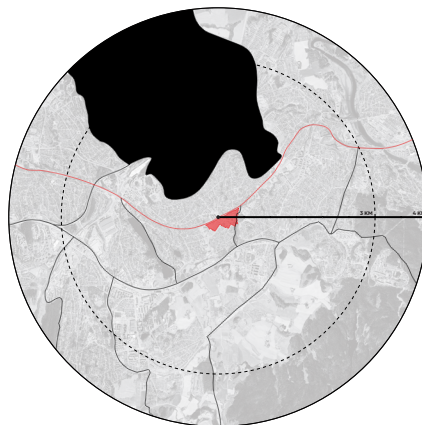
8. Visuell karakter: Noe verdi
Landskapet er ubalansert, til dels uoversiktlig, mindre strukturert og har svake sammenhenger i utforming. Bebyggelsesstrukturen bærer preg av at det har blitt bygget ut feltvis over tid uten en overordnet strategi for arkitektur/typologi.

Figur 4.1.11, Standpunkter

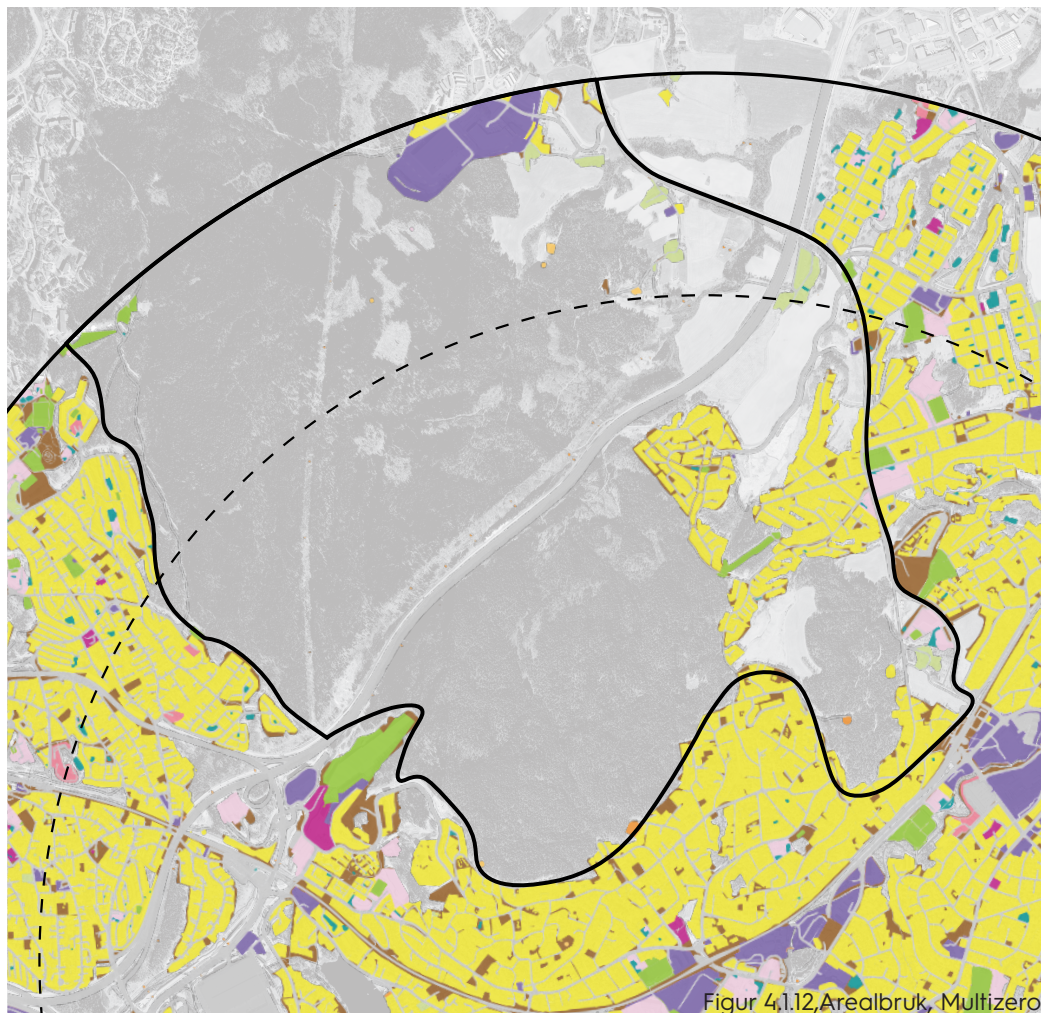
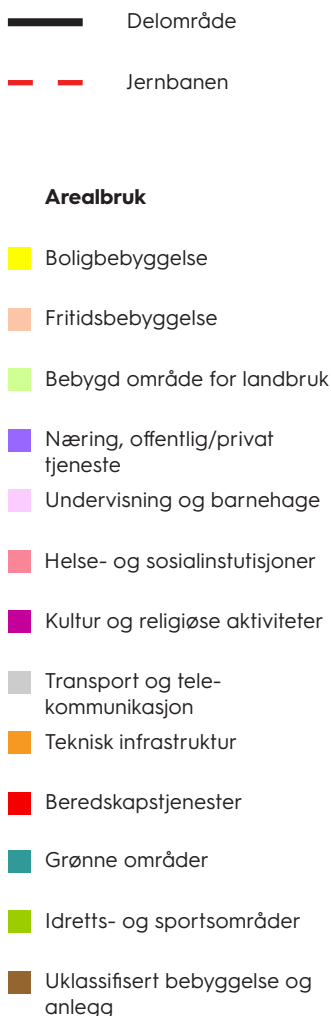
4.1.12 NFV-12 Haneborgåsen

Landskapstypen omfatter slake og små-kupertede ås- og fjellandskap der høydeforskjellene i landskapet i hovedsak er mindre enn 100 meter innenfor avstander på 1 km. Områdene ligger under skoggrensen, og de delene av landskapet som ikke er dominert av vann, vassdrag og våtmarker og evt. jordbruk og bebygde områder, er normalt dekket med skog.

Jordsmonnet ellers består av et tynt lag med bunnmorene i veksling med bart fjell. Vegetasjonen er artsfattig sammenlignet med det øvrige Oslo-området, og bjørke-, gråor- og barskoger med gran og furu dominerer landskapet.

Det ligger flere arkeologiske enkeltstående gravfelt og gravminner fra bronsealder - jernalder, (gravrøys/rundrøys) i et bredt belte under Haneborgåsen. Noen er godt bevart andre er rasert, alle er automatisk fredet. Gravrøysene er et populært turområde, det går flere turstier opp på Haneborgåsen, og her finnes det også en bålplass med fin utsikt utover Fjellhamar. Dette blir et viktig standpunkt for fjernvirkning av det nye tiltaket.

Figur 4.1.12, Arealbruk, Multizero

4.1.12 NFV-12 Haneborgåsen

Haneborgåsen er det av de 13 delområdene som i størst grad er naturpreget, og leses som et sammenhengende naturområde i lokal skala. Det får allikevel ikke høyere enn middels verdi på inngrepsgrad ettersom det er tett på urbane områder med infrastruktur, bebyggelse og turstier. Det har kulturhistoriske spor i form av gravrøysen som ligger nær hverandre på et platå i åssiden. Når man sammenstiller verdiene for de 8 ulike verdikriteriene vil det egentlig tilsi *noe verdi* samlet sett, men i konteksten der vi befinner oss innenfor landets mest tettbygde strøk velger vi å verdisette et sammenhengende grøntområde med kulturhistoriske spor noe høyere, altså får det *middels*.

VERDIVURDERING:

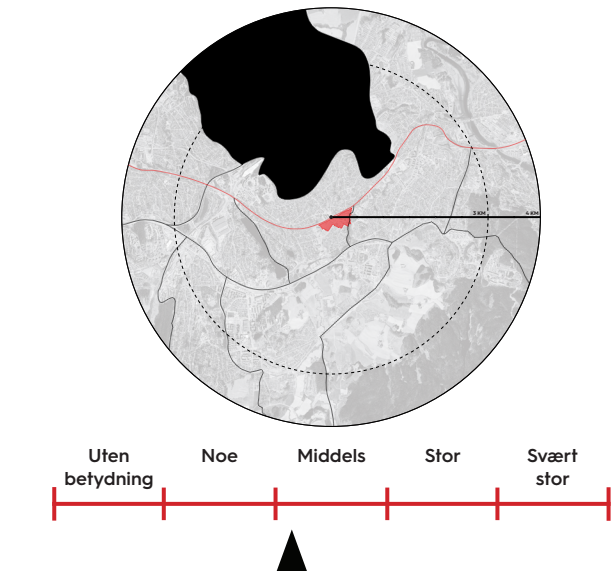
1. Inngrepsgrad: Middels verdi

Noe inngrep. Sammenhengende naturområde i lokal skala. Naturpreget med spredt bebyggelse og infrastruktur.

2. Natur-variasjon: Noe verdi. Naturlandskap med noe naturvariasjon og flere landskapstyper. To typer: IA-16, IA-18

3. Distinkte elementer: Noe verdi. Landskapstype eller landskaps-element som er synlig, men uten spesiell betydning for landskapet. Haneborgåsen er et distinkt element innenfor influensområdet som et sammenhengende grøntområde i en ellers tett bebygget setting.

4. Mangfold: Noe verdi. Landskap med variasjon med innhold av en eller få elementer fra natur, friluftsliv, kultur og landbruk.

5. Særpreg: Noe verdi. Vanlig forekommende landskap med noe særpreg. I den urbane konteksten har Haneborgåsen særpreg.

6. Sammenhenger: Noe verdi. Landskap med sammenhenger mellom elementer eller historiske spor som er viktige kun i lokal sammenheng. (Gravrøysen fra jernalderen.)

7. Tilhørighet/Identitet: Middels verdi. Områder med lokal betydning. "Hverdagslandskapet." Viktig turområde med stier og bål plass. Historiske spor.

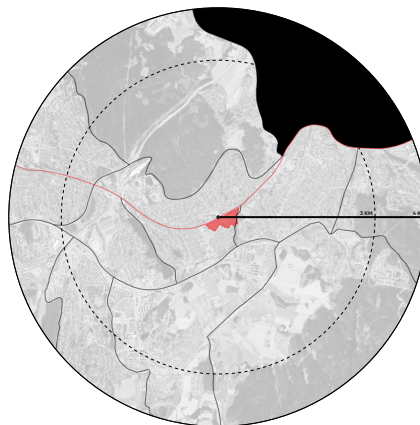
8. Visuell karakter: Middels verdi. Landskapet fremstår balansert, lesbart, oversiktlig, og strukturert. Åsen fremstår oversiktlig og er lett å lese i det helhetlige landskapsrommet.

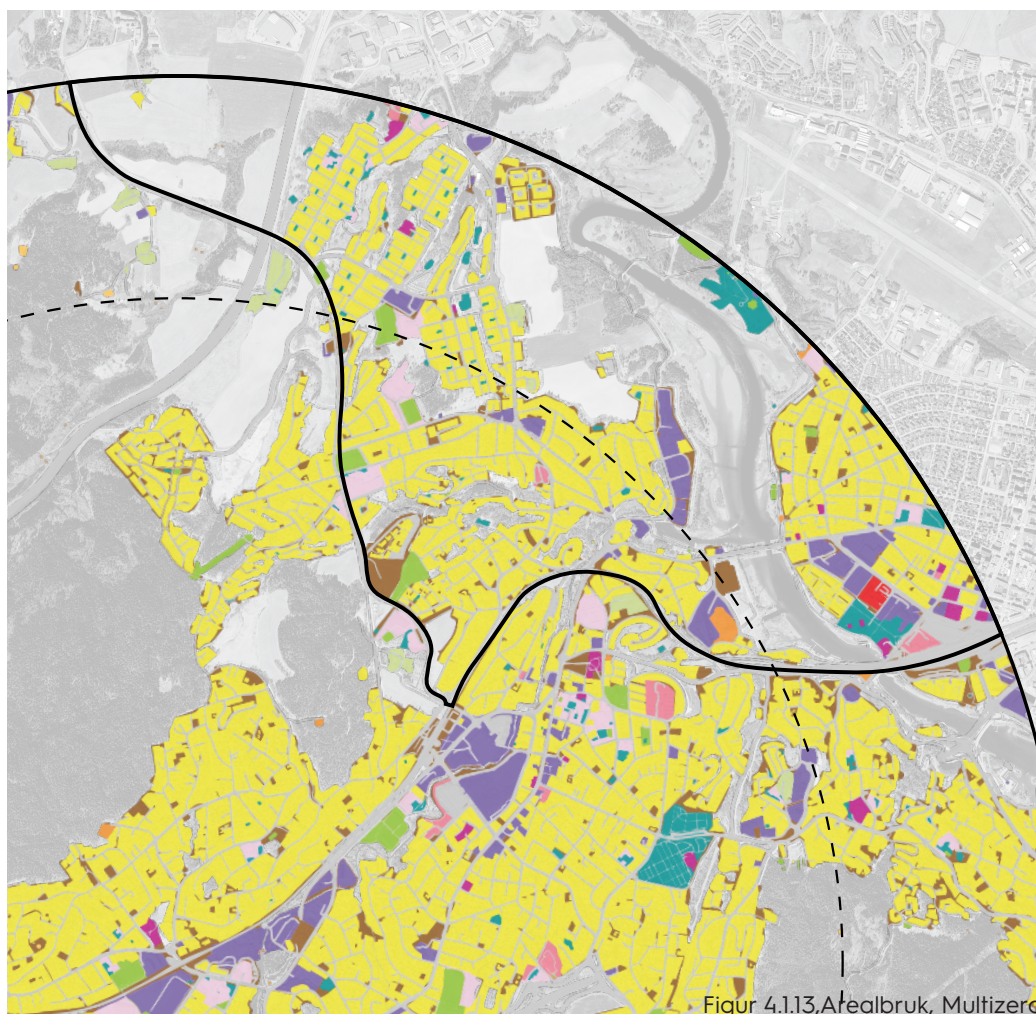
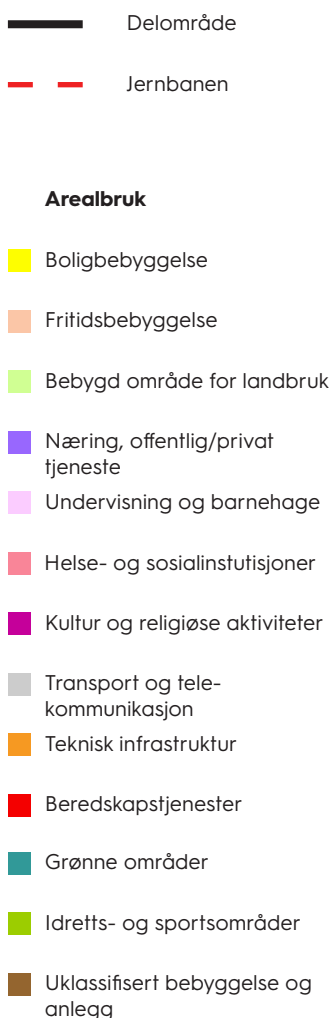
Figur 4.1.12, Standpunkter

4.1.13 NFV-13 Skjetten

Den delen av Skjetten som ligger innenfor 3 km radiusen til planområdet hører til landskapstypen: Småkuperte ås- og fjellandskap under skoggrensen med bebyggelse/infrastruktur. Med et større tettsted, med høy bygningstetthet.

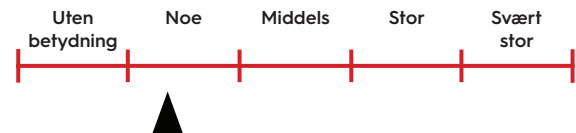
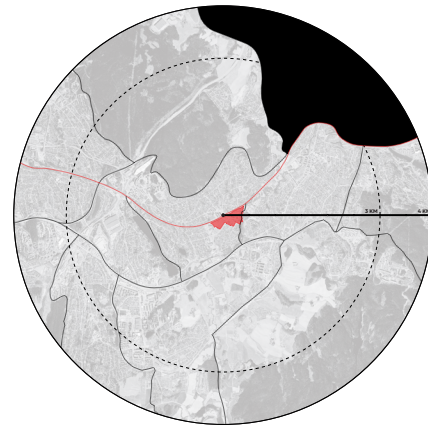
Delområdet som her defineres som Skjetten er et tettbebygget område på Skedsmo i Lillestrøm kommune i Akershus hvor bebyggelsen ligger mellom Haneborgåsen og Nitelva og jernbanelinjen mot sør. (En del av Lillestrøm øst for elva er synlig innenfor influensområdet, men medtas ikke ettersom det er utenfor 3 km radiusen og derfor ikke nødvendig og gi en verdi isolert sett.) Gamle Skjetten ble utbygd med eneboliger og tomannsboliger på 1950-tallet. Skjettenbyen ble utbygd på 1970-tallet med lavblokker og rekkehus. Guldhaug-Tømte ble utbygd på 1980-tallet med villaer. Det finnes flere undervisningsbygg i nærområdet med tilhørende idrettsanlegg. Skjetten skole peker seg ut som et naturlig samlingspunkt og har derfor blitt valgt ut som standpunkt for fjernvirkningen til planområdet.

Figur 4.1.13, Arealbruk, Multizono

4.1.13 NFV-13 Skjetten

Landskapet er tydelig preget av intensiv arealbruk med et større tettsted med høy bygningstetthet. Jordbruk dominerer arealbruken langs Nitelva som slynger seg gjennom landskapet som et distinkt landskaps-element. Skjetten er et typisk hverdagslandskap preget av monotone boligområder med enebolig og rekkehus-bebyggelse.

VERDIVURDERING:

1. Inngrepsgrad: Noe verdi

Naturpreget, men med overvekt av menneskelig aktivitet, bebyggelse og infrastruktur.

2. Natur-variasjon: Noe verdi

Naturlandskap med noe naturvariasjon og flere landskapstyper. To typer: IS-6, 1A-18

3. Distinkte elementer: Middels verdi

Landskapstype eller landskaps-element som har stor betydning for landskapskarakteren. Nitelva som slynger seg gjennom landskapet er et distinkt landskaps-element som gir delområdet karakter.

4. Mangfold: Noe verdi

Landskap med variasjon med innhold av en eller få elementer fra natur, friluftsliv, kultur og landbruk. Elva og landbruk.

5. Særpreg: Uten betydning

Vanlig forekommende landskap uten særpreg.

6. Sammenhenger: Uten betydning

Landskap uten kjente sammenhenger mellom elementer eller historiske spor.

7. Tilhørighet/Identitet: Noe verdi

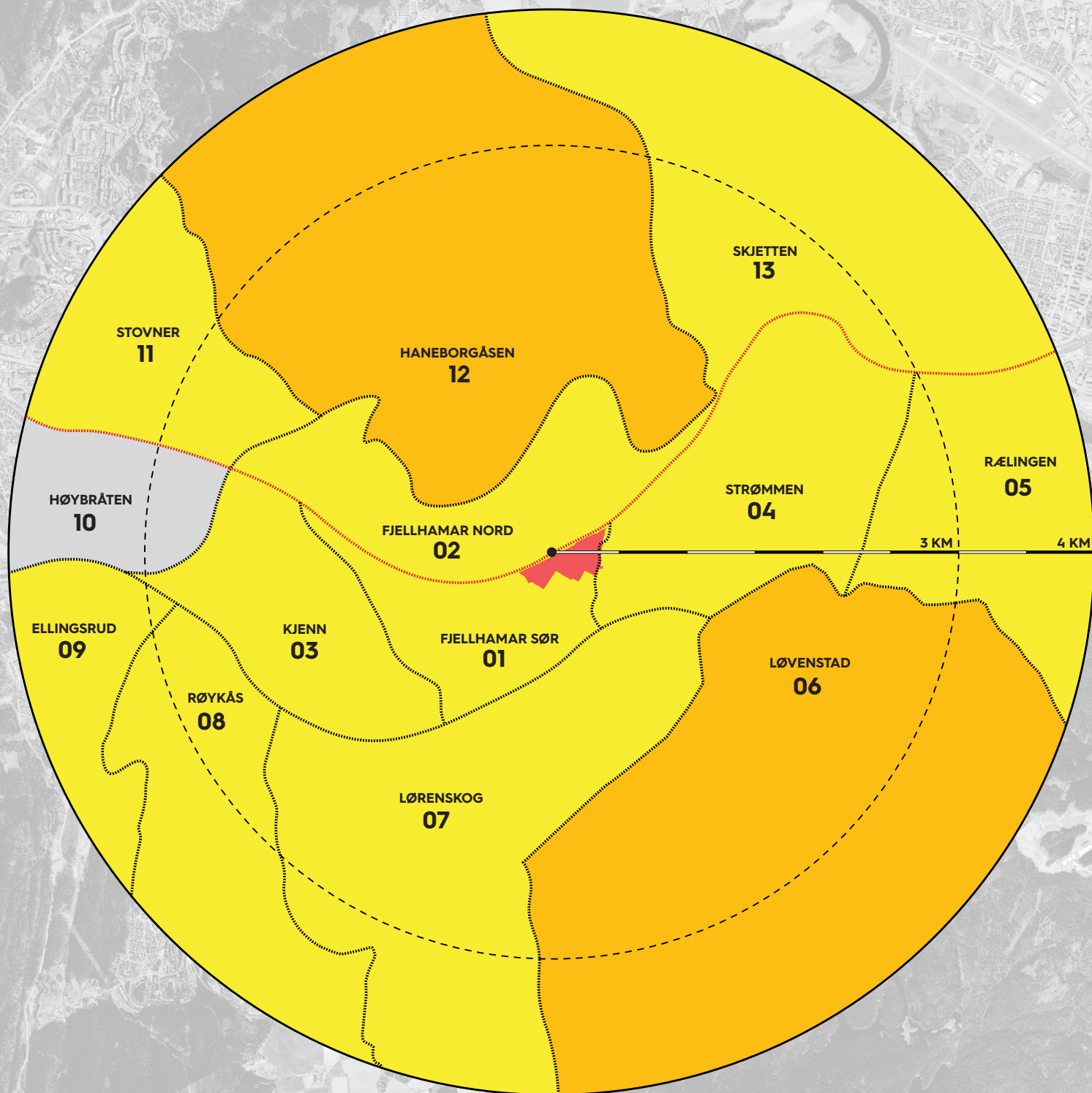
Områder med betydning for en bydel eller mindre gruppe, "hverdagslandskapet."

8. Visuell karakter: Noe verdi

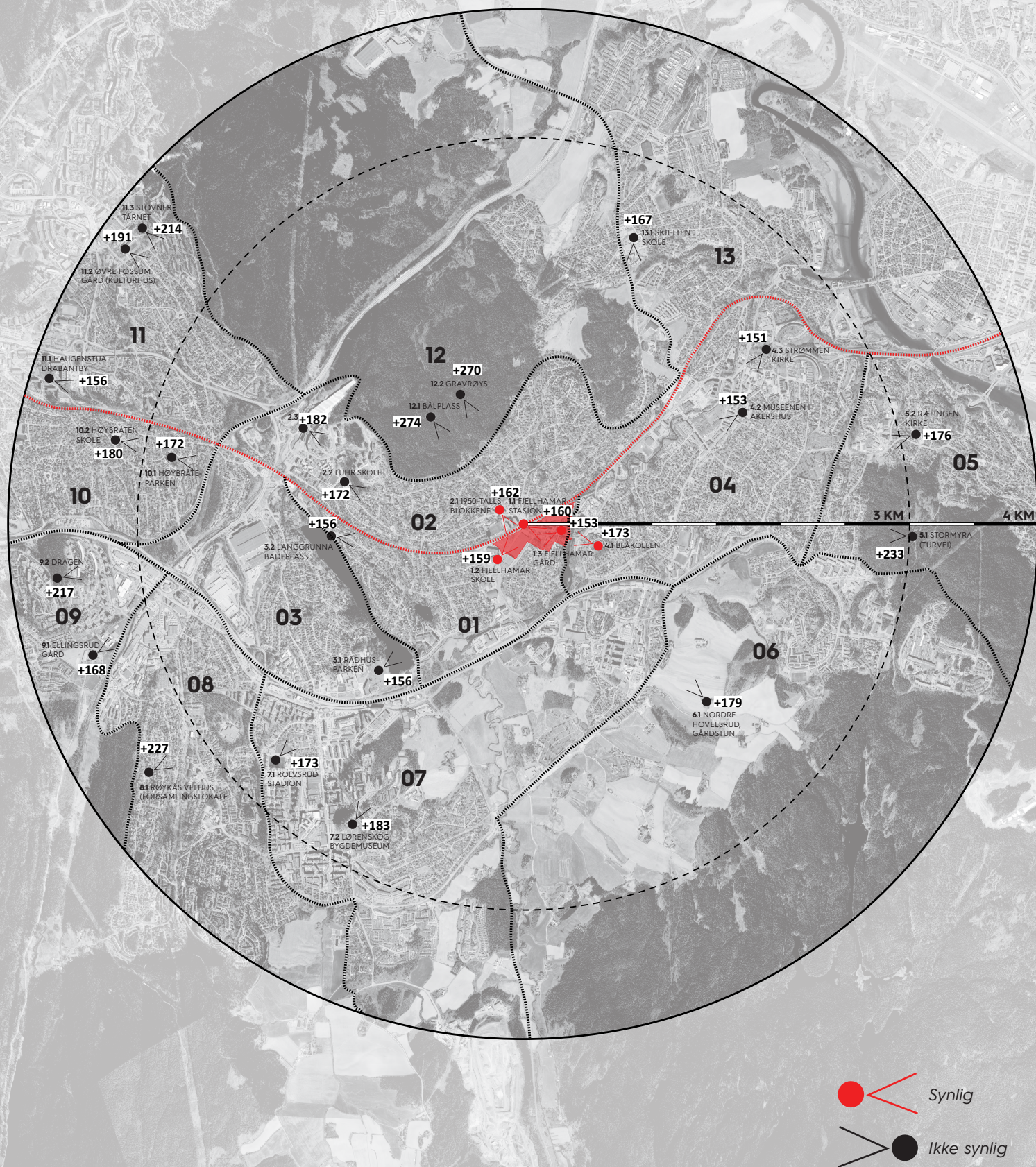
Landskapet er ubalansert, til dels uoversiktlig, mindre strukturert og har svake sammenhenger i utforming. Bebyggelsesstrukturen bærer preg av at det har blitt bygget ut feltvis over tid.

Figur 4.1.13, Standpunkter

Figur 3-2 Samlet verdikart for de 13 NFV-områdene

Figur 3-2 Delområder med standpunkter for nær- og fjernvirkningsområder

5 Påvirkning og konsekvens

I dette kapittelet utredes tiltakets påvirkning og konsekvens. Innenfor influensområdet vurderes konsekvensen for de enkelte delområdene basert på områdets verdi og forventet påvirkning. Vurderingen for påvirkning og konsekvens er satt opp sammen med nær- og fjernbilder for hvert delområde på de følgende sidene. (s. 52-76) Samlet vurdering av konsekvensen for tema nær- og fjernvirkning er oppsummert under punkt 5.3 nederst på siden.

5.1 Nullalternativet

Nullalternativet beskriver forventet situasjon i influensområdet dersom planen eller tiltaket ikke blir gjennomført. Det tar utgangspunkt i dagens situasjon og beskriver den mest realistiske utviklingen i området. I dette tilfellet beskriver nullalternativet en fremtid der utviklingen er basert på eksisterende planverk som ramme. I endringsvedlegget til planprogrammet står det beskrevet: *“Videreføring av industri er ikke realistisk. Tidligere industrivirksomhet har trappet ned/flyttet driften.”*:

- *Icopal vest og øst: Lager og logistikk*
- *Tidl. skoletomt: Barnehage*
- *Elvetomta: Enebolig*
- *Transformasjon av Bruket: Fylle på med kontorbedrifter*

5.2 Tiltakets påvirkning og konsekvens

Formålet med alternativ 1A er å transformere og åpne opp industriområdene ved Fjellhamar jernbanestasjon. Det skal i hovedsak legges til rette for boliger og en videreutvikling av sentrumsfunksjonene på Fjellhamar. Alternativet skal ta hensyn til Fjellhamars status som lokalsenter og være forankret i overordnede føringer.

For å vurdere tiltakets påvirkning på nær- og fjernvirkninger av de 13 delområdene har vi tatt utgangspunkt i ulike standpunkt innenfor de ulike delområdene, som vist på figuren på forrige side. Standpunktene er valgt med bakgrunn i viktige prinsipp-plasseringer for torg og møteplasser, utkikkspunkt, turområder, leke- og idrettsplasser, skoler osv. En vurdering av disse vil gi en indikasjon for å kunne vurdere forventet påvirkning tiltaket vil ha på hele delområdet. En nærmere beskrivelse av de ulike standpunktene innenfor hvert delområde fremkommer på en egen side merket “påvirkning”. På denne siden følger også en samlet vurdering av påvirkning og konsekvens.

For å kunne vurdere påvirkningen tiltaket vil ha på delområdene i form av visuelle virkninger har Google Earth med informasjon om kotehøyder blitt benyttet som verktøy for å vurdere synligheten av tiltaket som vist på 0-Alternativet satt opp mot Alternativ 1A - 7 etasjer - Bolig. Metoden som har blitt anvendt er at det har blitt tatt ut *før- og etter* bilder som er satt opp som sammenligningsgrunnlag på de følgende sidene. Terreng, omkringliggende bebyggelse og vegetasjon gir en tilstrekkelig indikasjon på hvordan synligheten av nytt tiltak blir. Eksempelvis er det nye komplekset på nordsiden av jernbanelinjene på opptil 7 etasjer. Det ligger også på en høyere kote enn det aktuelle planområdet og blir enda mer synlig i landskapsrommet. Bildene viser at i de aller fleste tilfellene vil tiltaket ikke bli synlig, det blir kun synlig når man er tett på planområdet, altså i nærvirkningene.

5.3 Sammenstilling av konsekvens

Etter en vurdering av de 13 NFV-delområdene ser man at tiltaket ikke vil ha visuelle virkninger som i noen betydelig grad forringer opplevelsen av delområdene. Det er kun delområdene som ligger nært prosjektet som har en endring i påvirkning; Delområdene 01 og 04 er vurdert til noe *forbedret* på bakgrunn av transformasjonen, men trekkes også litt ned som følge av større bygningsvolum på planområdet. Delområde 02 vurderes som noe forringet da en siktlinje nedover Haneborg allé brytes, men en helhetsvurdering tilsier at samlet konsekvens for temaet nær- og fjernvirkning blir **Ubetydelig endring**.

5.4.1 NFV-1 Fjellhamar Sør - PÅVIRKNING

Planområdet ligger innenfor delområdet. Nytt tiltak vil være synlig fra flere steder innenfor delområdet på grunn av korte avstander, lavere bebyggelse rundt og delvis åpne områder. Nytt tiltak kan innebære en mulig forverring som følge av større bygningsvolumer som vil oppfattes i nærområdet. Samtidig må det sies at transformasjonen av et industriområde med grå overflater til et boligområde med felles grøntarealer forbedrer et fragmentert og monotont bebygget område i Fjellhamar sentrum. Det gir økt lesbarhet og struktur og tar vare på kulturhistorien i området. Samlet vurdering er at det tiltaket forbedrer eksisterende situasjon.

1. Synlighet: Forbedret

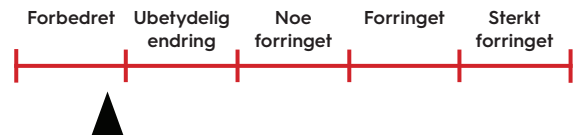
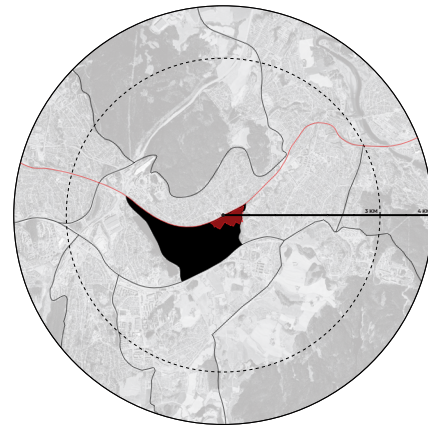
Tiltaket blir svært synlig i Fjellhamar Sør da hele planområdet ligger innenfor dette delområdet. Tiltaket medfører istandsetting av ødelagt / sterkt forringet landskap.

2. Fragmentering: Forbedret

Tiltaket skaper nye eller bygger opp ødelagte landskapssammenhenger, og/eller fremhever kvaliteter knyttet til helhet, struktur og lesbarhet. Lesbarheten i det bebygde landskapet økes ved at det bygges tettere og høyere nært på stasjonen.

3. Skala: Noe forringet

Tiltaket dominerer noe over (det bebygde) landskapets skala, og/eller er ikke tilpasset Indskapets skala. Dvs. 7 etasjer oppleves høyt i

sammenhengen, men er i tråd med kommunens strategi for utviklingsområder.

4. Formgivning: Forbedret

Tiltaket tilfører verdi til et monotont eller forringet landskap. Tiltaket er forankret i landskapet ved hjelp av formgivning, farge- og materialbruk, og har et balansert uttrykk. Tiltaket medfører en endring fra lukkede fasader, til utadrettet virksomhet, boliger med tilhørende grøntarealer.

5. Tilhørighet/Identitet: Forbedret

Tiltaket har gitt nytt og positivt innhold til et ubetydelig eller negativt ladet sted. Fra industri til bolig med blandet utadrettet virksomhet.

0-Alternativet - 1.1 FJELLHAMAR STASJON

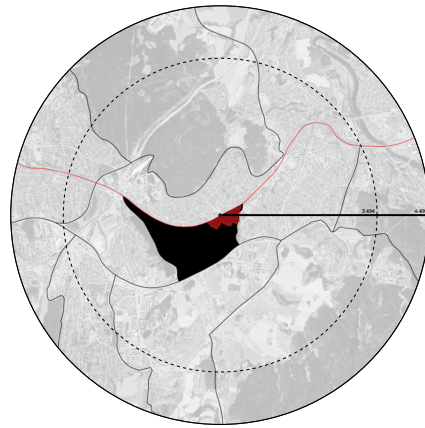
Alternativ 1A - 1.1 FJELLHAMAR STASJON

1.1 FJELLHAMAR STASJON - Første standpunkt for nærvirkning er satt fra plattformen på Fjellhamar stasjon. Dersom man ankommer området med toget vil dette være det første man ser. Dette er også der prosjektet blir mest synlig. På bildene under sammenlignes 0-Alternativet og det høyeste av fire alternativer, Alternativ 1A, bolig på opp til 7. etasjer. Det er også bygget 7 etasjer på nordsiden av jernbanen.

5.4.1 NFV-1 Fjellhamar Sør - PÅVIRKNING

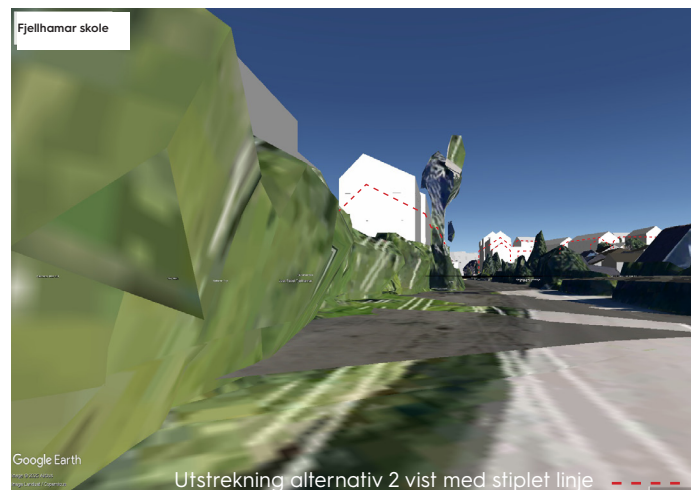
Påvirkning: Se sammendrag på forrige side.

0-Alternativet - 1.2 FJELLHAMAR SKOLE

Alternativ 1A - 1.2 FJELLHAMAR SKOLE

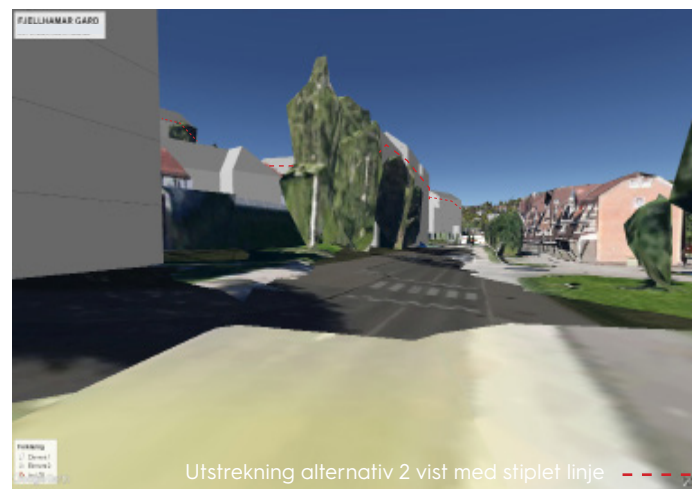

1.2 FJELLHAMAR SKOLE - Fjellhamar skole er et viktig møtested og nærmeste nabo til tomten. På før- og etter bildet ser vi at de bebyggelsen speiler størrelsen på Flerbrukshallen på motsatt side. Siktlinjen langs Marcus Thranes vei er uforandret, da den nye bebyggelsen ligger tilbaketrukket.

0-Alternativet - 1.3 FJELLHAMAR GÅRD

Alternativ 1A - 1.3 FJELLHAMAR GÅRD

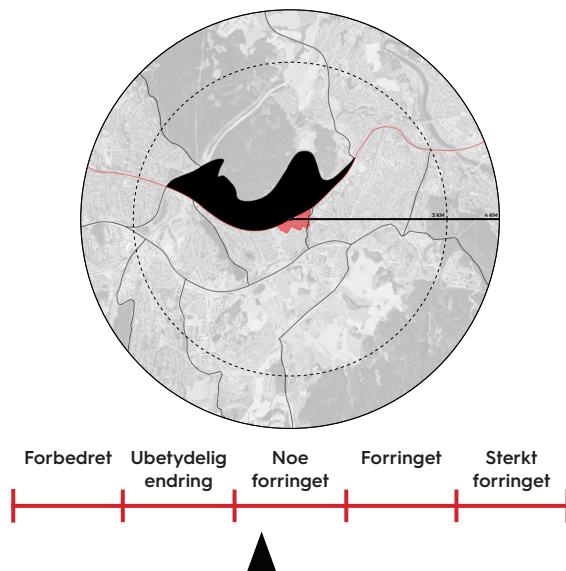

1.3 FJELLHAMAR GÅRD - Fjellhamar gård har kulturhistorisk betydning i området og får direkte utsikt mot tomten og blir derfor også valgt ut som et viktig standpunkt for nærvirkning. Bygningsvolumene sperrer for siktlinjen til den gamle skolen, her blir utsikten noe forringet på grunn av byggenes plassering.

5.4.2 NFV-2 Fjellhamar Nord

SAMLET VURDERING AV PÅVIRKNING:

Planområdet og tiltaket blir synlig fra 1950-talls blokkene. Siktlinjen nedover gaten som fortsetter mellom de nyere blokkene brytes, og derfor vurderes det til at den samlede påvirkningen for dette delområdet blir noe forringet.

0-Alternativet - 2.1 1950-TALLS BLOKKENE

Alternativ 1A - 2.1 1950-TALLS BLOKKENE

2.1 1950-TALLS BLOKKENE - De første blokkene i Lørenskog, bygget av Lørenskog Boligbyggelag på 1950-tallet. Tiltaket blir synlig fra dette perspektivet, men ligger bakenfor og på en lavere kotehøyde enn de nye byggene nord for jernbanelinjen. Siktlinjen nedover gaten og mellom de nye blokkene blir brutt.

0-Alternativet - 2.2 LUHR SKOLE

Alternativ 1A - 2.2 LUHR SKOLE

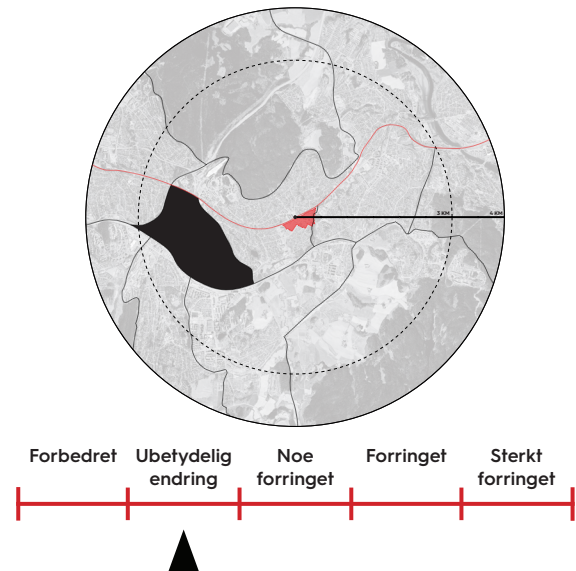

2.2 LUHR SKOLE - Planområdet blir ikke synlig fra Luhr skole på grunn av høydeforskjeller i terrenget. Bildet over er hentet fra skolegårdens høyeste punkt, planområdet ligger bakenfor høyden med eneboligbebyggelse.

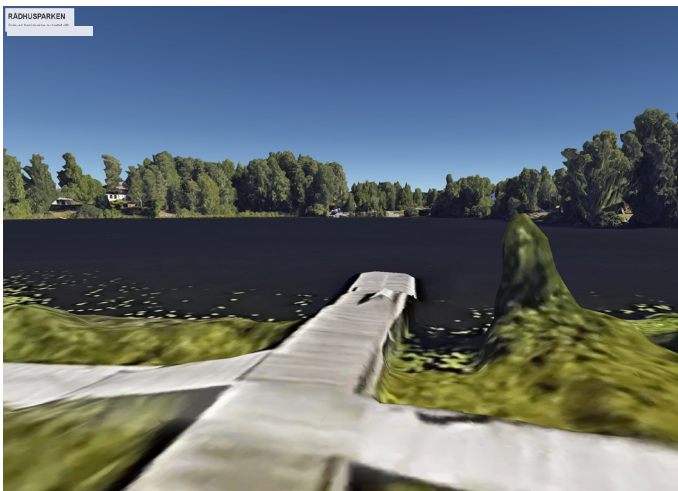
5.4.3 NFV-3 Kjenn - PÅVIRKNING

SAMLET VURDERING AV PÅVIRKNING:

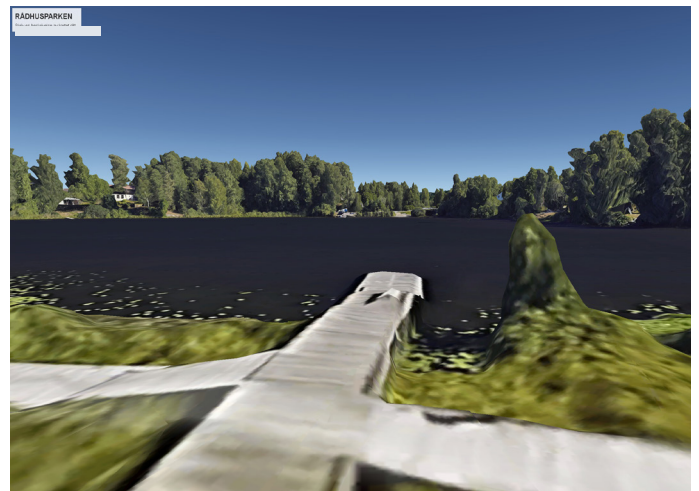
Ubetydelig endring. Planområdet og tiltaket blir ikke synlig fra noen av de valgte standpunktene.

0-Alternativet - 3.1 RÅDHUSPARKEN

Alternativ 1A - 3.1 RÅDHUSPARKEN

3.1 RÅDHUSPARKEN Rådhusparken er et naturskjønt offentlig rom som ligger langs Langvannet. Bildet over er hentet fra google earth fra brygga mot planområdet. Tiltaket blir ikke synlig herfra.

0-Alternativet - 3.2 LANGGRUNNA BADEPLASS

Alternativ 1A - 3.2 LANGGRUNNA BADEPLASS

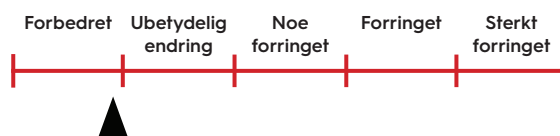
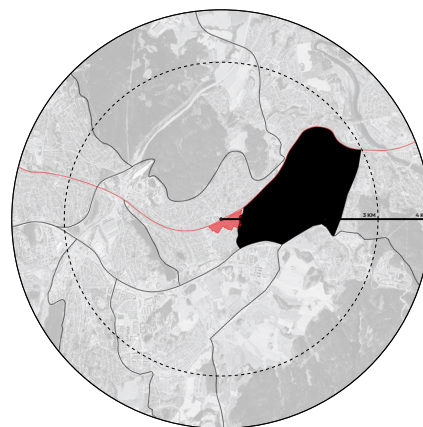

3.2 LANGGRUNNA BADEPLASS - Tiltaket blir heller ikke synlig fra den populære badeplassen på den andre siden av vannet.

5.4.4 NFV-4 Strømmen PÅVIRKNING

SAMLET VURDERING AV PÅVIRKNING:

Tiltakets har en skala som medfører vesentlig økt synlighet i landskapets nære omgivelser, det vil allikevel føre til nye kvaliteter knyttet til struktur, lesbarhet og formgivning. Tiltaket gir nytt og positivt innhold til et gammelt industriområde som i dag oppleves som avkoblet fra sine omgivelser. Samlet vurdering av påvirkning er derfor at området blir noe forbedret.

PÅVIRKNING:

1. Synlighet: Forringet

Tiltaket medfører vesentlig økt synlighet i landskapet i nære omgivelser. Tiltakets fjernvirkning er negativ i noen grad i form av bygde elementer med tanke på høyder.

med tanke på høyder sett i sammenheng med eneboligene i området. Det har derimot blitt bygget et større kompleks med opptil 7 etasjer på nordsiden av jernbanelinjene, tiltaket vil ikke oppleves som ruvende i forhold til dette.

2. Fragmentering: Forbedret

Tiltaket skaper nye eller bygger opp ødelagte landskapssammenhenger, og/eller fremhever kvaliteter knyttet til struktur og lesbarhet. Området oppleves i dag som fragmentert og utilgjengelig. Transformasjon av et idustriområde til et boligområde vil være synlig, men gi nye kvaliteter til området. Knutepunktsutvikling vil også øke lesbarheten av Fjellhamar sentrum rundt stasjonen.

4. Formgivning: Forbedret

Den store icopal-hallen erstattes med flere boligbygg som "treffer bakken", dvs. de er ikke er hevet over den med en høy base som på andre siden av jernbanelinjen. Volumene er på opptil 7 etasjer, men er utformet med saltak eller inntrukne toppetasjer for å tilpasse seg konteksten.

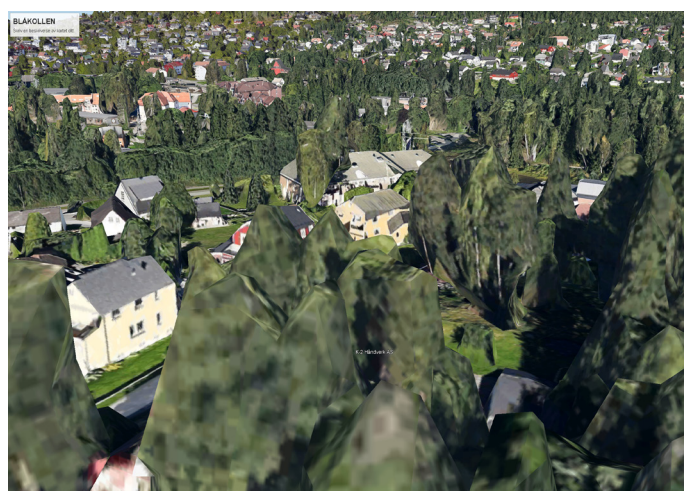
3. Skala: Noe forringet

Tiltaket dominerer noe over landskapet skala,

5. Tilhørighet/Identitet: Forbedret

Tiltaket ivaretar og forsterker tilhørighet/identitet i området. Tiltaket gir nytt og positivt innhold til et negativt ladet sted.

0-Alternativet - 4.1 BLÅKOLLEN

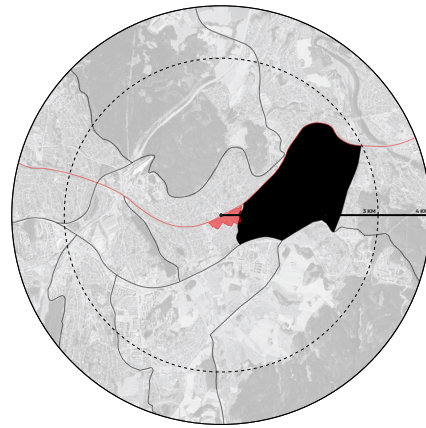
Alternativ 1A - 4.1 BLÅKOLLEN

4.1 BLÅKOLLEN - Bildet fra google earth er tatt fra tretoppene på Blåkollen. Herfra vil prosjektet bli synlig. På befaring kunne vi imidlertid konstatere at prosjektet *ikke vil bli synlig fra bakkenivå*. Det vil nok bli synlig fra enkelte av boligene fra etterkrigstiden og vi har derfor valgt å bruke google earth bildene i fugleperspektiv fra kollen i stedet for foto fra befaring for å belyse nærvirkningen av prosjektet.

5.4.4 NFV-4 Strømmen PÅVIRKNING

Tiltaket har en skala som medfører vesentlig økt synlighet i landskapets nære omgivelser. Standpunktene som ble valgt lenger øst i delområdet vil imidlertid ikke bli påvirket av tiltaket da det ikke vil være synlig på grunn av eksisterende bebyggelse og vegetasjon som vist på bildene under.

0-Alternativet - 4.2 MUSEENE I AKERSHUS

Alternativ 1A - 4.2 MUSEENE I AKERSHUS

4.2 MUSEENE I AKERSHUS På grunn av eksisterende bebyggelse vil ikke tiltaket bli synlig fra plassen utenfor museet.

0-Alternativet - 4.3 STRØMMEN KIRKE

Alternativ 1A - 4.3 STRØMMEN KIRKE

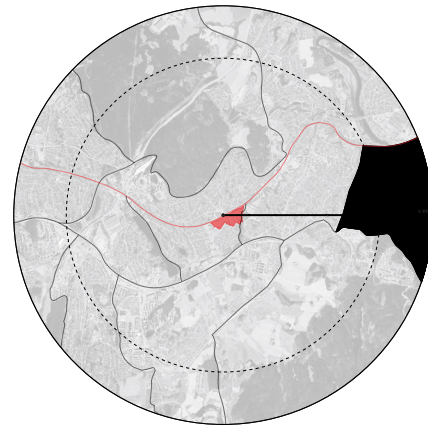

4.3 STRØMMEN KIRKE - Tiltaket blir heller ikke synlig fra Strømmen kirke.

5.4.5 NFV-5 Rælingen - PÅVIRKNING

SAMLET VURDERING AV PÅVIRKNING:

Ubetydelig endring. Planområdet og tiltaket blir ikke synlig verken fra turveien eller fra Rælingen kirke som vist på bildene under.

05

0-Alternativet - 5.1 STORMYRA TURVEI

Alternativ 1A - 5.1 STORMYRA TURVEI

5.1 STORMYRA TURVEI Ubetydelig endring.

0-Alternativet - 5.2 ØVRE RÆLINGEN KIRKE

Alternativ 1A - 5.2 ØVRE RÆLINGEN KIRKE

5.2 ØVRE RÆLINGEN KIRKE - Ubetydelig endring.

5.4.6 NFV-6 Løvenstad - PÅVIRKNING

SAMLET VURDERING AV PÅVIRKNING:

Nordre Hovelsrud gård utpekte seg som et standpunkt av særskilt betydning med sin kulturhistorie i landskapet. Bildet fra Google Earth viste imidlertid at tiltaket ikke ville bli synlig fra gården, noe vi fikk bekreftet da vi var der på befaring. Siktlinjen til planområdet sperres av Universitetssykehuset i Akershus. (Ahus).

Ubetydelig endring. Planområdet og tiltaket blir ikke synlig fra gården.

PÅVIRKNING:

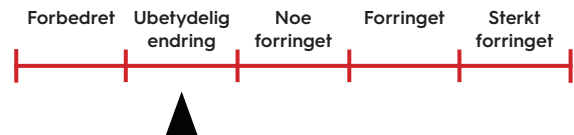
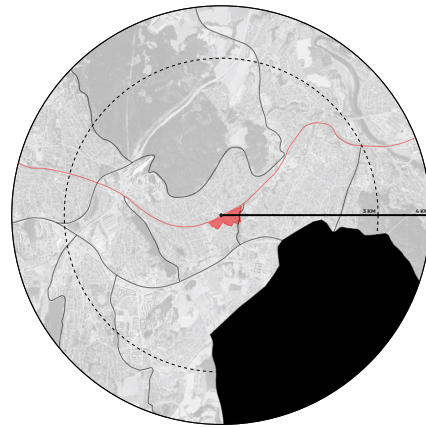
1. Synlighet: Ubetydelig endring
Tiltaket har samme fremtoning i landskapsbildet som før inngrepet.

2. Fragmentering: Ubetydelig endring
Tiltaket medfører ikke endringer i landskapssammenhenger eller kvaliteter knyttet til helhet, struktur eller lesbarhet.

3. Skala: Ubetydelig endring
Tiltaket er tilpasset skalaen i landskapet, eller er underordnet denne.

4. Formgivning: Ubetydelig endring
Tiltaket har samme formspråk som førsituasjonen.

5. Tilhørighet/Identitet: Ubetydelig endring
Tiltaket medfører ingen endring av tilhørighet, identitet eller brukeropplevelse, gjenskap eller kompensert.

0-Alternativet - 6.1 NORDRE HOVELSRUD GÅRD

Alternativ 1A - 6.1 NORDRE HOVELSRUD GÅRD

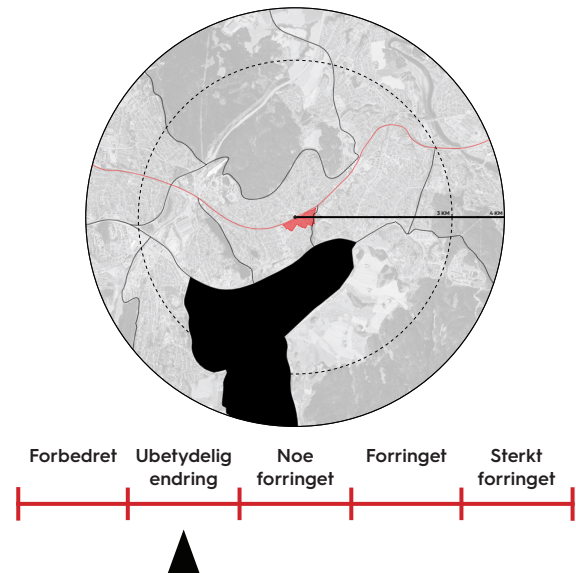

6.1 NORDRE HOVELSRUD GÅRD - Nordre Hovelsrud Hovelsrud har et tun med form av et åpent firkanntun og gården ligger langs den gruslagte Hovelsrudveien som fører inn mot den gamle kongeveien. Gården har både verdi som tun og som del av et helhetlig kulturlandskap. Tiltaket blir ikke synlig fra gården og påvirkningen for kulturlandskapet er dermed uten betydning.

5.4.7 NFV-7 Lørenskog - PÅVIRKNING

SAMLET VURDERING AV PÅVIRKNING:

Ubetydelig endring. Planområdet og tiltaket blir ikke synlig verken fra Rolvsrud Stadion eller Lørenskog bygdemuseum som vist på bildene under.

0-Alternativet - 7.1 ROLVSRUD STADION

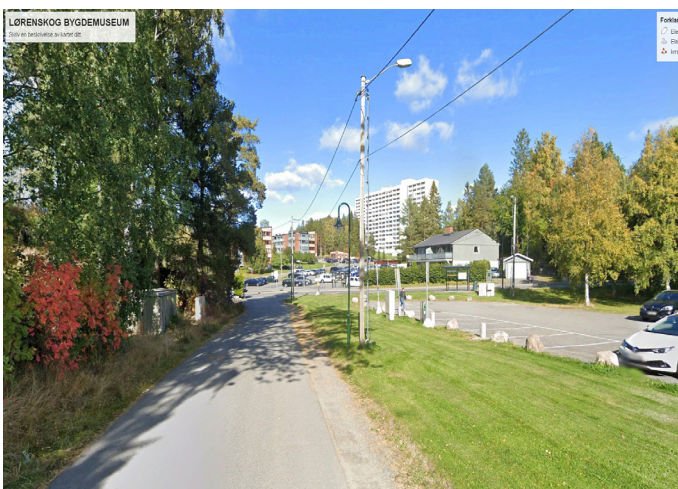

Alternativ 1A - 7.1 ROLVSRUD STADION

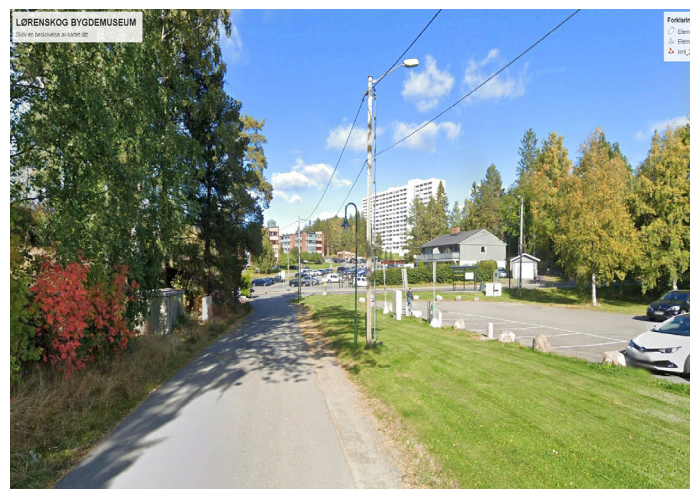

7.1 ROLVSRUD STADION - Ubetydelig endring

0-Alternativet - 7.2 LØRENSKOG BYGDEMUSEUM

Alternativ 1A - LØRENSKOG BYGDEMUSEUM

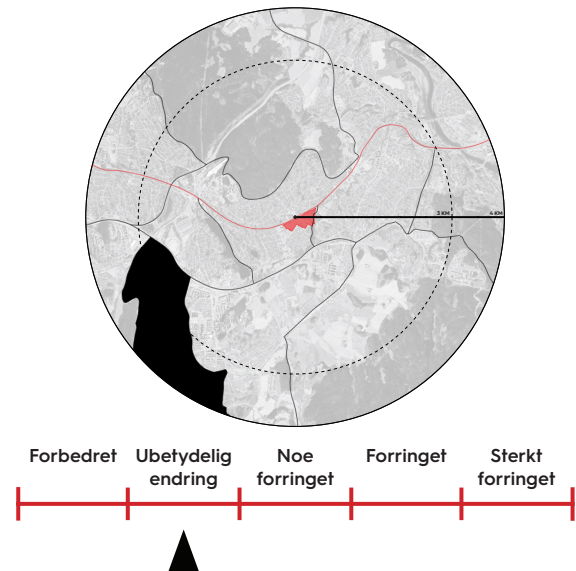

7.2 LØRENSKOG BYGDEMUSEUM - Ubetydelig endring

5.4.8 NFV-8 Røykås - PÅVIRKNING

SAMLET VURDERING AV PÅVIRKNING:

Ubetydelig endring. Planområdet og tiltaket blir ikke synlig fra Røykås Velhus.

PÅVIRKNING:

1. Synlighet: Ubetydelig endring

2. Fragmentering: Ubetydelig endring

3. Skala: Ubetydelig endring

4. Formgivning: Ubetydelig endring

5. Tilhørighet/Identitet: Ubetydelig endring

0-Alternativet - 8.1 RØYKÅS VELHUS

Alternativ 1A - 8.1 RØYKÅS VELHUS

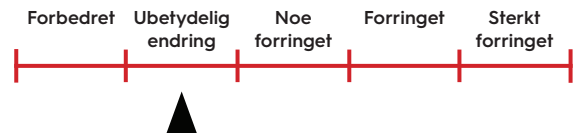
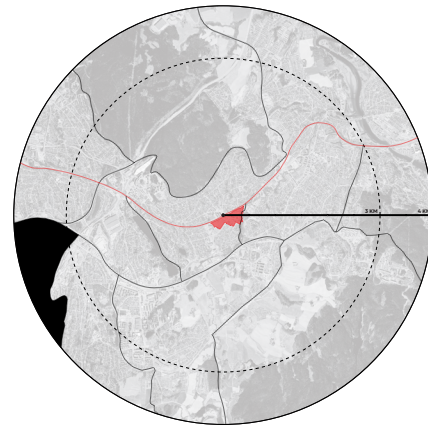

8.1 RØYKÅS VELHUS - Ubetydelig endring

5.4.9 NFV-9 Ellingsrud - PÅVIRKNING

SAMLET VURDERING AV PÅVIRKNING:

Ubetydelig endring. Planområdet og tiltaket blir ikke synlig fra hverken Ellingsrud gård eller Dragen både på grunn av terrengforskjeller og vegetasjon som vist på bildene under.

0-Alternativet - 9.1 ELLINGSRUD GÅRD

Alternativ 1A - 9.1 ELLINGSRUD GÅRD

9.1 ELLINGSRUD GÅRD - Ubetydelig endring

0-Alternativet - 9.2 DRAGEN

Alternativ 1A - 9.2 DRAGEN

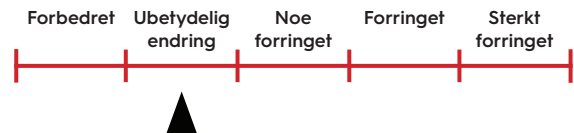
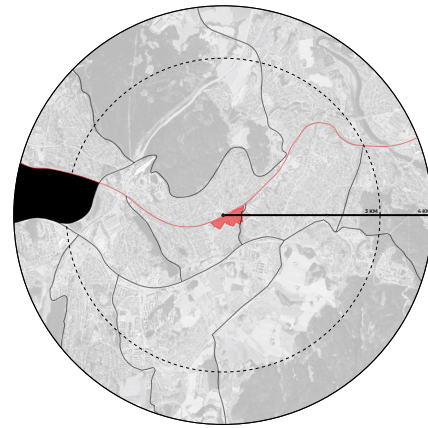

9.2 DRAGEN - Ubetydelig endring

5.4.10 NFV-10 Høybråten - PÅVIRKNING

SAMLET VURDERING AV PÅVIRKNING:

Ubetydelig endring. Planområdet og tiltaket blir ikke synlig fra verken Høybråteparken eller Høybråten skole som vist på bildene under.

10

0-Alternativet - 10.1 HØYBRÅTEPARKEN

Alternativ 1A - 10.1 HØYBRÅTEPARKEN

10.1 HØYBRÅTEPARKEN - Ubetydelig endring

0-Alternativet - 10.2 HØYBRÅTEN SKOLE

Alternativ 1A - 10.2 HØYBRÅTEN SKOLE

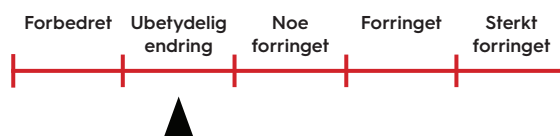
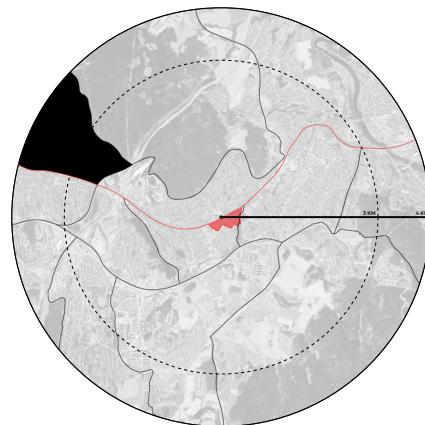

10.2 HØYBRÅTEN SKOLE - Ubetydelig endring

5.4.11 NFV-11 Stovner - PÅVIRKNING

SAMLET VURDERING AV PÅVIRKNING:

Ubetydelig endring. Planområdet og tiltaket blir ikke synlig fra verken Haugenstua Drabantby, Stovnertårnet eller Øvre Fossum gård som vist på bildene under og på neste side.

PÅVIRKNING:

1. Synlighet: Ubetydelig endring
Tiltaket har samme fremtoning i landskapsbildet som før inngrepet.

2. Fragmentering: Ubetydelig endring
Tiltaket medfører ikke endringer i landskapssammenhenger eller kvaliteter knyttet til helhet, struktur eller lesbarhet.

3. Skala: Ubetydelig endring
Tiltaket er tilpasset skalaen i landskapet, eller er underordnet denne.

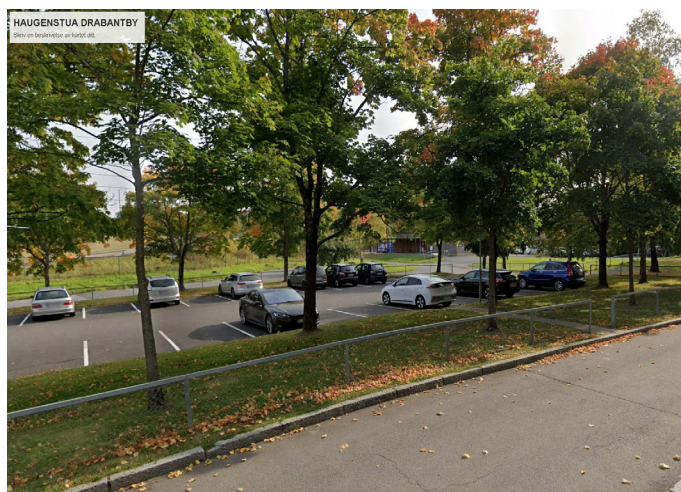
4. Formgivning: Ubetydelig endring
Tiltaket har samme formspråk som førsituasjonen.

5. Tilhørighet/Identitet: Ubetydelig endring
Tiltaket medfører ingen endring av tilhørighet, identitet eller brukeropplevelse, gjenskap eller kompensert.

0-Alternativet - 11.1 HAUGENSTUA DRABANTBY

Alternativ 1A - 11.1 HAUGENSTUA DRABANTBY

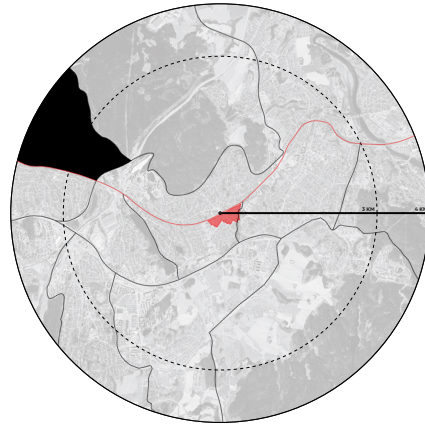

11.1 HAUGENSTUA DRABANTBY - Ubetydelig endring

5.4.11 NFV-11 Stovner - PÅVIRKNING

SAMLET VURDERING AV PÅVIRKNING:

Ubetydelig endring

0-Alternativet - 11.2 ØVRE FOSSUM GÅRD

Alternativ 1A - 11.2 ØVRE FOSSUM GÅRD

11.2 ØVRE FOSSUM GÅRD Ubetydelig endring

0-Alternativet - 11.3 STOVNERTÅRNET

Alternativ 1A - 11.3 STOVNERTÅRNET

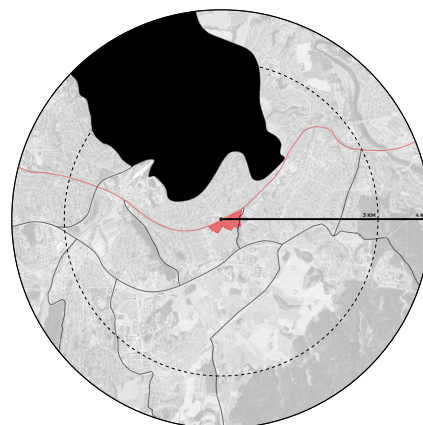
11.3 STOVNERTÅRNET - Ubetydelig endring.

På befaring fikk vi bekreftet at planområdet ikke er synlig fra dette populære utsiktstårnet. Både terrengforskjeller og eksisterende vegetasjon gjør at man ikke kan se så langt.

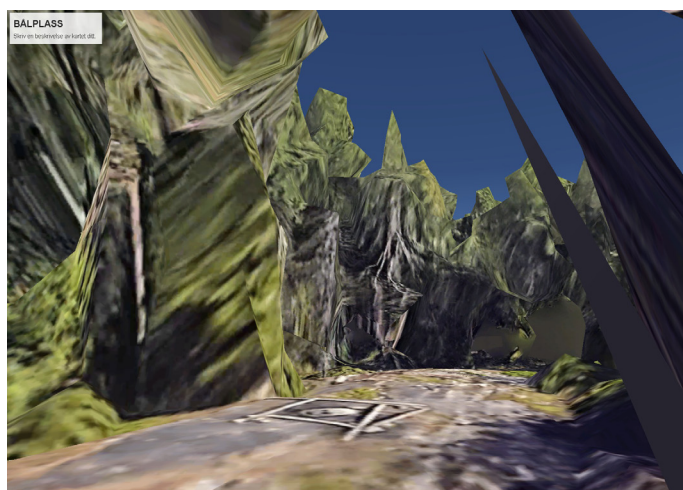
5.4.12 NFV-12 Haneborgåsen - PÅVIRKNING

SAMLET VURDERING AV PÅVIRKNING:

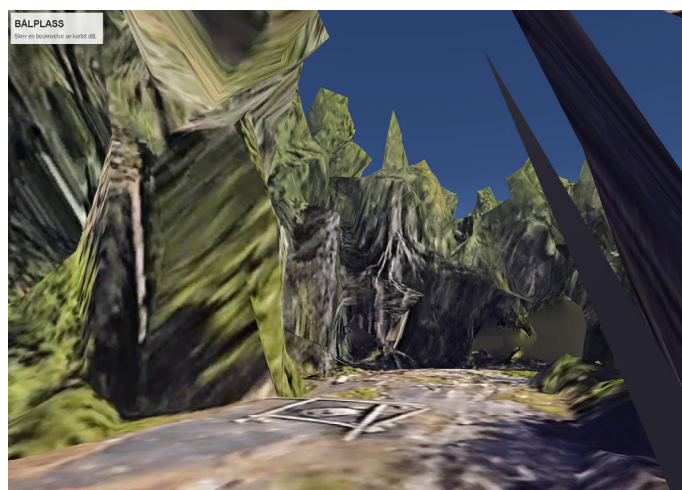
Ubetydelig endring. Planområdet og tiltaket blir ikke synlig fra verken Bålplassen eller Gravrøysen på grunn av eksisterende vegetasjon som vist på bildene under.

0-Alternativet - 12.1 BÅLPLASS

Alternativ 1A - 12.1 BÅLPLASS

12.1 BÅLPLASS - Ubetydelig endring

0-Alternativet - 12.2 GRAVRØYS

Alternativ 1A - 12.2 GRAVRØYS

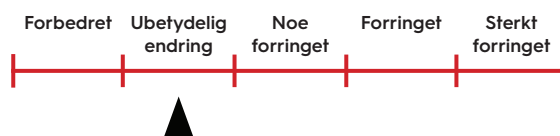
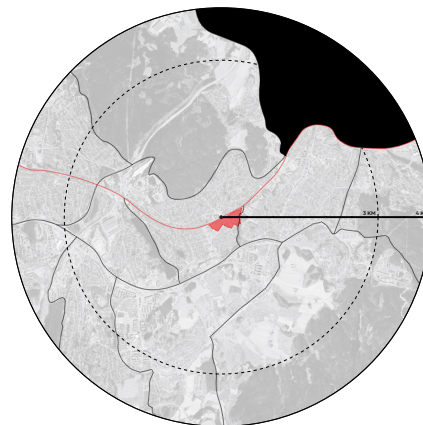

12.2 GRAVRØYS - Ubetydelig endring

5.4.13 NFV-13 Skjetten - PÅVIRKNING

SAMLET VURDERING AV PÅVIRKNING:

Ubetydelig endring. Planområdet og tiltaket blir ikke synlig fra Skjetten skole som vist på bildene under.

PÅVIRKNING:

1. Synlighet: Ubetydelig endring
Tiltaket har samme fremtoning i landskapsbildet som før inngrepet.

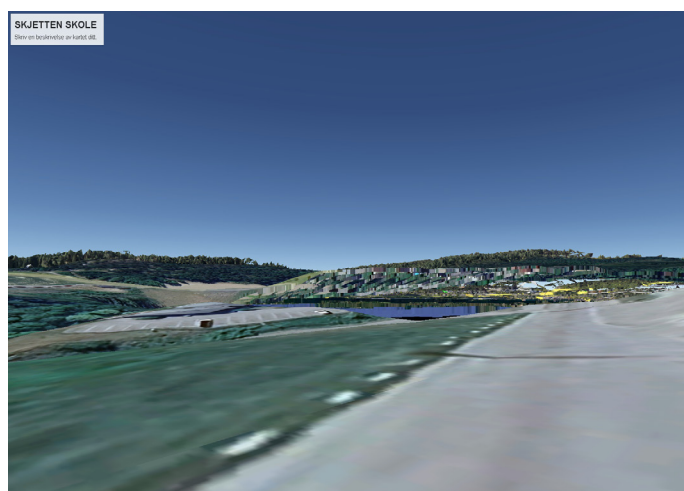
2. Fragmentering: Ubetydelig endring
Tiltaket medfører ikke endringer i landskapssammenhenger eller kvaliteter knyttet til helhet, struktur eller lesbarhet.

3. Skala: Ubetydelig endring
Tiltaket er tilpasset skalaen i landskapet, eller er underordnet denne.

4. Formgivning: Ubetydelig endring
Tiltaket har samme formspråk som førsituasjonen.

5. Tilhørighet/Identitet: Ubetydelig endring
Tiltaket medfører ingen endring av tilhørighet, identitet eller brukeropplevelse, gjenskap eller kompensert.

0-Alternativet - 13.1 SKJETTEN SKOLE

Alternativ 1A - 13.1 SKJETTEN SKOLE

13.1 SKJETTEN SKOLE - Ubetydelig endring.

6 Skadereduserende tiltak

Det kan velges en etasjeutnyttelse som i mindre grad påvirker den visuelle virkningen av tiltaket for delområdet Fjellhamar Sør. Det kan videre velges fasadematerialer som er tilpasset omgivelsene, og farger på bygg og komponenter kan tilpasses landskap og vegetasjon.

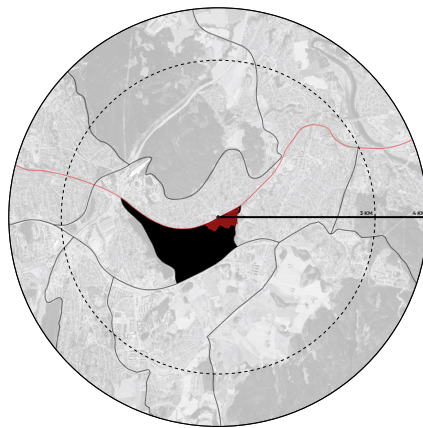
Eventuell vegetasjon som må fjernes som følge av tiltaket eller på områder som brukes til rigg under anleggsfasen bør erstattes. Det samme gjelder for småskala landskapselementer som bergknauser som er mye av dette områdets særpreg mellom bygningsstrukturene.

7 Referanser

1. Lovdata, hentet fra <https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/2017-06-21-854>
2. Miljødirektoratet . (u.d.) Veilder M-1941. Konsekvensutredning av landskap <https://www.miljodirektoratet.no/ansvarsomrader/overvaking-arealplanlegging/arealplanlegging/konsekvensutredninger/metode-for-utredning/landskap/>
3. Miljødirektoratet. Naturbase kart (miljodirektoratet.no), aktuelle kartlag:
 - Landskap
 - Naturvernområder etter verneform – landskapsvernområderUtvalgte kulturlandskap i jordbruket (UKL) Kilden (nibio.no), aktuelle kartlag:
 - Arealinformasjon
 - Landskap
4. NIN-landskap Kart (artsdatabanken.no)
5. Nasjonalt referansesystem for landskap
NIJOS Landskapsregioner - Nibio (<https://www.nibio.no/tema/landskap/landskapskart/nasjonalt-referansesystem-for-landskap/landskapsregioner>)
6. NIJOS rapport, Puschmann, Oskar. 2005. *Nasjonalt referansesystem for landskap. Beskrivelse av Norges 45 landskapsregioner.*
7. <https://www.kulturminnesok.no/kart>
8. Kommuneplanen, (Samfunnsdel og arealdel) Lørenskog kommune
9. Google maps & Google earth
10. Rapport - *Områderegulering Lambertseter - Karlsrud. KU - Fagtema Nær- og fjernvirkning.* Multiconsult v. Kristine Heggheim og Cornelis Horn Evensen. (Brukt som mal-dokument, men oppdatert til gjeldende M-1941 metodikk for KU - Landskap)

NFV-1 Fjellhamar Sør

Bilder fra Google Earth satt opp mot bilder fra befaring som sammenligningsgrunnlag.

01

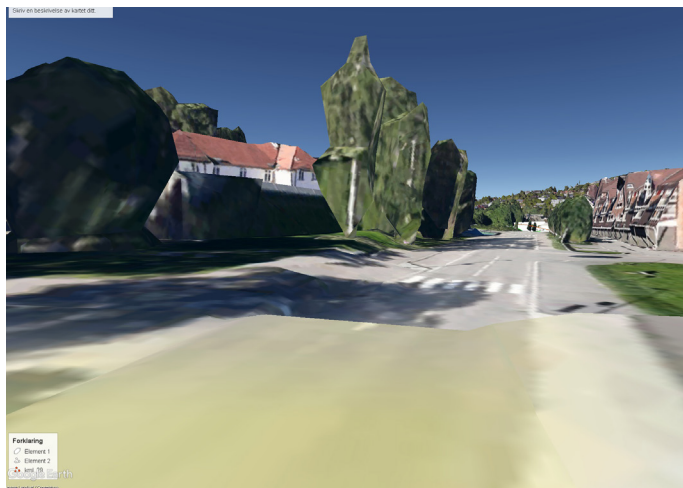
NFV- 1 - FJELLHAMAR STASJON

NFV- 1.2 - FJELLHAMAR SKOLE

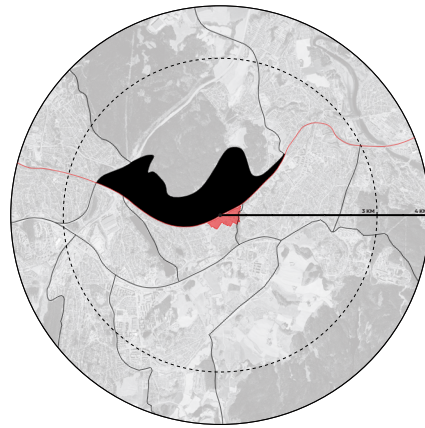

NFV- 1.2 - FJELLHAMAR GÅRD

NFV-2 Fjellhamar nord

Bilder fra Google Earth satt opp mot bilder fra befaring som sammenligningsgrunnlag.

NFV- 2.1 - 1950-TALLS BLOKKENE

NFV- 2.2 - LUHR SKOLE

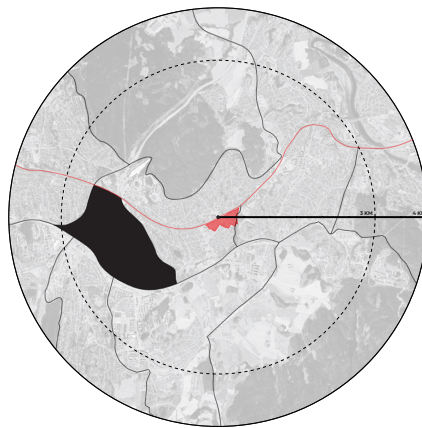

NFV- 2.3 - SNØ

NFV-3 Kjenn

Bilder fra Google Earth satt opp mot bilder fra befaring som sammenligningsgrunnlag.

03

NFV- 3.1- RÅDHUSPARKEN

NFV- 3.2 -LANGGRUNNA BADEPlass

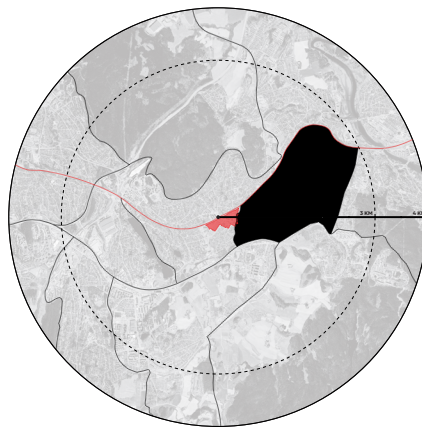

NFV- DELOMRÅDE 3 - EKSTRA BILDER

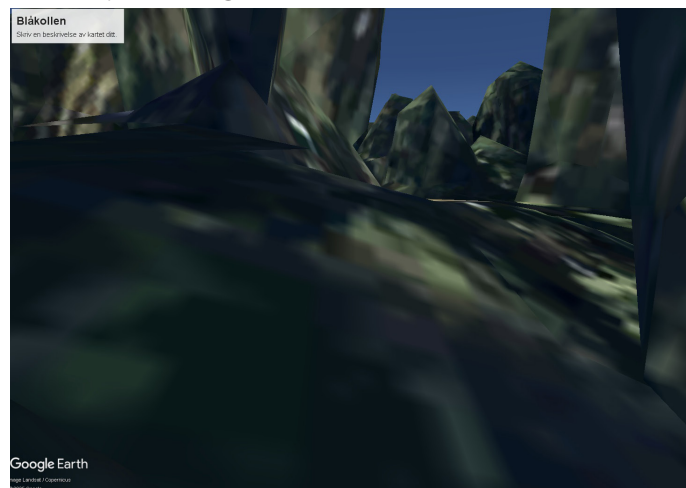
NFV-4 Strømmen

Bilder fra Google Earth satt opp mot bilder fra befaring som sammenligningsgrunnlag.

04

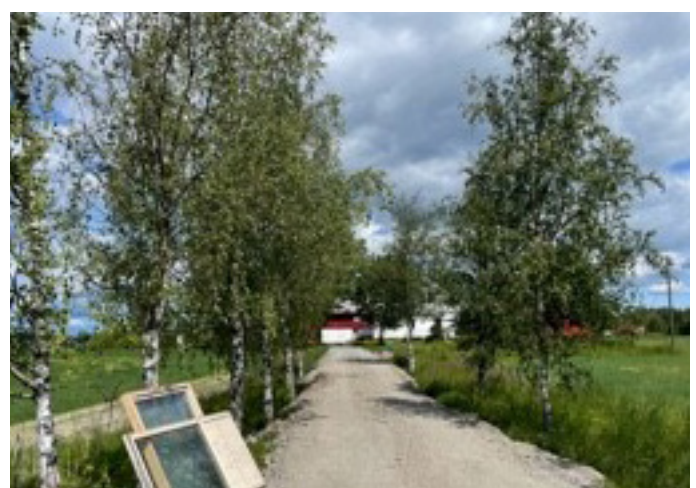
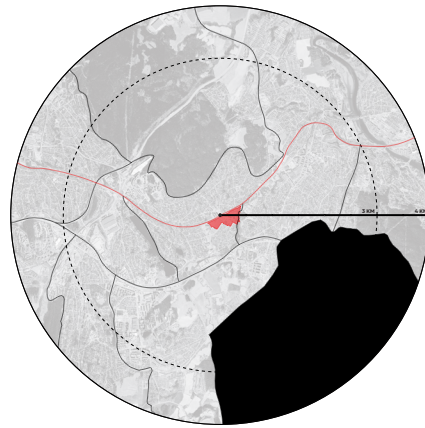
NFV- 4.1- BLÅKOLLEN

NFV- 4.0- RINGVIEN

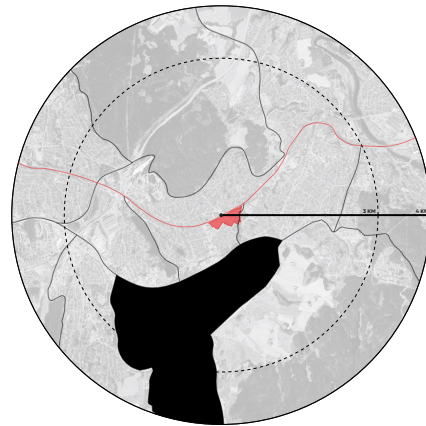

Bilder fra Google Earth satt opp mot bilder fra befaring som sammenligningsgrunnlag.

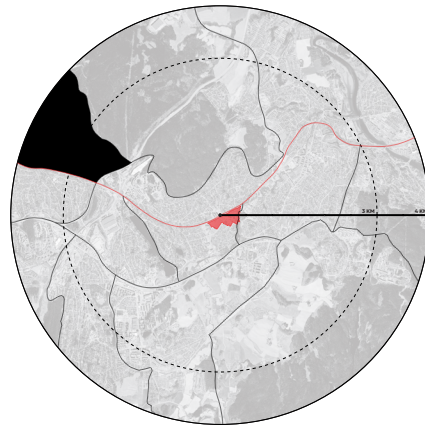
NFV-7 Lørenskog

Bilder fra Google Earth satt opp mot bilder fra befaring som sammenligningsgrunnlag.

07**NFV- 7.1- ROVLSRUD STADION****NFV- 7.2 - LØRENSKOG BYGDEMUSEUM**

NFV-11 Stovner

Bilder fra Google Earth satt opp mot bilder fra befaring som sammenligningsgrunnlag.

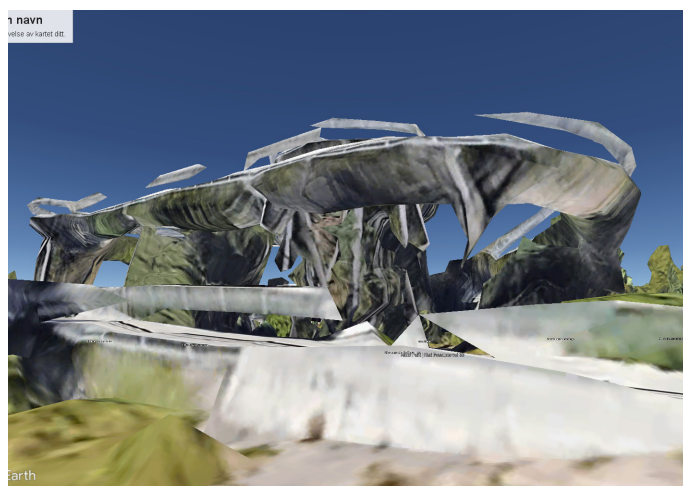
NFV- 11.1- HAUGENSTUA DRABANTBY

NFV- 11.2 - ØVRE FOSSUM GÅRD

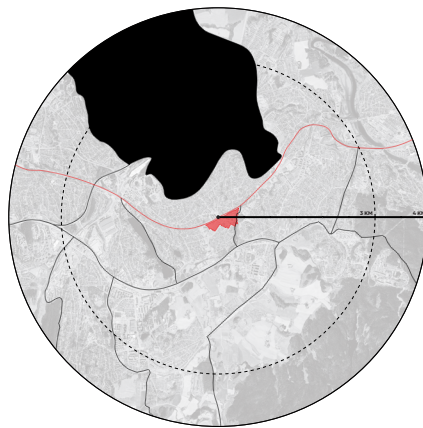

NFV- 11.3 - STOVNER TÅRNET

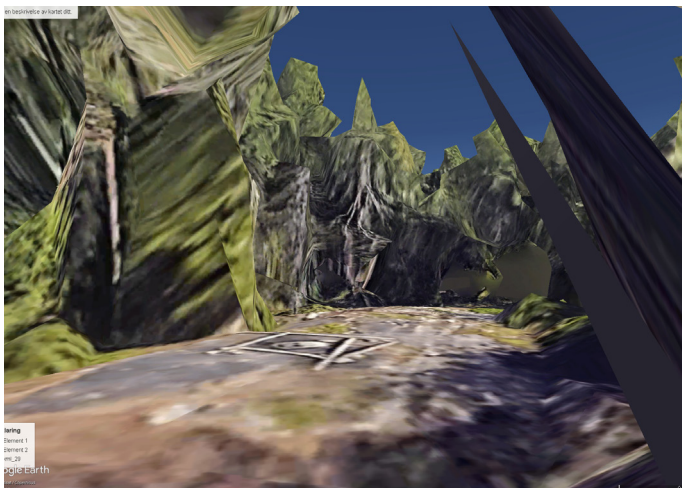
NFV-12 Haneboråsen

Bilder fra Google Earth satt opp mot bilder fra befaring som sammenligningsgrunnlag.

12

NFV- 12.1- BÅLPASS

NFV- 12.2 - GRAVRØYSENE

